

SCOTTISH GAELIC IN WAGNER'S SURVEY OF IRISH DIALECTS

Colm Ó Baoill

Heinrich Hans Wagner (1923-1988) was born in Zurich and studied Indo-European and Germanic Philology at the university there. At the suggestion of the great Celticist Julius Pokorny (1887-1970), who taught him Old Gaelic in Zurich, he went to Ireland in 1945 to learn the modern spoken language. Already by 1946 he was considering the need for a linguistic survey of Gaelic Ireland, and in 1948 he set out a plan for such a survey in an article in *Éigse* VI 23-33: the method was 'based on the original methods of the Swiss and French schools of linguistic geography' (LASID IV, p. VIII). In 1949 Wagner was appointed by the Dublin Institute for Advanced Studies (a government-funded body independent of the universities) to carry out his Survey. In Ireland eighty-seven points were selected where the language was in use and where study was to take place; point 88 was the Isle of Man. A questionnaire with 1175 numbered questions was drawn up: in vol. IV these questions are printed at pp. XIII-XX. The material was recorded in a phonetic system described in detail in vol. I at pp. XVI-XVIII; additional symbols necessary for Scottish Gaelic and Manx are listed in vol. IV, pp. IX-X.

In 1951 Wagner was appointed to the Chair of Germanic Philology at the University of Utrecht, and from 1953 held a similar chair in Basel, so that it was only during the summer months of those years that he was able to collect material from the Irish dialects. Work had begun with points 1-5 in Co. Waterford in 1950 and continued until 1956, though at some dialect points (including points 4 and 88) use was made of information noted earlier by other scholars. Vol. I, which was published in 1958 (and reprinted, with Indexes by Eoin McKendry, in 1981), is primarily a Linguistic Atlas consisting of 300 maps showing the geographical distribution of a number of features of Irish and Manx Gaelic selected from responses to the 1175 questions of the Survey: the basic material in its entirety is presented in the other three volumes, Munster (and Co. Kilkenny) in vol. II (1964), Connacht in vol. III (1966), Ulster and Man in vol. IV (1969). Wagner was appointed Professor of Celtic and Comparative Philology at Queen's University, Belfast in 1958, and it was from there that he directed the remainder of the work of his *Linguistic Atlas and Survey of Irish Dialects*: his home, near Balmoral Avenue, was for many years the Swiss Consulate in the city. In 1979 Wagner left Queen's to become a Professor at the Dublin Institute for Advanced Studies.

As early as 1958 Wagner had spent lengthy periods in Benbecula and in Lewis studying and recording the Gaelic spoken there, and in 1961 he sent Colm Ó Baoill to collect the questionnaire material from Kintyre and from Arran. In 1962 Ó Baoill collected the information from Assynt, Sutherland, and in 1963 from Lochalsh in Wester Ross, and in 1965 both Wagner and Ó Baoill collected from informants in Sloc a' Mhuilinn, Sròn Magachan and other places around Inveraray, mid-Argyll. The material collected in Scotland (section **B** below) is published as part of an Appendix to vol. IV of LASID, pp.202-282, and a selection of items from it (section **A** below), corresponding to the maps in vol. I, appears at pp.189-202. As was the case with Irish informants at many dialect points, most of the Scottish informants provided the collectors with other material of various kinds in addition to the 1175 questions, and this material (section **C** below) is published following the questionnaire material for each point.

In parallel, to some extent, with Wagner's Survey of the Irish dialects, Professor Kenneth Jackson (1909-1991) in Edinburgh had embarked in 1949 on organising a survey of Scottish Gaelic dialects, with material collected by himself and a considerable number of learned and trained collectors. Though the collecting began around 1950, continuing for many years, financial difficulties arose with regard to publication, and as a result further collection continued until 1980: it was not until 1994 that the first of five volumes, edited by Professor Cathair Ó Dochartaigh, was published by the Dublin Institute. The material published there, collected from 207 points in the Highlands and Islands, is almost entirely phonological, 895 Gaelic words/forms presented each in turn with the responses from each of the 207 dialect points. This makes it fairly easy (from the Indexes, vol.I, pp.161-176) to locate a Gaelic word which was part of the questionnaire: very little 'additional' material is published there, though a good deal of such material, including morphological information (see vol. I, p.vii), was recorded by Jackson's collectors.

But in LASID, where syntax, morphology and lexicon have major places in the questionnaire, it is much more difficult to be sure of finding all uses of a particular Gaelic word or form. All the responses and other information in LASID are presented in phonetic form, and of course the list of the 1175 questions (in English) published in each volume will be helpful in guiding the reader towards the required information. But indexing all the material in LASID, especially with the Gaelic words as headwords, has proved quite difficult: a discussion of some problems may be found in Mac Mathúna and Ó Corráin 1997: 345-353. It was at the suggestion of Professor Richard A.V. Cox in 2007 that the present attempt was made to 'index' the Scottish Gaelic material in vol. IV, simply by transcribing all the (phonetic) material into normal script, so that the reader can then use a "find" button on the computer to locate all instances of any particular Gaelic word or form.

In what follows, section **A** is a transcription of all the material selected for the maps in vol. I, as presented in vol. IV (not in map form) from the seven Scottish dialect points. Section **B** transcribes the responses to the complete 1175-question questionnaire as recorded in Scotland, and section **C** is a transcription of all the additional material noted from each of the seven points. In sections **A** and **B** the dialect points are indicated as follows:

- a Arran
- b Kintyre
- c mid-Argyll
- d Benbecula
- e Lewis
- f Wester Ross
- g Assynt, Sutherland

A: Appendix I in LASID vol. IV, pp.189-202:

300 items from the questionnaire (which is section **B** below), which correspond to the items selected for 300 maps of Ireland (and Man) published in vol. I.

1. With number of the map in vol.1	2. Dialect points a-g identified	3. Response elicited; * refers to col. 4 or 5	4. Additional words/forms noted in response	5. Reference to other evidence; and other notes
A1	a	chreic mi		
A1	bcde	reic mi		
A1	f	reic sinne		
A2	ab	bà		
A2	cdef	(an) crodh		
A3	abdefg	bò		
A3	bcd	mart		
A3	abcdef	tairbh		
A4	abdefg	earball		
A5	a	gearradh		
A5	bcdeg	spothadh		
A6	e	feobhaichean		
A6	d	slèin* dàir	*? <i>sleimhne</i>	
A7	adefg	damh		
A7	c	gamhainn		
A7	abdefg	laogh		
A8	d	tha dàir air a' bhoin		
A8	abcefg	(air) dàir, a dhàir, fo dhàir		
A9	cde	agh		
A9	g	ainmhid(e)		Wentworth 352 'heifer'
A9	ab	biorach		
A9	def	b(h)radach		

A11	abc	tabhann		
A11	b	talamh (= tabhann)		
A11	c	tàrnaich (= tabhann)		<i>cf. Dwelly tarranach</i> 'loud'
A12	ab	cagnadh a cìr		
A12	defg	cnàmh a cìr(e)		DIL <i>cnaid</i> , vn. <i>cnám</i>
A13	abcdefg	adharc		
A13	d	bochd		
A13	abcefg	tinn		
A14	g	air a ceangal		
A14	abcdef	ceangailte		
A15	abcdefg	ceangailidh mi(se)		
A16	a	ag itheadh		
A16	af	ag ithe		
A16	de	ag ionailt(e)		DIL <i>ingelt</i>
A16	bcg	ag ionaltradh		DIL <i>ingeltrad</i>
A17	bcd	ag èigheach		
A17	eg	ag èigheachd		
A17	f	gairm		
A17	ab	glaothaich		
A18	a	ballan		
A18	b	sineachan		
A18	cdfg	sinean		
A19	abcdefg	bleoghann		
A20	cef	bainne ùr		
A20	ag	bainne blàth		
A20	bd	bainne milis		

A21	e	biota		< Norse <i>bytta</i> (Macbain); Dwelly s.v. <i>crannachan</i> ; TGS I XXXVII: Beàrnaraigh <i>biota</i> ‘a churn of a tapering variety’
A21	d	crannachan		
A21	abcdefg	ìm		
A21	abcfg	muidhe		
A22	cdefg	lonaid		
A23	cdefg	(do) roghainn		
A23	abcdefg	soitheach		
A23	a	do thaghadh		
A24	a	bheil thu airson?		
A24	c	bheil ... a dhith ort?		
A24	bdefg	(a) bheil thu ag iarraidh?		
A25	a	...air a bheag		
A25	g	nì		
A25	c	nithe	<i>pl.?</i>	Dwelly <i>nithe</i>
A25	e	càil		DIL 1 <i>càil</i>
A25	d	sìon		DIL 1 <i>sén</i> ?
A25	b	nì sam bith		
A25	f	rud sam bith		
A26	acdefg	caora		
A26	abcdefg	uan		
A27	adefg	deamhais		
A27	c	deamhas		DIL <i>deimes</i> , <i>pl. deimis</i>
A27	bcdfg	reithe		
A27	de	rùda		
A27	b	siosaran		

A28	b	as an rathad		
A28	defg	(air) chall		
A28	e	mùchadh		
A28	ac	air seach(a)ran		
A28	d	air a smòldaradh		<i>cf. Dwelly smòladair</i>
A29	cdfg	boc (goibhre)		
A29	d	bocan		
A29	a	gobhar fireann		
A29	abcdefg	gobhar		
A29	b	poc		
A30	fg	chobhair		
A30	acde	c(h)uideachadh		
A30	b	cuideachd		
A31	abde	cullach		
A31	cf	torc		
A32		muc		
A32	b	pigein (muice)		
A32	acde	uircein(ean)		
A32	fg	isean(an)		<i>cf. Dwelly isean</i>
A33	cf	bùrach		
A33	e	dùsgadh		GWE <i>dùisg</i> ; Wentworth 136, 'churn up'
A33	a	ruamhraidh		
A33	b	cladhach		
A34	d	diomailteach		
A34	eg	isean deireadh linn		
A34	c	seotaichean		
A35	cfg	(na h-)eòin (cearc)		
A35	ade	iseanan		

A36	d	clòmhach		
A36	bdefg	ite(ach)an		
A36	ac	iteagan		
A36	e	iteach mìn		
A36	f	itean nan sgiathan		
A36	f	itean na circ		
A36	g	itean chearc		
A37	abcdefg	mharbh		
A37	abcde	marbhaidh (e)		
A37	fg	marbhas e		
A38	abcdefg	aig a' gheata		
A39	f	còrr		<i>cf. DIL C 483.45</i>
A39	abcdefg	tuilleadh		
A40	abcdefg	dusan (ugh)		
A41	abcdefg	coileach		
A42	defg	madadh ruadh		
A42	abc	sionnach		
A43	acdefg	sgiath(an)		
A44	abcdefg	geòidh		
A44	c	geòdhan		
A46	a	ugh maoth		
A46	cdefg	maothag		
A47	e	cho carach		
A47	d	gleusta		
A47	abcf	cho seòlta		
A47	g	starach		
A48	abcdefg	tunnag		
A49	a	beach		
A49	e	teillean mil		<i>DIL teillén</i>
A49	bcdfg	seillean		
A49	a	seileach		
A50	abdefg	cheannaich sinn(e)		
A51	acdef	ceannaichidh mi(se)		
A51	bg	ceannachaidh mi(se)		

A52	abcd	capall		
A52	adefg	làir		
A52	abcdefg	each		
A53	abcdefg	sarrach, sarrach		
A54	f	gath-muinge		Wentworth 473 'mane'
A54	abceg	muing		
A54	d	mhuing eich		
A55	abcdefg	ruith		
A56	cdefg	cù		
A56	ab	madadh		
A57	abcde	cruidhean		
A57	fg	crudha each		
A58	f	clèibh		
A58	d	each chliabh		
A58	g	clèibhean each		
A59	a	caitheamh		
A59	bdef	losgadh		
A59	cg	sealg		
A60	ab	imlich		
A60	cd	rub(aige)adh		
A60	g	sgrìobadh		
A60	def	s(h)uathadh		
A61	abcdefg	fuai gheal		
A62	abcdefg	m(h)euran		
A63	bcdefg	sleamhainn		
A64	abcdefg	fighe(adh)		
A65	bf	ruamhair		
A65	c	tionndadh		
A65	adeg	cladhach		
A66	abcdefg	toll, tuill		

A67	bc	dealg		
A67	a	dealg fighidh		
A67	f	bioran fuaigheil		
A67	e	bioran geansaidh		
A67	e	bioran stocainn		
A67	d	bior stocainn		
A67	g	bior fighe		
A68	abcdefg	idir		
A69	d	cuibheall		
A69	g	cuibhle shnìomha		
A69	e	cuibhle		
A70	abcdefg	t(h)eanga(idh)		
A71	abcdefg	siabann		
A72	abcdefg	càl		
A73	f	tha e dùil		
A73	g	tha e saoilinn		
A73	abcde	tha e(san) smaoin(t)eachadh, smaointinn		
A74	abcdeg	braidhm		DIL <i>broimm</i>
A75	ef	làr		
A75	abcdg	ùrlar		
A76	abcdefg	aran		
A76	cdef	lof		
A77	ac	fhuair iad		
A77	bde	fhuaradh (e)		
A77	f	bha e air fhaighinn		
A77	g	chaidh am foghna ?		
A78	acdefg	poit		
A78	b	coire		
A78	abcdefg	ùr		
A79	d	ag aisling		
A79	befg	bruadar(adh)		
A80	abcdefg	air an rathad (mhòr)		

A81	abcdefg	aotrom		
A81	abcdefg	trom		
A82	abc	tha sinn a' faotainn		
A82	defg	tha sinn a' faighinn		
A83	abcdefg	salach		
A84	cdefg	deise (aodaich)		
A85	bcdefg	cuideachd		
A86	a	faighidh thu		
A86	bcdeg	gheobh thu(sa)		
A86	f	gheobhaidh thusa		
A87	bcdfg	muilichinn		
A87	e	muinichill		
A88	abcdefg	biadh		
A89	abcdefg	gann		
A90	bcd	tuilleadh is a' chòir		
A90	efg	cus		
A90	a	ro-mhòr dhe	?	
A91	abc	an d'ith thu?		
A91	defg	an do dh'ith thu?		
A92	bcdefg	gu leòr		
A92	f	do làn		
A92	a	na leòr		
A92	b	do shàith		
A93	a	feinidhean*	<i>*phenny-an ?</i>	
A93	bcdefg	sgillingean		
A94	bcdefg	rudeigin		
A94	a	nitheigin		
A95	abcdefg	cosnadh		
A96	abcdefg	leth-chrùn		
A97	abcdefg	falamh		
A98	abcdefg	siùcar		
A99	abcde	brochan		
A99	fg	lite		

A153	ab	cathairean		
A153	cdeg	cathraichean		
A153	f	sèithrichean		
A153	g	tèirichean		
A154	a	air chaideal		
A154	cdef	deilgneach(dan)		
A154	g	cadal ìneach		
A154	b	prìneachas		
A155	abcdeg	suidhidh mi		
A155	f	tha mi dol an suidhe		
A156	abcdefg	bòrd		
A157	abcdf	nach tig e(ise)		
A157	e	gun tig e		
A158	c	gabh air do shocair e		
A158	ab	gabh fois		
A158	e	gabhaibh foisg		
A158	f	gabh t'anail		
A158	g	leigibh na h-anail		
A158	d	gabhaibh tàmh		
A159	abcdefg	fraoch		
A160	efg	ceò		
A160	abcde	lobhta		
A160	f	mullach an taighe		
A160	g	uilead* an staidhre		* ?
A160	abcd	toit		
A161	c	buarach		
A161	de	spearrach		GWE 226
A162	acdefg	geinn(e)		

A163	b	chaidh mi ceàrr		
A163	c	cha robh cuimhne agam		
A163	d	dearmad		
A163	a	dhìochuimhn mi		
A163	f	ìobairt		Dwelly
A163	eg	iomrall		
A164	abcdefg	(an) teine		
A165	abcdefg	sgian		
A165	abcdefg	spàin		
A166	abcdefg	(an) clobha		
A167	d	fàdan		
A167	abcefg	fòid(ean)		
A167	abcg	m(h)òine		
A167	df	mòna(dh)		
A167	e	mònach		
A168	b	luidhear		
A168	adefg	similear		
A169	a	fathast		
A169	bcdefg	fhathast		
A170	defg	caoran		
A171	ab	beart		
A171	cdefg	crann (treabhaidh)		
A172	a	ach air a shon-sa		
A172	b	am brì air a shon-sa		
A172	c	mur-i an ?		
A172	de	mar a biodh		
A172	f	ma bhiodh eise		
A172	g	mura b' e eise		
A173	defg	eallach		
A173	c	geallach		
A173	abcdefg	feur		
A173	a	luchd		
A173	b	ultach		

A174	e	rùghadh		Norse <i>hrýgi</i> (Macbain)
A174	cdfg	togail		
A175	abcdefg	airson		
A176	abcdef	fìodh		
A176	abcdefg	treabhadh		
A177	bdef	corran		
A177	abe	faobhar		
A177	d	faobhrachadh		
A177	cfg	geurach(d)ainn		
A178	ab	tionndaichte		
A178	c	air a thionndach		
A178	d	air a thionndadh		
A178	fg	air a thionndan		
A179	ab	tionnda(dh) mun cuairt		
A179	cg	tionndan mun cuairt		
A179	d	tionndaich		
A179	adg	man cuairt		
A179	e	tionnmaidh timcheall		
A179	f	tionndan timcheall		
A180	abd	gàrradh		
A180	efg	leas		
A180	abcdefg	buntàta		
A181	a	bruichte		
A181	ceg	bruich		
A181	b	caibe		
A181	b	goilte		
A181	df	air (a) goil		
A181	a	speud		
A181	cdefg	spaid		

A182	c	buntàta cur		
A182	a	pòr		
A182	b	buntàta pòr		
A182	e	sgealbadh a' bhuntàta		
A182	b	buntàta sgoilte		
A182	c	buntàta cur		
A182	ag	sgoiltean		
A182	de	sìol		
A182	f	sìol cur		
A182	d	slis(ean)		
A182	f	sùilean		
A183	acdefg	abaich		
A183	c	lionmhor		
A183	abdefg	p(h)ailt		
A184	a	cruithneach		
A184	bdfg	cruithneachd		
A185	e	bad		
A185	d	raoidean		GWE <i>raoid</i>
A185	bcf	sguaban		
A186	f	bachaileagan		Wentworth 734 <i>bachailleagan</i> 'sprouts'
A186	b	fàsain bàn		
A186	d	bàrr		
A186	e	bàrr a' bhuntàta		
A187	abcdefg	bualadh		
A187	e	cas		
A187	ad	làmh-chrann		
A187	f	maide tùs*	*? tùis ?tùist ?	
A188	abcefg	(a) c(h)èilidh		
A188	d	dol a chèilidh		
A189	d	àithe		<i>cf. GWE 305 àmh ?</i>
A189	abcefg	(an) sabhal		

A190	a	seinn òran		
A190	bcdefg	seinn		
A191	d	carghas		
A191	aeg	(an) danns		
A191	bcdf	dannsadh		
A192	abc	bidh e/iad pòsta		
A192	d	tha iad a' pòsadh		
A192	e	pòsaidh iad		
A192	g	bhios iad pòsta		
A192	f	bhios iad air am pòsadh		
A193	a	bidh e air an tiodhlac		
A193	b	bidh e adhlaicte		
A193	ce	bidh e air a thiodhlacadh	?	
A193	f	bios e air a thiodhlaigeadh		
A193	d	bithear ga thiodhlacadh		
A193	g	bidh e ga thiodhlaig		
A194	abdefg	gobha		
A194	c	gobhann		
A194	abceg	(an t-)innean		
A194	d	air an innean		
A195	bcdfg	(a') leaghadh		
A195	a	air leaghadh		
A195	e	ri leaghadh		
A196	deg	caithris		
A196	cde	(an) tiodhlacadh		
A196	fg	tiodhlaigeadh		
A196	f	taigh-fhaire		
A196	bd	tòrradh		

A197	abde	cuin a thèid thu(sa)?		
A197	c	cuin a tha thu dol?		
A197	fg	cuin a tha thu dol d(h)achaigh?		
A198	abc	cha deachaidh		
A198	g	cha deach		
A198	def	cha robh daoine dol		
A199	ab	beairteach		
A199	cdef	beartach		
A199	de	sgoileirean		
A199	acfg	sgoilearan		
A200	b	caile		
A200	aceg	caileag (bheag)		
A200	def	nighean (bheag)		
A201	abdfg	cruaidh		
A202	abcdefg	aig a h-uile duine		
A203	acdef	eaglais		
A203	g	don taigh adhruidh		
A204	bf	bha air (a) innse		
A204	cg	chaidh innse		
A204	de	thubhairteadh		
A205	defg	cola-deug		
A206	e	ag radha		
A206	abcdefg	diabhal		
A206	d	deamhan		
A207	d	Didòmhnaich Tùrnais		GWE 250 SGS XXVII 131
A208	abcde	deargann		DIL <i>dergnat</i>
A208	fg	deargad		

A209	df	seangan		
A209	e	sneadhan		Dwelly <i>sneaghan</i>
A209	g	sneadh ruadh		
A209	aef	leòman		
A209	dg	leòmann		Ó Maolalaigh in <i>Fil súil nglais</i> 221-222
A210	e	cnuimhean		
A210	acdfg	cnuimheagan		
A211	abdefg	luchan		
A211	c	luchagan		
A212	abdeg	dealan-dè		
A213	abdefg	geàrr		
A213	c	maigheach		
A214	ab	crotag		
A214	e	guilbneach		
A214	d	currcag		
A214	f	feadag		
A215	abdefg	calman		
A215	adeg	seabhag		
A215	b	speireag		
A216	cdefg	seilcheagan		
A217	abc	faoileann		
A217	defg	faoileag		
A218	acdef	corra-ghrithreach		
A219	abcdefg	tàirneanach		DIL <i>toirnech</i>
A220	a	bod saic		
A220	b	gobhar-adhair		
A220	c	budagoc		
A220	d	naosg		
A220	e	feadag		
A220	f	guilbhneach		
A221	abd	tha e sileadh		
A221	cef	tha an t-uisge ann		
A221	g	tha e ag uisge		

Ó Baoill, Colm (ed.) 2012. *Scottish Gaelic in Wagner's Survey of Irish Dialects*. Aberdeen: Forum for Research on the Languages of Scotland and Ireland. ISBN: 978-0-9566549-2-2

A222	abcdefg	fasgadh		
A223	abcdefg	fras		
A223	abcdefg	gaoth		
A224	acde	bogha-frois		
A224	b	bogha an adhair		
A224	c	dealbhair an uisge	?	
A224	f	raonabal		
A225	abfg	air folbh		
A225	cd	air falbh		
A225	e	dh' fhalbh e		
A226	a	gu luath		
A226	bc	gu clis		
A226	c	gu ealamh		
A226	d	cabhagach		
A226	eg	gu h-aithghearr		
A226	f	sglobalta		
A227	abcdefg	nas reamhra		
A228	bc	drùchd		
A228	defg	dealt		
A228	abcdefg	(a') g(h)ealach		
A229	ab	reultan		
A229	cdefg	rionnagan		
A230	a	deàlrachadh		
A230	cde	(a') deàrrsadh		
A230	ef	(a') soillseachadh		
A230	g	soillseachdainn		
A231	abcdefg	(an t-)samhraidh		
A231	abcdefg	geamhradh		
A232	abcdefg	ag èirigh		
A233	bcdefg	ràith		
A233	abcdefg	(an t-)earrach		
A234	abcdefg	mionaidean		

A235	abcdef	an dèidh		
A235	g	as deaghaidh		
A235	d	an dèis		
A237	abdef	anmoch		
A238	bcdeg	feitheamh		
A238	f	fuireach		
A239	acdef	(gu) meadhanach		
A239	b	glè mhath		
A239	g	cuibheasach		
A240	b	aithneachaidh mi e		
A240	c	fior-eòlach		
A240	d	's aithne (dhomh) gu math (e)		
A240	e	aithnichidh mi e gu math		
A240	f	's aithne dhomh e gu math		
A240	g	tha mi glè eòlach air		
A241	adefg	rinn e		
A241	b	dhèanadh e		
A241	acdefg	tighinn		
A242	a	gu dè mar nach tàinig thu?		
A242	bcdefg	carson nach tàinig thu(sa)?		
A243	adefg	tha e tighinn		
A243	bc	thig e		
A243	de	gun tig e		
A243	abcfg	gusan tig (e)		
A244	adefg	ciamar a tha thu?		
A244	bc	dè mar a tha thu/ sibh?		

A245	adefg	cnoc		
A245	bc	cruach		
A245	abcdefg	crioch		
A246	abcdefg	an siud		
A246	abdefg	fodham(sa)		
A247	ab	deifir		
A247	cdefg	cabhag		
A248	abcdefg	coille		
A248	abcdefg	craobhan		
A249	bc	feanntagach		
A249	d	feanntagan		
A249	efg	deanntag		
A249	ae	neanntag		
A250	ac	tha (an t-)eagal air romham(sa)		
A250	bd	tha (an t-)eagal aige romham(sa)		
A250	ef	tha feagal aige romham		
A251	cdef	romhpa(san)		
A252	a	an ath-ghoirid		
A252	be	an rathad goirid		
A252	c	an rathad ath-ghoirid		DIL <i>athgairit</i> ?
A252	d	aithghearrachd		
A252	fg	an t-aithghearra		
A253	cdefg	fhreagairt		
A253	a	freagarrach		
A254	abcdefg	dèanamh		
A255	abcefg	sgith		
A255	d	cripleach		
A256	abcefg	tha e dèanamh		
A256	d	nì e		

A257	abcdefg	leabhar		
A257	dfg	poit dhubh		
A257	e	braich		
A258	a	a bhi mise		
A258	b	a bheil mi		
A258	cdef	(gus) am bi mi		
A258	g	ach am bi mi		
A258	a	fhuaradh greim air		
A258	bcg	rug iad (air)		
A258	de	(chaidh a) ghlacadh		
A258	f	char breith (?)		
A259	abcefg	iongantais		
A259	d	iongnadh		
A259	acdefg	dhaibh(san)		
A260	abcdefg	leisg		
A261	a	làn mhuir		
A261	bf	sruth		
A261	c	an làn		
A261	deg	(an) tìde mhara		
A261	d	seòl mara		GWE 211
A262	ac	(gu) trang		
A262	b	anabarrach trang		
A262	d	gu math trang		
A262	ef	glè thrang		
A262	g	glè dhripeil		
A263	eg	àth		
A263	abcde	àth (an) aoil		
A264	abcde	(ag) atharrachadh		
A264	fg	(ag) atharrachdainn		
A265	abcdefg	claidheamh		
A266	abdef	tràigh		
A266	acdef	bruach		
A266	b	bile		
A266	g	beul		

A267	d	bearraidhean		
A267	efg	creagan		
A267	f	sgeilpean		
A268	ab	boladh		
A268	c	fàile		
A268	def	fàileadh		
A268	g	gaoth		
A269	cdefg	feamainn		
A269	b	feamnach		
A269	de	stamh(an)		
A269	g	slatan mara		
A269	f	bàrr roc*		*GWE 202 roc; ?Eng. wrack ?
A269	b	na teadhrachan	?	
A270	abcdefg	gleann		
A270	abcdefg	bàta(iche)an		
A270	e	eathraichean		
A271	abdef	faochag(an)		
A272	acde	ràimh		
A272	g	ràimhean		
A273	abc	lion(an)		
A273	defg	lìn		
A273	a	faobach*	*?	
A273	bcef	t(h)ro chèile		
A273	d	an lùib (measg) a chèile		
A273	g	full *	*?	
A274	aefg	cunntadh		
A274	bd	cunnta(i)s		
A274	abdefg	roinn		
A274	c	cur air leth		
A275	def	dorgh, duirgh		
A275	g	loidhne		

A276	bd	giùran		Wentworth in <i>Fil súil nglais</i> 297-298
A276	e	gàilleach		
A276	f	sgròban		
A277	abcdefg	dubhan		
A278	a	filleadh		
A278	d	tilleadh		
A278	efg	pasgadh		
A279	abcdefg	foidhidinn		
A280	abcdefg	drochaid		
A280	abcdefg	abhainn		
A281	a	caillte		
A281	bf	air am marbhadh		
A281	e	chaidh am marbhadh		
A281	cd	(chaidh a) mharbhadh		
A281	g	chaidh iad uile mharbhadh		
A282	a	bidh thusa bàthte		
A282	b	bidh thu air a bhàthadh		
A282	c	bidh thu do bhàthadh		
A282	d	bàthar		
A282	e	thèid do bhàthadh		
A282	f	bios tu air do bhàthadh		
A282	g	gabhadh do chall		
A283	abcdefg	rionnach		
A284	abcdefg	sgadan		
A284	abcdefg	bradan		

A285	a	cha tug mi fa-near air		
A285	bdfg	cha tug mi an aire dha		
A285	c	an tug thu an aire dha?		
A285	e	cha do mhothaich mi dha		
A286	a	tomhaiseach		
A286	bdefg	tomha(i)s		
A286	c	tomhasa		
A286	eg	ceàird		
A286	bcdf	c(h)iùird		
A287	a	gobrag		
A287	bc	gobag		
A287	bdef	biorach		
A287	g	cù		
A287	g	dallag		
A288	ae	fionnadh		
A288	ef	calg		
A289	abcdefg	luachair		
A289	befg	amharas		
A289	c	amharasach		
A290	a	choinnich e mi	?	
A290	cf	choinnich mi (ris)		
A290	b	dh'amais mi air		
A290	d	thachair mi ris		
A290	eg	thachair e rium		

A291	a	nach còmhla* sinn a-rithist		<i>cf.</i> B936
A291	b	nach amais sinn air a chèile		
A291	c	nach tachair sinn a-rithist		
A291	de	nach tachair sinn (tuilleadh)		
A291	f	nach coinnich sinn		
A291	g	an coinnich sinn ri chèile tuilleadh?		
A292	cdef	dà fhichead		
A292	a	sgillinn Shasannach		
A292	ef	tastanan		
A292	bcdg	tasta(i)n		
A293	a	a' mheud a thuir thu		
A293	b	dè bha thu ag ràdh		
A293	cfg	(gu) dè thuir thu		
A293	de	rud a thuir thu		
A294	a	ma thèideas tu		
A294	b	an tèideadh thusa		
A294	d	nam falbhadh tusa		
A294	e	nan deigheadh sibh		
A294	g	nan deigheadh tu		
A294	f	nan reigheadh tu	?	
A295	a	thoir aithneachadh dhomh	?	
A295	bc	leig fhaicinn dhomh (an taigh)		
A295	defg	seall(aibh) dhomh		
A295	adefg	sneadhan(an)		

A296	a	b' àbhaist leis a tighinn		
A296	bcde	b' àbhaist dha (bhith) tighinn		
A296	fg	b' àbhaist dha thighinn		
A296	e	chleachd e bhith tighinn		
A297	a	sinn fèin		
A297	b	sinn fhèin		
A297	c	sinn fhè		
A297	def	sinn fhìn		
A298	a	s(h)iubhail e gu math luath		
A298	bc	shiubhail e ath-ghoirid		
A298	de	bhàsaich e cabhagach		
A298	f	dh'fholbh e aithghearr		
A298	g	thàinig bàs aithghearr air		
A299	a	an nì a bheireas tu dhomh		
A299	bc	nì sam bith (a) bheir thu dhomh		
A299	d	sìon sam bith a bheir thu dhomh		
A299	ef	rud sam bith a bheir thu dhomh		
A299	g	dad sam bith a bheir thu dhomh		

A300	b	cuisgealan	?	<i>cf. Dwelly cuiseag</i>
A300	e	bunan		
A300	f	connlach		
A300	ac	crotal		
A300	befg	còinneach		

B: Appendix I in LASID vol. IV, pp. 202-280

Full questionnaire (from which the ‘maps’ in section **A** were selected) in order of number of questions (col. 1), responded to in the seven dialect points a – g (col. 2); complete response (col. 3) and notes and comments, including cross-references (col. 4).

1. Full questionnaire in order of questions	2. Responded to in the seven dialect points a-g	3. Complete response	4. Notes and comments, including cross-reference
B1	abc d ef g	tarbh; earball an tarbh tarbh; an tarbh dubh; earball an tairbh tarbh; earball an tairbh earball a’ bà	
B2	a b c d e f	chreic mi mo bhà air fad reic mi mo chrodh uile; chreic mi an crodh air fad reic mi h-uile h-aon den sprèidh; reic mi an crodh; tha mòran sprèidh agad reic mi na beathaichean uileag; beathach; an crodh uileag; tha mi a’ creic a’ chruidh; na bà reic mi an crodh gu lèir reic sinn an crodh uile	
B3	a b cdef d f	fear ceannach bà ceannaiche chrodh dròbhair reic mi a’ bhò ris an dròbhair; cheannaich mi mart on dròbhair fear ceannach crodh	

B5	a b c d e	tha e gearradh an laogh tha e a' spothadh an laogh tha e a' spothadh nan laogh tha iad ga dreasaigeadh; ga spoth tha e a' spoth an laoigh	
B6	a b c eg	tha an laogh gearrtha tha an laogh spothte tha an laogh air a spothadh tha an laogh air a spoth	
B7	a b e g	bidh e gearrtha mun creic sinn e bidh e air a spothadh mun reic sinn e bidh e air a spoth mas reic sinn e bidh an laogh air a spoth mas creic sinn e	
B8	a b c d e f g	tha am bò air dàir; tha am bò airson an tairbh tha a' bhò air dàir tha am mart air dàir tha a' bhò a' dol a dhàir chaidh a' bhò chun an tairbh; chaidh a' bhò a dhàir an-diugh tha dàir air a' bhò tha a' bhò fo dhàir	
B9	d e	tha sìolachd air an làir tha an t-sìolachd air an làir	
B11a	a c d e g	tha an caora airson an reithe tha a' chaora sin airson reithe tha reitheadh air a' chaoraich tha reitheachd air a' chaora tha a' chaora fo reith	
B11b	a c d e g	tha an galla airson a' madaidh tha a' ghalla sin air teas tha an teas air a' ghallaich; tha a' ghalla ann an <i>season</i> tha an t-sìolachd air a' ghalla tha a' ghalla fon choin	

B12	a c g	bha i aig an tarbh an-diugh chaidh am mart a dhàir ghabh a' bhò a dhàir an-diugh	
B13	d	tha i air a dhol a dhàir	
B14	a c d e f	bò trom ; bò le laogh tha laogh innte mart laoigh bò le laogh ; tha laogh anns a' bhò tha a' bhò ann an laogh	
B15	a bf d e g	rug am bò moch-thràth an-diugh rug a' bhò anns a' mhadainn rug a' bhò an-diugh rug a' bhò rug a' bhò sa mhadainn an-diugh	
B16	ade e f g	balg uisge am balg uisge poc uisge balg an uisge	
B17	a d e f g	?...loidhneadh ? ?* aig a' bhoin; bò; teàrnadh ; glanadh salchar teàrnadh an t-salchair	
B18	afg be c d e g	laogh; laoigh na laoigh gamhainn; na gamhna tha na laoigh ag ionghailte; earball laoigh; bha dà laogh aig a' bhoin; laogh fireann; laogh boireann gamhainn; gaimhne; goibhne; gobha bliadhnach; sia-ràitheach; dò-bhliadhnach	
B19	a g	gamhainn; gamhainn daimh ainmhid; gamhnach	
B20	a	biora(i)ch	

B19, 20	c d e f	agh; na h-aghan; biorach gamhainn; gamhna; agh; aighean; agh laoigh agh; aghan; dò-bhliadhnach; mart; mart brèagha; bò bhrèagha bliadhna; dò-bhliadhnach	
B21	a c d e	bò gamhainneach mart gamhnach gamhnach gamhnach; gamhnaichean	
B22	a cd b efg	bò bainne mart bainne an crodh bainne bò bhainne	
B23	a b c d e f g	bainne nùis; càise an bainne nùis am bainne buidhe; bainne nùis bainne buidhe; gruth ciad-bhainne; bainne nùis; gruth; slaman (n)ùs bainne buidhe nùs	DIL <i>nús</i>
B24	c fg	tha i a' goid air a comharsnaich bò bhradach	
B25	a b c d e fg	tha am bò a' rabhaiceach tha a' bhò a' nuallanaich tha i a' geumraich; tha e a' bùirich tha a' bhò a' geumraich; tha an laogh ag èigheach; bùireinich a bhò a' nuallaich tha a' bhò a' geumraich	Dwelly <i>rabhaic</i> , Macbain <i>raoic</i>
B26	a c d e fg	tha an t-each a' sitreach tha e a' sitrich tha na h-eich a' sitrich an t-each a' sitrich tha an t-each a' sitrich	
B27	a f	tha am muc a' grògail* tha a' mhuc feargach	*?Dwelly <i>gròdlanadh</i>

B28	ab b c dfg e	tha am madadh a' tabhann tha an cù a' talamh tha e a' tabharnaich*; tabhann tha an cù a' comhartaich an cù a' comhartaich	*?
B29	a e	tha am bò gamhainneach airson na dàrna bliadhna seachlach	
B30	aef b c d g	co mheud bò a tha agad? co m(h)eud mart a tha agad? dè na bheil agad de chrodh ? co mheud mart a tha agaibh? co meud bò a tha agad?	
B31	abeg bc b d f	tha còig bà aice tha còig mart aige; tha i a' [ ]?* còig mart tha còig mart aice tha còig mairt aice	*creiceil?
B32	abeg bd c f	tha trì bà aca tha trì mart aca tha trì aca(sa) tha trì mairt aca	
B33	a c d eg f	tha am bò a' cagnadh a cìr tha am mart a' cnàmhadh a cìr bha i a' cagnadh a cìr tha i a' cnàmhadh a cìre tha i a' cnàmh a cìr tha a' bhò a' cnàmh a cìr	
B34	a bcdef d g	cha chagnainn tombaca ged a gheobhainn gun a bheag e; cha chagnadh mi tombaca ged a gheobhadh gun a bheag e cha chagnainn tombaca ged a gheobhainn an asgaidh e tha e a' cagnadh tobaca cha dheòiginn[?] * tobac gad a gheobhainn an asgaidh e	*chew-iginn ?

B35	a b c d e f g	adharcan nam beathaichean adharcan a' bhò; adhaircean adharc; dà adharc; na h-adhaircean; bàrr an adharc adharc na bà; tha adhaircean fada oirre; ceann na h-adhairc adhairc na bà; adhaircean; bàrr na h-adhairc adharc na bà adhaircean a' bhò	
B36	a b c de e f g	feumaidh i bhith air a ceartachadh feumaidh i bhith air a leigheas feumaidh sinn a faotainn ceart feumar a leigheas tha a' bhò tinn feumais i na slànachdainn; dèanamh na slàn feumas i leigheas	
B37	a bdg e f	tha i nas fheàrr a-nis tha i air a leigheas chaidh a leighis tha i slàn; air a leigheas	
B38	ac d f g	tha cartain air a' bhò feursadan ; feursanain ; tha na feursadan air a' bhoin ud tha gartanan air a' bhò tha feurstan anns a' bhò	DIL 4 cert; <i>Hermathena</i> ci: 36

B39	e a b c d e f g	feursadan tha e ceangal am bò; cheangail e i; bidh sinn a' ceangal nam bà a h-uile anmoch tha e a' ceangal a' bhò; tha e ceangal a' mhart; tha i ceangailte (ceangalta); cheangail esan i; ceanglaidh mi i; tha sinn a' ceangal nam bà a h-uile feasgar; tha sinn a' ceangal a' chrodh uile feasgar tha e a' ceangal a' mhairt; ceanglaidh mise i a-nochd; cha do cheangail mise i; an do cheangail thu i? tha a' bhò air a ceangal; tha e a' ceangal na bà; tha na beathaichean air an ceangal; cheangail e sa mhaidinn i; ceanglaidh m'athair i; cha cheangail mi idir i; tha sinn gan ceangal a h-uile latha ceangal na bà; tha i ceangailte; cheangail e; tha sinn dhan ceangal a h-uile feasgar tha e a' ceangal a' bhò; tha i ceangailte; cheangail e i; ceanglaidh mise i; tha sinn a' ceangal a' chruidh uile feasgar tha i a' ceangal na bà; tha i air a ceangal; cheangal e i; ceanglaidh mise i; tha sinn a' ceangal a' chrodh uile feasgar	
B40	a b cg d e f	tha na bà ag itheadh [...] aig an feur tha na ba ag ionaltradh; tha an crodh ag itheil an fheur tha an crodh ag ionaltradh tha iad ag ionghailte tha an crodh ag ionghailt tha an crodh ag ithe	
B41	ac b d e fg	bàthaiche; bàthaichean bàthacha; bàthachan; am bàthaich bàthach; bàthachanan; tha e sa bhàthaich; robh sibh sa bhàthaich? bàthach; bàthaichean; doras na bàthaich bàthach; bàthaichean	
B42	bc d e f g	tha e cartadh a' bhàthacha ; tha e glanadh a' bhàthaich tha e a' cartadh na bàthaich glanadh tha e a' glanadh a' bhàthaich; cartadh tha e a' cartadh a' bhàthaich	

B43	a d e f g	bheil a bheag agad airson cur fo na beathaichean? bheil deagh leaba fon bhoin?; leapannan; cùlan; rasach*; cònnlach fo na beathaichean bheil cònnlach agad a thèid fon chrodh?; leabaidh beil leapannan agad dhan chrodh? meil leabaidh agad a chuireas tu fon chrodh?	*= <i>frasach</i>
B44	ab b c d e f g	chaidh i gus an tobar airson uisge chaidh i chun an tobair airson uisge chaidh i don tobar airson uisge chaidh i dhan tobar a dh'iarraidh uisge chaidh i chun an tobair a dh'iarraidh bùirn char i dhon fhuaran a tharraing uisge chaidh i dhon fhuaran air tòir uisge	
B45	a b c de f g	thàinig e riumsa; rithe; riutha thàinig e dham ionnsaigh; thàinig e far an robh mi; thàinig e dhan ionnsaigh; thàinig e dha h-ionnsaigh; thàinig e far an robh i thàinig e dham ionnsaigh(-sa); dha ionnsaigh-sa; dha h-ionnsaigh-sa; dhan ionnsaigh-sa thàinig e thugam; thuice; thuca thàinig e thugam; thuicese; thuca thàinig e thugam; thuice-sa; thucasa	
B46	ab bcd c d eg f	bha e glaothach orm bha e ag èigheach orm glaothaidh mise thu bha e ag èigheach dhomh; oirre; air; orra bha e ag èigheachd orm bha e a' gairm orm	
B47	a b c d e f g	ghlaothaich e orm dh'èighich e orm; ghlaodh e orm ghlaoth e rium anns a' mhadainn; cha do ghlaodh mi ise; dh'èigh e dhomh; dhith; air; cha do dh'èigh e dhomh; èighidh mi ort dh'èigh e; èighidh mi ort ghairm e orm dh'èigh e orm	

B48	ab c d e f g	tha sruthan thron achadh sin tha allta a' ruith thro an achadh; abhainn; fuaran tha sruth a' ruith fon fheur tha allt a' ruith tron phàirc; sruthan tha allt a' dol troimh'n achadh tha allt tron ghead sin	
B49	a c d e f g	ballan sine; sineachan aon sine sine sinean na sinean	
B50	ac d eg f	an ùth ùth bà ùth an t-ùth	
B51	ac d e	uisge dearg bun dearg teasach a' bhainne	
B52	g	dìth salainn	
B53	a b d c ef f g	thug mi làn mo làimhean de feur don bhò thug mi feur don mhart thug mi ultach feur dhith thug mi dhi ultach feur ; buidean feur thug mi ultach feòir dhan bhò ultach feur thug mi bad feur an air* na bò	*?
B54	a bc c dg f	tha i bleoghan am bò tha i bleoghan a' mhart leigeil tha i a' bleoghan na bà tha i a' bleoghain a' bhò	

B55	a b c d e f g	bleoghainidh mise am bò bleoghainidh mise a' mhart bleoghainidh mi am mart a-nochd bleoghainidh mi a' bhò; cha bhleoghain mi i idir; bleoghainidh mi an crodh a-nochd bleoghanaidh mi i a-nochd bleoghanaidh mi fhìn a' bhò bleoghanaidh mise a' bhò	
B56	a b c d e f g	bidh sinn a' bleoghan nam bà a h-uile latha tha sinn a' bleoghan a' mhart uile là tha sinn ga bleoghan h-uile latha tha sinn a' bleoghan nam beathaichean a h-uile latha tha sinn gam bleoghan tha sinn a' bleoghain a' chrodh na h-uile là tha sinn a' bleoghan a' chrodh na h-uile là	
B57	a befg c d	cha do bhleoghain sinn e cha do bhleoghain sinn iad cha do bhleoghain sinn i idir cha do bhleoghain sinn idir iad	
B58	a c d e	bhleoghainthe* tha am mart air a bleoghan tha iad air am bleoghan tha i air a bleoghan	*?
B59	ac d e f g	stòl bleoghain furm bleoghain stòl cnèapan airson bleoghain a' bhò stòlan bleoghain	
B60	a e f	an striopadh dilleagan dilleagan mu dheireadh	
B61	abcdefg c d	bainne bainne buidhe; bainne ùr bainne togalach	

B62	a bcd efg	cè uachdar bàrr	DIL 2 <i>ceó</i>
B63	a c defg	cè lapairt* bainne plumaichte bainne tiugh	*?
B64	a cdefg	bainne geur bainne goirt	
B65	abc defg	bainne goirt blàthach	
B66	a b c d e fg	thoir dhomh deoch de bhainne goirt thoir dhomh deoch bainne goirt thoir dhomh deoch bhainne bheir dhomh deoch bhlàthaich; fhuair mi deoch de bhlàthaich thoir dhomh deoch bhlàthach thoir dhomh deoch bhlàthaich	
B67	d efg	meadhg; cuinneag mheidhg meadhg	
B68	ab c d e f g	tha bainne ùr nas mìlse na bainne goirt tha mil nas milist na bainne tha bainne milis nas misle na blàthach tha bainne ùr nas milis na blàthach; nas mìsle tha bainne ùr nas mìlse na blàthach tha bainne blàth nas blasta na blàthach	
B69	a bc d e f g	tha am bean-taighe dèanamh im tha bean an taighe dèanamh im; tha i dèanamh a' mhuidhe tha i a' maistreadh; tha boireannach an taighe a' dèanamh ime; bean an taighe tha bean an taighe a' dèanamh im; tha i a' miosaradh tha bean an taighe a' dèanamh im tha i a' crathadh	
B70	c	im	

B71	bc deg f	tha cobhar air a' bhainne cop uachdar; bàrr	
B72	a bc d e fg	soitheach; soithich soitheach; soitheachan soitheach; tha i a' nighe nan soithichean tha i a' nighe nan soithichean soitheach; soithichean	
B73	a b c d e f g	ca dè as fheàrr leat, bainne ùr no bainne goirt? cò dhiubh as fheàrr leat, bainne goirt no bainne milis? dè a b' fheàrr leat, bainne no leann? cò dhiubh as fheàrr leat, bainne milis no blàthach?; dè as fheàrr leat? cò as fheàrr leat, bainne no leann? cò dhiubh as feàrr leat, bainne ùr no blàthach? ca dè b' fheàrr leat, bainne blàth no blàthach?; ca dè as fheàrr leat?	
B74a	a b c dg e f	bheil thu airson deoch de bhainne goirt? bheil thu ag iarraidh deoch bainne goirt? bheil deoch a dhìth ort? bheil thu ag iarraidh deoch bhlàthaich? meil thu ag iarraidh deoch blàthach? am bheil thu ag iarraidh deoch de bhlàthach?	
B74b	a b c d e f g	chan eil feum againn air a bheag chan eil feum againn air nì sam bith chan eil sinn ag iarraidh nithe chan eil feum againn air sian chan eil sinn feumach dhan(?) càil chan eil feum againn air rud sam bith chan eil feum againn air nì	
B75	a b cde e f g	tha pathadh orm tha an pathadh coimheach orm tha am pathadh orm tha mi glè phàiteach tha mi glè phàiteach; tha tart orm pathadh cianail orm; tha mi glè phàiteach	

B76	a b c d e f g	theagamh gum b' fheàrr leat deoch de bhainne ùr theagamh gum b' fheàrr leat deoch milis theagamh gum b' fheàrr leat deoch bhainne is dòcha gum b' fheàrr leat deoch bhainne; is dòcha nach tig e idir is mathaid gum b' fheàrr leat; is dòcha dh'fhaodadh e a bhith gur feàrr leat deoch den bhainne ùr chan fhiodar nach b' fheàrr leat deoch de bhainne blàth	
B77	a b cd e fg	bheir mi dhuit do thaghadh gheobh thu dè tha thu ag iarraidh bheir mi dhuit do roghainn ; cha toir mi gheobh thu do roghainn bheir mi dhut do roghainn	
B78	abc d e f g	caora; caoraich; craiceann caora tha e a' creic nan caorach; craiceann caorach; tha uain aig na caoraich; càite a bheil na caoraich? caoirich; craiceann caorach caoraich; craiceann caora caora; caoraich	
B79	ac d	uan uain; an t-uan	
B80	a b c df e g	tha na h-uain a' ruith is a' leum tha na h-uain a' glaothaich* tha na h-uain a' mireag tha na h-uain a' cluich tha na h-uain a' mire tha na h-uain a' beadradh	*not <i>cluich</i> ?
B81	a c d e fg	tha na caoraich a' mèigheadh* tha iad a' mèilich tha na caoraich a' mèilich; tha iad a' mialaich tha na caoirich a' mialaich tha na caoraich a' mèilich	* onomatopeia? Eng.?

B82	a b c d e f g	bha baic* caoraich air an rathad bha dròbh caoraich air an rathad tha an uamhas chaoraich air an rathad bha dròbh chaorach air an rathad streud chaorach bha treud chaoraich air an rathad bha geaban caoraich air an rathad	*? <i>bad</i>
B83	acfg d e	molt molt; muilt dòbhlanach	
B84	a c d f e g	othaisg; caora dà-bhliadhnach caora; reith; reitheachan; othaisg; na h-òisgean; rig an othaisg; òisgean; othaisg fhireann; othaisg bhoireann; croigichean* othaisg; dianag othaisg; tiarainneach* othaisg	*Dwelly <i>crog</i> *Dwelly <i>tiaraineach</i>
B85	cd e f g	an dalladh doire ; tha an doille orra tuairnealaich tòc	<i>cf. C</i> below (Sutherland vocabulary); <i>Carm. Gad. VI 138; GWE tòchd; Sc. howk</i>
B86	c d e fg	a' chloimh claimh; a' chlainmh; sglopan; an clupaid* clamh; tha an clamh orra; tuathabhan(?) sgab	DIL <i>claime</i> * 'used in Uist'
B87	a b c d e f g	olann; dath an olainn olainn; pìos olainn olann; clòimh; a' chlàimh clòimh; boil clòimh clòimh; dath na clòimh clòimh; na clòimh	

B88	ac b dg f e	tha e a' lomairt nan caoraich tha e a' lomadh a' chaoraich tha e a' rùsgadh nan caorach tha e a' rùsgadh na caorach rùsgadh	
B89	a b c d e f g	tha na caoraich air an lomairt le deamhais tha na caoraich air an lomadh le siosaran; siosaran deamhas tha na caoraich air an rùsgadh rùsg chlàimhe tha na caoraich air an rùsgadh leis an deamhais tha na caoraich air an rùsg le deamhaisean	
B90	a c dfg	lomradh rùsg de dh'olann rùsg clàimhe	
B91	ac b d e f g	chaidh a' chaoraich air seachran chaidh na caoraich às an rathad chaidh na caoraich air chall chaidh a' chaora air chall char na caoraich air chall tha* gràinne chaoraich air seacharan	*chaidh?
B92	c d e	tha iad air chall chaidh e seacharan air seacharan	
B93	a b c d e f g	bha cuid de chaoraich air an call fon sneachd chaidh caoraich air chall anns an sneachd tha cupall chaora air chall san t-sneachd chailleadh na caoraich anns an t-sneachd(a); tha iad gan tachdadh leis an t-sneachda chailleadh beagan chaorich anns an t-sneachd; leis an t-sneachd; fon t-sneachd char beagan chaoraich air chall anns an t-sneachd tha* gràinne chaoraich a chall anns an t-sneachd	* chaidh?

B94	a b c d e f g	tha mi cha mhòr aig mo bhàs leis an fhuachd tha mi coimheach fuar tha mi fuar tha mi air mo lathadh; tha mi dona leis an fhuachd tha mi gu bàsachadh leis an fhuachd; gus bàsachadh; tha mi dha mo ragadh tha mi air mealchadh* leis an fhuachd tha mi air mo mheirgeadh leis an fhuachd	*Dwelly <i>meilich</i>
B95	b c defg	cèir tha mòran reamhad innte; geir geir	
B96	b f g	geir; crèis geir muc blonaig	
B97	af b ce d g	feòil caora feòil chaorach feòil feòil caorach cuilt-fheoil	?
B98	af b d e g	feòil bò feòil; mairtfheoil feòil daimh feòil chruidh mairtfheoil	
B99	a bg c d ef	chunna mise an gobhar geal agus mharbh mi e gobhar gobhar; gobhair; sin agad a' ghobhar mhòr; boc gobhair goibhre	
B100	abcdf	meann	

B101	a b c f g	chan eil beathaich fiadhaich sam bith ann an Èirinn chan eil beathaich fhiadhaich ann an Èirinn; chan eil beathach fiadhaich ann an Èirinn beathaichean fiadhaich chan eil beathaichean fiadhaich ann an Èirinn chan eil beathaichean fiadhaich ann an Èireann	
B102	abcde f g	bha i ga mo chuideachadh bha i na mo chobhair bha i ga mo chobhair	
B103	aeg b c d f	's e duine fiadhaich a tha annad 's e balach fiadhaich a tha annad; tha thu nad bhalach fiadhaich tha thu fiadhaich 's e gille fiadhaich a tha annad; mì-mhodhail tha thu na do dhuine fiadhaich	
B104	a b c d e f g	's e duine sìobhalta a tha ann-sa 's e balach sìobhalta a tha ann; tha e na bhalach comharsa* tha thu modhail gille modhail duine sàmhach tha e na dhuine socrach 's e duine rianail a tha ann	*?
B105	a bcdeg d e f	muc; earball an mhuc muc; mucan aig a' mhuic; aig a' mhuc uircean muice muc; mucan; na muice	
B106	d	bus muice	
B107	c d	casan muic casan muice	
B108	c d	sròn muic; an t-sròn soc	
B110	ab c	muc muc bhoireann	

Ó Baoill, Colm (ed.) 2012. *Scottish Gaelic in Wagner's Survey of Irish Dialects*. Aberdeen: Forum for Research on the Languages of Scotland and Ireland. ISBN: 978-0-9566549-2-2

B111	a b c	cullaichean cullaich torc	
B112	a b f g	crò mhuc taigh nam mucan fail na muice taigh muc; bothan nam muc	
B113	ac b d f g	uircean; uirceanan; tha uirceanan aig a' mhuc; seotaichean; tha dà sheota aice pigein; mucraidhean* uircein isean na muice isean	*?
B114	a d f	tha an uircean a' deoghal an mhuc tha an laogh a' deoghal na bà tha na h-iseanan a' deoghal a' mhuc	
B115	b	tha <i>litter</i> mòr aig a' mhuc	
B116	a b cf e g	tha an mhuc a' ruamhraidh an talamh tha na mucan a' cladhach a' ghrunnd; tha na mucan a' bùrach anns a' ghrunnd tha na mucan a' bùrach an talamh dùsgadh an talamh; dùsgadh na talmhainn tha na h-iseanan a' cnàmh am bàirr	
B117	a b f	tha an talamh ga ruamhairt; tha an talamh air a ruamhairt tha an grunn air a chladhach suas; tha an grunn a' tionndadh suas tha an talamh air a thionndaidh an-àirde	
B118	a b cf d e g	tha a' mhuc aon bliadhna air leth a dh'aois tha an muc bliadhna gu leth sean; tha am pigein bliadhna gu leth a dh'aois tha a' mhuc bliadhna gu leth a dh'aois tha a' mhuc bliadhna gu leth bliadhna gu leth a dh'aois; sia ràithean tha a' mhuc ochd mìosan deug dh'aois	

B119	abcdfg d e	cearc; cearcan ugh circe; uighean chearc; aig a' chirc cearc; nan cearc	
B120	cd d e f g	buinneach spùt geal; galar nan cearc spùt tha galar air a' chearc tha an galar air a' chearc	
B121	ac b d fg e	tha an cearcan a' sgrìobadh an talamh tha na cearcan a' sgròbadh a' ghrunnd; sgrìobadh tha na cearcan a' sgrabadh an talmhanta* tha na cearcan a' sgrìobadh an talamh tha na cearcan a' sgrìobadh na talmhainn	*cf. B171, 961
B122	a b c d e f g	tha an cearc air gur; cearc gur tha a' chearc a' gur tha a' chearc air ghur; air gur; cearc ghur cearc guir; tha a' chearc a' breith tha a' chearc air uighean; cearc ghura tha gur air a' chearc; cearc ghur tha a' chearc fo ghur; cearc ghur	
B123	a bc defg	tha an cearcan aig an geata; aig an cachailleith* tha na cearcan (a' feitheamh) aig a' gheata tha na cearcan aig a' gheata	* B182(c); Lh 163.3: <i>Kàchyla</i> (Argyll)
B124	acde c d e f g	eireag; eireagan eun; na h-eòin isein; dròbh iseinean isean eireag; eun cearc eireag	

B125	a b c d e f g	tha an cearcan air gogail tha na cearcan a' gairm a' goganaich a' glagadaich; dioc; chaoid(e) a' gogail; a' gàgail tha na cearcan a' gagail tha na cearcan a' gogadaich	
B126	a b c d e f g	tha e rùsgadh an cearc tha i a' piocadh nan cearcan a' toirt na h-iteagan dhith tha e a' spionadh na circe spionadh na circ tha i a' spionadh a' chearc tha i a' spionadh nan cearcan	
B127	c d	iteag; iteagan ite	
B128	a b c d f g	an deachaidh an cearcan ri cadal fathast? taigh-chearc; bheil iad air folbh chun an taigh-chearc fhathast? aradh cearc araidh; air an araidh faradh nan cearc; an deach iad don fharadh fhathast? iris; an deachaidh na cearcan gus an iris fhathast?	? DIL <i>forad</i> (Macbain)
B129	e f g	spiris taigh nan cearcan taigh chearc	
B130	acdeg b f	ugh nid ugh nid; ugh seid* ugh nead	*?cf. Dwelly <i>seid</i>
B131	ab ce d f g	tha i dèanamh nid nead dèanamh nid; nid* circe tha i a' dèanamh a nead tha i a' dèanamh nead	*?

B132	a bg d cf e	tha i suidhe air an nead tha i na suidhe anns an nead tha a' chearc na suidhe anns an nid tha i na suidhe air an nead na laighe sa nead	
B133	a b c d e f g	mharbh an sionnach a h-uile chearc a bha agam a-raoir mharbh an sionnach na cearcan agam uile a-raoir; mharbh an sionnach a h-uile <i>one</i> de na cearcan a-raoir mharbh an sionnach a' chuid mhòr de mo chearc; h-uile h-aon de mo chearc mharbh am madadh ruadh na h-iseinean uileag a-raoir mharbh am madadh ruadh a h-uile cearc orm mharbh am madadh ruadh mo chearc uile a-raoir mharbh am madadh ruadh na cearcan agam uile a-raoir	
B134	abdfg b c	coilich coileachan coileach	
B135	a bd cd d e f g	cailleach; cailliche cailleach; cailleachan seann bhoireannach mac na cailliche cailleach cailleach; seann-chailleachan cailleach; cailleachagan	
B136	a b d e g	tha an coileach am mullach a' chearc; tha an coileach a' cliathach an cearcan a-nis tha an coileach a' dol leis na cearcan coileach a' cliathadh nan cearc tha an coileach a' cliathadh nan cearcan tha an coileach a' cliathadh nan cearcan an-dràst	
B137	abd bc e f g	tha an coileach a' gairm tha an coileach a' glaothaich tha na coilich a' gairm tha an coileach a' goirsinn tha an coileach a' goirseal	

B138	ab d efg	cìr a' choileach cìrein cìrean a' choilich	
B139	a b c d e f g	tha aon de sgiathan an cearc briste tha aon de na sgiathan briste tha an sgiath briste; sgiath na circ ; dà sgiath tha tè dhe na sgiathain aice briste tha tè dhe na sgiathan aice briste; aon dhe na sgiathan tha tè dhe na sgiathan briste tha aon de na sgiathan aice briste	
B140	a b c d eg f	tha an cearc a' seògadh tha a' chearc a' sgiathalaich tha a' chearc air an sgiath tha i air iteig tha a' chearc ag itealaich tha a' chearc air a[n] sgiathan	Holmer, <i>Arran</i> , pp. 179.5b, 183.5d; Dwelly <i>seòg</i>
B141	abc b f g	sionnach; sionnachan sionnaich ; an sionnach ; na sionnachan madaidh ruadha madaidhean ruadh	
B142	a b c d e f g	mharbh an sionnach còrr agus dusan cearcan a-raoir mharbh an sionnach barrachd air dhà dheug de na cearcan a-raoir; mharbh an sionnach tuilleadh na dusan cearc a-raoir mharbh an sionnach thairis air dusan cearc mharbh e mi mharbh am madadh ruadh còrr air dusan cearc; barrachd air dusan mharbh am madadh ruadh còrr na dà chearc dheug a-raoir; dusan ugh mharbh am madadh ruadh chòrr dusan cearc a-raoir	

B143	ab c d e f g	marbhaidh e tuilleadh a-màireach thoir dhomh(sa) tuillidh arain; marbhaidh e iad a-màireach ; cha mharbh e iad marbhaidh e thu; marbhaidh mi thu; cha mharbh mi marbhaidh e thu; cha mharbh mi marbhas e còrr a-màrach; tuilleadh marbhas e tuilleadh an ath oidhche; tuilleadh a-màrach	
B144	ag bce f	tha e ga mharbhadh tha e gam marbhadh tha e nam marbhadh	
B145	a c g	tha e a' mharbhadh tha e gan marbhadh h-uile h-oidhche tha e gam marbhadh	
B146	c d e f	bhithinn glè thoilichte nam marbhadh tu an sionnach; bhiodh mi toilichte bhithinn toilichte nam marbhadh tu e; cha mharbhainn; cha mharbhamaide; mharbhadh iadsan; mharbhadh esan; mharbhadh e na cearcan oirnn nam marbhadh tu e; ma mharbh thu e; b' fheàrr leam gum marbhadh tu e nam marbhainn-se eisean* bhithinn-se mi fhìn air mo mharbhadh	*Holmer, <i>Arran</i> , §228; B280
B147	abcdefg	na marbh thu fhèin	
B148	abc cef d g	na marbh sibh fhèin na marbhaibh sibh fhèin feuch nach marbh sibh sibh fhèin na dèanaibh sibh pèin a mharbhadh	
B150	abc d e f g	tha e cho seòlta ri sionnach tha e cho gleusta ris a' mhadadh ruadh tha e cho carach ris a' mhadadh ruadh tha e cho seòlta ris a' mhadadh ruadh tha e cho starach ris a' m[h]adadh ruadh	
B151	a bg c d e f	tha e a' sealg gearradh tha e a' sealg gearran tha e a' sealg na maighich; maigheach tha e a' sealgaireachd lachan; se deagh shealgair a tha ann tha e a' sealg nan gearran; gearr tha e a' sealg air na gearran	

B152	ab d fg	chunnaic; chan fhaca chan fhaca, gu dearbh chunnaic	
B153	ab c e f g	fhuaire mi eagal chunnaic mi sionnach ghabh mi feagal; ghabh mi clisgeadh; briosgadh fhuaire mi feagal ghabh mi feagal	
B154	bc d e f g	slige ugh; uighean gucag uighe sgealb an uighe slige an uigh plaosg an ugh	
B155	ac bde f g	buidhe an ugh buidheagan buidheacan an uigh buidheacan ugh	
B156	abg c de f	gealagan ugh geal gealagan gealagan an uigh	
B157	d e f g	nasg laoisgean line bhig croc an ugh	Dwelly <i>plaoisgean</i> ?
B158	ac b d e f g	geodha; gèadha; tha geodha mhòr ann an seo; ugh gheodha; geodhan gèadh; geòidh; 's e seo gèadh mòr; dròbh geòidhean gèadh; 's e gèadh mòr e* seo; ugh geòidh; iseinean geòidh gèadh; 's e gèadh mòr a tha seo; 's e gèadh mòr e seo; grunn gheòidh ; ugh gèadh; iseanan geòidh gèadh; geòidh; ugh geòidh; ugh gèadh gèadh; geòidh; 's e gèadh mòr a tha anns an tè-sa	*cf. B168

B159	a b e f g	tha an gheodhan borbh tha na geòidh crosta; dona suarach; dona tha na geòidh olc tha na geòidh crost	
B160	c d e	dràc; gànra(dh) * sgeagaire ràcaire	*Sc. <i>ganner</i> ? ?Dwelly <i>sgiogaire</i>
B162	ac b d e fg	tunnag; tunnagan; tha isean(an) aig an tunnag; ugh tunnag tha tunnagan òga aig an tunnag; ugh tunnag; tunnagan tha iseinean aig an tunnaig; itean tunnaig; iseinean thunnag tha àl aig an tunnag; ugh tunnag; tunnagan tunnag; tha tunnagan beaga aig an tunnag; ugh tunnag	
B163	abc d e fg	dràc ràcan ràcaire; ràcair ràc	
B164	a bc d e f g	seileach; seileachan; beach; beachan; mil seilleain; mil beach; nead beach; nead seilleain seillein ; seilleinean ; mil an seillein ; nead seillein seilleinean ; mil sheilleinean ; nid sheilleinean ; còs nead teilean ; mil seillean ; seilleanan ; mil an t-seillean ; nead nan seillean *saidhleanan ; mil an t-saidhleinn ; nead saidhleanan	*cf. COB 132-133
B165	af bce c d e g	tha e a' ceannach sprèidh tha e a' ceannach crodh ceannaichidh mi each a-màireach cha do cheannaich sinn nithe tha e a' ceannach bheathaichean cheannaich sinn bò; an do cheannaich thu?; ceannaichidh mi bò a-màireach; cha cheannaich mi tha eisean a' ceannach crodh	

B166	a b c d e f g	sgreuch e nuair a lot an bheach (no seillean) e sgread e an* a loit an seillein e bha e a' glodhaich dar* a lot an seillein e leig mi eugh asam nuair a chuir an seillean an gath annam bha e ag èigheachd nuair a chuir an teilean an gath ann rinn e eugh dar* a sgob an seillean e thug e eugh às nuair a lot an saidhlean e	*SGS XXI 241-243; B296 *COB 91 *ib.
B167	abcdfg c e	tha an craiceann air at tha cnap air mo làimh; air mo làmh tha an craiceann air sèid; air bòcadh	
B168	a bc c d e f g	an (t-)each; an eich 's e each math a tha an sin; eich each; capall 's e each brèagha e* siod; eich; earball làire 's e each brèagha a tha agad an sin; earball làir; eich each; eich 's e each brèagha a tha ann-a sin; eich	*cf. B158, 242
B169	ab c d eg f	greighir; greighirean òigeach àigeach; àigich; stalain àigeach àigeach; àigich	DIL <i>grai</i> cf. DIL O: 87.17
B170	abcdfg e	gearran each	
B171	ab d c e f g	tha na h-eich a' ruith a-nunn is a-nall air an achadh tha na h-eich a' ruith feadh an talmhanta* tha na h-eich a' ruith thron phàirc tha na h-eich a' ruith air feadh na buaile tha na h-eich a' ruith tron achadh tha na h-eich a' ruith air feadh a' phàirc	*cf. B121, 293

B172	abc d e f g	ruithidh mi/mise às a dèidh thèid mise as a deaghaidh; ruithidh mi ruithidh mi às a deaghaidh; às an deaghaidh ruithidh mi as a dèidh ruithidh mise as a fèidh	
B173	a bd f g	tha sinn a' ruith gus an taigh-sgoile a h-uile latha tha sinn a' ruith don sgoil a h-uile latha tha sinn a' ruith dhon sgoil a h-uile là tha sinn a' ruith gus an sgoil a h-uile latha	
B174	bfg d	tha an rèis air a ruith tha an ruith seachad	
B175	a c d e	tha an eich air trot tha na h-eich a' trotan tha na h-eich a' trotadh tha na h-eich nan trotan; togail nan ceithir	
B176	c d f	serrach; serrach; gearran loth; lothan; bhiodh tu ag ionndrainn leanabh na cìche, gun tighinn air bliadhnach lotha serrach; serrach	
B177	e	loth; lothag	'Used in other places'
B178	ab d c e f g	tha e a' marcach(d) air each tha e a' <i>ride</i> -adh eich tha e a' marcachd an each tha e a' marcach air each tha e a' marcaich an eich tha e a' mairceachd air each	
B179	ad b c e f g	tha an (t-)each seo nas duibhe na an fear eile tha an t-each seo dubh seach na h-eich eile tha an t-each seo nas duirche na am fear eile tha an t-each-sa nas duibhe na am fear eile; an t-each seo tha an t-each-sa nas duibhe na am fear eile tha an t-each seo nas duibhe na am fear eile	

B180	a bcefg d	stàbhall stàball stàbla	
B181	abc d e f	crudha each; cruidhe crudha ; crudha eich ; cruidhein ; cruidheinean cruidh eich cruidh each	
B182	a b c d e g	leum an (t-)each thar an gàradh leum an t-each thairis air an dìg leum an t-each thar a' ghàradh; cachail*; geata leum an t-each seachad air an fheansa; feansa leum an t-each seachad air an fheans leum an t-each thairis air a' feans	*cf. B123
B183	a d e f	siuch*; dìg drèana; dìog dìog; chaidh e dhan an dìog fèithe; dìog	*Sc. <i>sheugh</i> ; used in Kirk's 1684 Psalms civ.10 ?pl. <i>siuchhidh</i>
B184	ab d c e f g	cha b' urra(inn) dhomh suidhe fhaotainn anns an t-seòmar dh' fhairtlich orm àite suidhe a fhaighinn anns an rùm cathair chan fhaighinn àite suidhe anns an t-seòmar ; seòmaraichean chan fhaighinn àite suidhe anns an rùm; suidheachan chan fhaighinn suidheachan anns an t-seòmar	
B185	ab bc d e f g	asal aiseal; aisealan aiseal; aiseil aiseal aiseal; mac na h-aiseal aiseal; 'se aiseal brèagha a tha sin	
B186	f	tha bonn a' chliabh briste	

B188	c d f g	an t-srathar; sratharan srathar chliabh; clèibh; air muin na sratharach srathair srathar	
B189	d	cainb	Dwelly <i>cairb</i>
B190	d g	plàta bheag plàt	<i>Carm.Gad.</i> VI 114
B192	d e	brigis cairteach brigis	
B193	a	giort	
B194	acde b f	cairt; cairtean cairt each; cairtean eich cairt; cairtean; cairt aiseal	
B195	ab	cairt asail/aiseil	
B197	cd e f	<i>trams</i> trama; tramaichean tramaichean	Eng. only
B198	b c d f g	na slabhraichean guailleachain <i>sides</i> ; bogsa na cairteach; deireadh; an t- aiseal; sèana taobh a-staigh a' chairt; cùl a' chairt; cliabhaichean; sèinichean slabhraidh; slabhraidhean	
B199	ad b c e f g	roth; rothan cuibhle; cuibhlean cuibheall; cuibheallan cuibhle; cuibhlichean; roth na muilne cuibhle; cuibhlichean; meadhan a' chuibhle cuibhle; cuibhleachan	
B200	a bc d f g	aisealaing*; aisealan aiseal; asal an t-aiseal aiseal; aisil aiseal; aiseal(n)an	*?

B201	ab d e f g	imleag; cearcall an rotha crò; spògan spògan na cuibhle; cìoch; cearcall cearcall; spòg; cìoch cìoch; cearcall; spòg; spògan	
B202	a b c defg e	madaidh madadh; madaidh cù; coin coin galla	
B203	ae bd c d fg	cuilean; cuilein cuilein; cuileinean cuilein; cù òg cù beag; grunn chuileinean cuilean; cuileanan	
B204	abdeg c f	cat; cait cat; cuit cat; cait; earball a' chait	
B205	abe c d e f g	bha an cat ga imlich (i) fhèin bha an cat ga ghlanadh fhè; ga imlich fhè tha an cat ga imlich fhèin tha an cat a' nighe an èisg bha an cat a ilmeach fhèin bha an cat ga iormach fhìn	
B206	c d e f g	bha e ga rubadh fhè ga rubaigeadh suathadh a làmhan tha e ga shuathadh bha e ga sgrìobadh fhèin	
B207	a bcf d eg	fiseag; fiseagan piseag; piseagan piseagan beaga piseagan	

B208	ab cefg d	sgròb a' chat mi (fhi) sgròb an cat mi sgrìob an cat mi	
B209	a bc d e f g	thug e an craiceann dhiom; o ise; o iadsan thug e an craiceann dhiom; dhithse; dhiubhsa; dheth; dhiùtha thug e an craiceann dhìom; dhiubh; dhìnn thug e an craiceann bhuamsa; foichese; fopasan; foithe-san; bheir thug e an craiceann dhìom; dhithsa; dhiubhsa thug e an craiceann dhìom; dhì; dhiubh	
B210	abeg bf c d	tha e a' cladhach tha e a' ruamhar tha e a' tionndadh an talamh tha mi a' cladhach; togail buntàta	
B211	ab c d e fg	coinean; coineanan coinein coineineach; coineinich rabaidean rabaidean	
B212	a b c d e f g	tha e a' caitheamh coinean; caithidh mi e; chaith mi e tha e a' losgadh air na coineinean; cuiridh mi urchair ann; chuir mi urchair ann tha e a' sealg coineanan tha e a' losgadh; loisgidh mi ort; loisg air; chaidh urchair ann tha e a' losgadh air rabaidean; loisg iad; loisgidh mi air; loisg mise air; tha e air peileir a dhol ann tha e a' losgadh air na rabaidean; loisgidh mi air; loisg mi e; tha e air a losgadh tha e a' sealg rabaidean; losgadh; cuiridh mise urchar ann; chuir mi urchar ann; tha e air a lo[...] re urchar	*?

B213	a b c e d f g	chuala an coinein mise nuair a bha mi glè dhlùth orra chuala na coinein mi an* a bha mi dlùth orra chuala iad mi chuala na rabaidean mi nuair a bha mi faisg orra bha mi glè ghoirid dhaibh; dhi; dhomh dh'fhairich na rabaidean mi dar a bha mi glè fhaisg orra chuala na rabaidean mi dar a bha mi glè fhaisg orra	*B296(b)
B214	a b c d e f g	cha do chluinn iad idir mi cha chuala iad mi idir cha do chluinn iad mi idir cha chuala iad mise idir cha chuala na rabaidean idir mi cha d'fhairich iad mi idir cha chuala iad idir mi	
B215	a b c de e f g	chuala mi a' mheud a thuir thu chuala mi dè bha thu ag ràdh chuala mi dè thuir thu chuala mi (an) rud a thuir thu cha chuala mi dad a thuir am ministear an-dè dh'fhairich mi dè thuir thu chuala mi gu dè thuir thu	
B216	c e	tha e a' figheadh; tha i a' figheadaireachd tha i ri fighe	
B217	a b cef d e g	thoir dhomh an siosars thoir dhomh na siosaran thoir dhomh an siosar bheir dhomh an siosar rug air an t-siosar thoir dhomh siosar	
B218	ac be d fg	chaill mise mo meuran chaill mi mo mheuran chaill mi meuran chaill mi am meuran agam	

B219	abce df g	càite an do chuir thu an snàth? cà an do chuir thu an snàth? càite an do chuir thu (an) snàthan?	
B220	a b c d e f g	tha snàthad a dh'easbhaidh orm tha snàthad a dhìth orm a-nis snàthad; thoir dhomh an t-snàthad tha mi ag iarraidh snàthaid; snàthad; snàthadan; chan fhaic mi snàithlein a chur dhan t-snàthad nis tha mi ag iarraidh na snàthad nise tha mi ag iarraidh snàthaid nise tha mi ag iarraidh snàthad	
B221	abd c d efg	an cuir thu butan air mo chòta? an cuir thu am butan air mo chòta? Cha chuir cuiridh mi an cuir thu putan air mo chòta?	
B222	a b c d e f	tha i cur car anns an snàth; tha i casadh an snàth tha i cur coinneamh* anns an t-snàth tha i cur car anns an t-snàth tha e a' toinneadh an t-snàtha tha i a' cur toinneadh anns an t-snàth tha i a' toinneadh an snàth	*?toinneadh
B223	b d e f	ceirsle snàtha ceirsle shnàtha cnocan snàtha ceirt snàtha	
B224	abc f	bheil dealg fighidh agad? beil bioran fuaghail agad?	
B225	a b c d f	paidhir stocaidh paidhir stocannan dà stocaidh; paidhir paidhir stocainn paidhir stocainnean	

B226	a b c d e f	cuir clùt air mo bhriogais briogais; trùsairean cuir crioman ùr air mo bhriogais cuir suthag* air a' bhrigis aige cuir brèid air a' bhrigis cuir tuthag air a thriùsair	*Dwelly <i>tuthag</i>
B227	abcdf e	tha i a' snìomh tha i ri snìomh	
B228	abf d e	tha ise a' snìomh nas luaithe na mise snìomhaidh ise nas luaithe na mise snìomhaidh I nas luaithe na mise	
B229	a b d e f	tha an olann snìomhte tha an olann air a shnìomh tha an snàth air a shnìomh tha a' chlàimh air a snìomh tha a' chlàimh air a shnìomh	
B230	a b d e f	feumaidh an olann bhith air chàrdadh mun bhitheas e snìomhte feumaidh an olann a bhith air a chàrdadh mun bi e air a shnìomh feumar a' chlàimh a chàrdadh mun snìomhar i feumaidh a' chlàimh a bhith air a càrdadh mas tèid a snìomh; se i fhèin a chàrd a' chlàimh feumaidh a' chlàimh a bhith air a càrdadh mas bi i air a snìomh	
B231	c d e f	cuibheall shnìomha; seotal; càrd; càrdan biorna cuibhle; fearsaid; bann; na casan; snàthad cuibhle; siol* coise; an reim; roithlein na cuibhle na h-iomallan; taic; an taic; na h-eich; reim; stòl chois; an aiseal; maide siubhail; piorna; am piorna; bann; fiaclan; cìoch aiseal	* <i>stòl?</i>
B232	a d e f	cuta*; iteachan iarna iarna snàtha ; crois iarna ; dà iarna de shnàth cuta snàtha	*Dwelly <i>cut</i>
B234	d e	dlùth cura; dlùth	

B235	d e f	tha i a' tachras* an t-snàtha ; crois iarna tha e ga chur mu chrann ; iteachan ; toinneamh an t-snàtha; dealgan tha i a' dèanamh ceairle snàtha	*DIL <i>tochrus</i>
B236	d	clò Gàidhealach ; an clò dubh	
B237	ab cd ef	chuir i dath dhearg air an olann dath dearg chuir i dath dearg air a' chlàimh	
B238	abc d efg	tàillear; tàillearan; taigh an tàilleir tàilleir; tàilleirean; crodh* an tàilleir; siosar is meuran is snàthad tàilleir; tàilleirean	*?
B239	a bcd c d e fg	tha an bean a' glanadh tha am boireannach a' nigheadaireachd a' nigheachan bòrd nigheadaireachd; suathadh tha am boireannach ri nighe tha am boireannach a' nighe	
B240	a b c d e f g	torran poll innearach dùn de dh'inneir; dùnan tòrr sitig; todhar tùrra todhair òcrach bòcrach	Dwelly <i>torran</i> ?
B242	ab c d e f g	chan eil mi cleachdte ris an obair a tha ann an seo chan eil mi suas ris an obair seo chan eil mi suas ris an obair a tha* seo; chan eil cleachdadh agam air chan eil mi cleachdte air an t-seòrs obair seo chan eil mi air mo chleachdadh ris an obair seo chan eil mise air mo chleachdadh ris a' seòrsa[?] obair a tha ann seo	*cf. B158, 168

B243	a b ce d f g	bheil thu comasach seo a dhèanamh dhomhsa? am b' urra dhut sin a dhèanamh air ar son? an dèan thu sin dhomhsa? an dèanadh tu siod air mo shon? am b' urra dhut sin a dhèanamh dhomh? am b' urrainn dhut sin a dhèanamh dhomh?	
B244	ab c d e fg	cha b' urrainn dhaibh sin a dhèanamh dhuinn cha b' urrainn iad sin a dhèanamh air ar son-sa cha b' urrainn dhaibh sian a dhèanamh air ar son cha b' urrainn dhaibh a dhèanamh dhuinn cha b' urra dhaibh sin a dhèanamh dhuinne	
B245	ab c d e f g	bheil thu comasach sin a dhèanamh? an tèid agad air sin a dhèanamh? bheil sibh <i>fit</i> airson na h-obrach? an urrainn dhut sin a dhèanamh? beil thu comasach air sin a dhèanamh? meil thu comasach sin a dhèanamh?	
B246	abcdef g	cuir a-mach do theanga cuir a-mach do theangaidh	
B248	abefg c d	bàrr an teanga bàrr do theanga bàrr do theangan(a); air mo theangaidh	
B249	a b ce d e f g	tha àite gasta ann an seo; àitean 's e àite bòidheach a tha an seo; àiteannan 's e àite briagha tha seo 's e àite briagha e* seo ; feadh an àite ; àiteachan bòidheach ; tha e a ruith feadh an àite 's e àite snog a tha seo; àiteachan 's e àite gasta a tha seo; àitean	*cf. B158, 242

B250	a c d e f g	ceann càil ; stoc càil càl ; stoc stoc càil ; fuarag* stocan càil stoc càl ; cas a' chàl cridhe càl ; stoc càl	* ? a mistake : <i>cf.</i> 253
B251	abcde f g	duilleagan (càil) duilleagan a' chàl duilleagan càl	
B252	a bcdef dg	min chorca min innseanach min bhuidhe	
B253	b c d e fg	min choirce min chorca; fuarag min chorca; min min chorc; min eòrna; min pheasarach; min flùir ; stapag min is bainne min chorc	
B255	ac b fg	gàirneal ciste mhine ciste mhin	DIL <i>gairnél</i>
B256	c d e f g	tha i a' dèanamh arain dèanamh breacag arain bonnach arain; breacag arain tha i a' dèanamh bonnach tha i a' fuineadh <i>cake</i>	
B257	c d e f g	a' deasachadh taosnadh; ga thaosnadh tha i a' fuine; tha i ri fuine dinneadh a-mach an aran taosnadh an taois	

B258	ab c d e f g	maide phota poit; poite; poitean sliseag sleaghag maide coire maide na poit	
B259	a b c d e f g	toc cnatachan ploc buntàta maide buntàta pronn maide pronnaidh; simid plocan blocan buntàta	? <i>ploc</i> ? <i>crannachan</i>
B260	c d e f g	dh'ith na luchaidh an t-aran briste; luch dh'ith na luchain smodal arain dh'ith na luchain an t-aran; mìrean arain dh'ith na luchan smùrach an aran dh'ith na luchan sgrang* an arain	*? <i>sgreang</i>
B261	d e f	<i>crust</i> an arain <i>crust</i> lof crust	
B262	ab c d ef g	thoir criom dhe aran don phàiste thoir don phàiste greim de dh'aran bheir pìos arain dhan phàiste thoir pìos arain dhan leanabh thoir greim arain dhan leanabh	
B263	a bcd f g	geàrr dhomhsa crioman arain geàrr pìos arain dhomh geàrr dhomh pìos aran geàrr mìr aran dhomh	

B264	c d e f g	folbh agus ceannaich lof aran cruithneachd; faigh thalla is ceannaich lof thalla is ceannaich lof arain falbh is ceannaich lof aran folbh is ceannaich aran	
B265	be dfg	tha i a' deasachadh arain tha i a' fuine arain	
B266	d eg f	buntàta luatha buntàta ròsta buntàta grìosach	
B267	ab cdg ef	smuig e air an ùrlar chuir e smugaid air an ùrlar chuir e smugaid air an làr	
B268	a b c d e f g	thòisich e air mèanan thòisich e air mèanaich tha e a' mèananaich tha mi a' mèaranaich bha e ri mèaranaich shìn e air mèanaich shìn e air mèananan	
B269	abc c d e f g	thòisich e air caoineadh thòisich e air glaothach(?) thoisich e air caoineadh thòisich e a' gal; a' gul; caoineadh 'other places' shìn e air còineadh* shìn e air caoine	*gaodhach ? *Wentworth 175 còine 'cry'; B706
B270	a b d e f g	tha e tòiseachadh air dèanamh uisge tha e a' teannadh ris an uisge dhèanamh tha toiseach an uisge ann tha an t-uisge air tòiseachadh tha e a' sìneadh air an uisge tha e as dèidh sìneadh an uisge	

B271	ac bc c d e f g	tòisichidh sinn air obair tòiseachaidh* sinne cha thòisich sinn tha sinn a' toiseachadh air obair tòisichidh sinn tòisichidh sinn a-nis sinidh sinn	*B596; ID 191
B272	af cg d e	tha e gagach tha stad na bhruidhinn stad na chainnt; na bhruidhinn; ruith* tha e glugach	*?
B273	abcefg d	tha an aileag air tha an aileag orm	
B274	a b c d e g	tha e braidhmeadh* fathast; rinn e braidhm* tha e breamadh; leig e às breim tha e breamadh; rinn e breim tha e a' breamadaich; rinn e breim tha e ri bramanaich; rinn e breim tha e fhathas(t) a' bramadh; leig e bram às	*DIL <i>broimm</i> ; Thomson, GOC <i>braidhm</i> .
B275	ce d f g	tha m'aodach fliuch tha m'aodach tais tha m'aodach tòraidh* tha nàdar fliuch anns an aodach agam	*?
B276	a bcdefg	tha aodaich ùra oirre tha aodach ùr aice	
B277	a b c d e f g	fhuair iad e air mhisg air an rathad fhuaradh e san daorach air an rathad mhòr fhuair iad e air an rathad air an daorach fhuaireadh e air an rathad is an deoch air bha e leis an deoch air an rathad; bha e air misg; fhuaradh e bha e air a fhaighinn air an rathad leis an deoch chaidh a fhaighinn fon mhisg air an rathad mhòr	

B278	ab c d e fg	tha sinn a' faotainn airgid air a shon tha sinn a' faotainn airgead h-uile seachdain tha sinn a' faighinn airgead a h-uile seachdain gheobh sinn airgead; tha sinn a' faighinn tha sinn a' faighinn airgid air a shon	
B279	c d f	chan eil sinn a' faotainn nì sam bith chan eil sinn a' faighinn sian chan eil sinn a' faighinn airgid sam bith	
B280	ac b d ef g	chan fhaigheadh eisean* nì sam bith chan fhaigheadh e rud sam bith gheobh thusa e; gheobh sibhse; chan fhaigheadh e sian; gheobh iad chan fhaigheadh e dad chan fhaigheadh eise dad; nì	*Holmer, <i>Arran</i> §228; B146, B417
B281	abc d e fg	cha d'fhuair e nì sam bith cha d'fhuair e; an d'fhuair thu? cha d'fhuair e e cha d'fhuair e dad	
B282	a be dfg e	tha an (t-)airgead air a fhaotainn tha an t-airgead againn fhuair sinn an t-airgead fhuair sinn	
B283	a bf c dg e	trusgan aodaich deis aodach deise aodach deis aodaich deise aodaich	
B284	ac bdeg e f	lèine; lèinean lèine; lèintean na lèine lèine; lèineachan	
B285	a b cdef g	tha mo lèine agamsa salach tha do lèine salach tha mo lèine salach tha an lèine agam salach	

B286	a bcde fg	tha an lèine agadsa salach tha do lèine-sa salach cuideachd tha an lèine agadsa salach cuideach	
B287	bcf d e g	muilichinn; muilichinnean muilchinnean mo lèine muinichillean muilinnean; muileidean	
B288	a b d f e g	càite a bheil mo miotagan? càite a bheil na miotagan agam? cà eil mo mhiotagan? cà bheil mo mhiotagan? miotagan cà meil an làmhainn agam?	
B289	a bcdf e g	clò aotrom; clò trom aodach aotrom; aodach trom aodach aotrom aodach aotrom; trom	
B290	abde c f g	còta mòr còta trom còta còta uachdrach	
B291	a b c d e f g	thoir aithneachadh* dhomh do thaigh leig fhaicinn dhomh an taigh agad leig fhaicinn dhomh an taigh; leig fhaicinn am baile seallaibh an taigh agaibh dhomh seall dhomh an taigh agaibh seall dhomh do thaigh seall dhomh an taigh agad	* <i>gaitheachadh</i>
B292	a bc d efg	leigidh mi gfaichinn dhuitse leigidh mi fhaicinn (dhuit) seallaidh mi dhut e seallaidh mi	

B293	a b d ef g	tha e leigeil gfhaidhinn dhaibh am fearann tha e a' leigean fhaicinn dhuinn an fhearainn tha e a' sealltainn an talmhanta* dhomh; sealltainn a' chruidh tha e a' sealltainn dhaibh an talamh tha e a' sealltainn dhaibh an fearann aige	*cf: B121, 171
B294	a b d e f g	leig e gfhaidhinn dhomh an sprèidh aige leig e fhaicinn dhomh an crodh aige sheall e an taigh aige dhomh; cha do sheall e sheall e dhomh an crodh aca sheall e dhomh a chuid crodh sheall e dhomh an sprèidh aige	
B295	a b c def g	rinn e an ceart gnothach rinn e a' cheart nì rinn esan dìreach mar sin rinn e an aon rud rinn eise an dearbh sheud[?]; rinn eise an dearbh rud	
B296	ab c d e fg	feumaidh thu biadh an* a bhios sibh ag obair feumaidh tu biadh dar a tha thu ag obair; cha ruig thu leas; chan eil feum agad air; feumaidh e a fhaotainn tha thu feumach air biadh nuair a tha thu ag obair feumaidh tu biadh nuair a tha thu ag obair; ri obair feumas tu biadh dar a tha thu ag obair	*SGS XXI 241-243; B166(b), 213(b), 442
B297a	a b c d e f g	tha ro mhòr dhe biadh dona tha tuilleadh is a' chòir de bhiadh dona tuilleadh is a' chòir de bhiadh, chan eil e math tuille is a' chòir de bhiadh a tha dona chan eil cus biadh gu math tha cus biadh dona chan eil cus biadh gu math do dhuine; cus biadh gu dona dha duine	

B297b	a bc d eg f	tha an bhiadh gann; chan eil gann sam bith ann an seo tha biadh gann; chan eil gainne an seo chan eil ganndar an seo idir tha am biadh gann; chan eil gainne sam bith an seo tha biadh gann; chan eil gainne sam bith an seo	
B298	ab c d e f	tha e ag itheadh trì tràthan anns an latha ithidh e trì tràthan sann latha tha e ag ithe trì biadh sa latha ithidh e trì bidhidh san là tha e ag ithe trì biadhan sa là	
B299	a b c d e f g	tràth maidinn breacas do bhreacais breicfast bracfaist bracoist bracas	
B300	ab c df eg	dinnear do dhinnear dinneir diathad	
B301	abefg c d	suipear do shuipear suipeir	
B302	abc d e f g	tha e ag itheadh a dhinnear ag ithe a dhinneir; am dinnearach tha e a' gabhail a dhiathad tha e ag ithe a dhinnear tha e ag ithe a dhiathad; gabhail a dhiathad	

B303	a bc d e f g	dh'ith sinn ar dhinnear o chionn fad dh'ith sinn an dinnear againn o chionn fada dh'ith sinn ar dinneir o chionn fada ghabh sinn ar diathad bho chionn fada dh'ith sinne na* dinnear bho chinn fhada ghabh sinne diathad bho chinn fhada	* cf. B585
B304	a b c d e f g	an d'ith thu na leòr? an d'ith thu gu leòr? an d'ith thu do shàith? an do ith thu gu leòr? do làn an do dh'ith thu gu leòr? an do ghabh thu gu leòr? ; cha do dh'ith mi an do dh'ith thu gu leòr?; do làn an do dh'ith thu gu leòr?; an do rinn thu thu fhèin a shàsachdainn?	
B305	a bc d ef g	ithidh mi aon nì a bheireas tu dhomh ithidh mi nì sam bith a bheir thu dhomh ithidh mi sian sam bith a bheir thu dhomh ithidh mi rud sam bith a bheir thu dhomh ithidh mise dad sam bith a bheir thu dhomh	
B306	a b c d e f g	cha d'ith mi nì sam bith an-diugh an a chor is an robh mi gu tinn cha d'ith mi nì sam bith an-diugh chionn bha mi tinn cha do ith mi nì an-diugh: cha robh mi a' mothachainn gu math cha do dh'ith mi sian an-diugh o bha mi bochd cha do dh'ith mi rud sam bith an-diugh bhona bha mi tinn cha do dh'ith mi dad an-diugh ona bha mi tinn cha do dh'ith mi dad an-diugh ona bha mi gu tinn; bha mi bochd	
B307	a bc df eg	thoir dhomh nì eigin a dh'itheadh thoir dhomh rudeigin r'a itheadh bheir dhomh rudeigin ri ithe thoir dhomh rudeigin a dh'itheas mi	

B308	a bc d e f g	tha e toirt airgid don duine bochd tha e toirt airgid do na bochdan tha e a' toir* airgead dha na bochdan; toirt thae a' toirt airgead dha na bochdan tha e a' toir* airgead do na bochdan tha e a' toir* airgead dha na bochdan	* NB <i>ib.</i> <i>ib.</i>
B309	abe c d f g	chan eil e toirt nì sam bith dhaibh cha toir e dhaibh nì sam bith chan eil e a' toir* sian dhaibh chan eil sinn a' toir* dhaibh dad chan eil e a' toir* dad	 <i>ib.</i> <i>ib.</i> <i>ib.</i>
B310	abdg c e f	cha toireadh e cha toireadh e nì dhomhsa ; dhuit ; dhise ; dhaibh cha tugadh e ; bheireadh e cha toireadh e seachad dad	
B311	abf c dg e	thug sinn thug sinn uamhas dha thug sinne thug sinne dha	
B312	b c d e f g	thug e do bhlèideir* e thug e airgead don bhaigear an tug thu sian dhà?; cha tug mise thug e dha fear a bha a' faoighe* e thug e dhan bhaigear e thug e dhan fhalbhanach e	*MacInnes in Watson 1996: 94 *GWE 118, 309
B313	b c d e f g	thoir dhaibh tastan an t-aon thoir dhomhsa; thoiribh dhomhsa bheir; an toir sibh dhomh airgead?; nach toir thu dhomhsa sian? thoir dha; thugaibh thoiribh dhaibh tastan an neach; thoiribh sibhse thoiribh tastan an neach dhaibh; thoir sibhse	

B314	ab c d f e g	tha mo aodaich sracte tha m'aodach stiallte; sracte tha m'aodach sracte tha m'aodach reubte tha m'aodach air a reubadh tha an t-aodach agam reubte	
B315	abcdf d eg	salann sradag shalainn salainn	
B316	abcdefg	feòil	
B317	a b c d e f g	thoir crioman feòil don madadh thug mi don mhadadh piosa feòil thug mi greim feòil don chù thug mi pìos feòla dhan chù thug mi pìos feòil don chù thug mi dhan chù pìos feòil thug mi caob feòil dhan chù	
B318	a bcefg	peinidh; feinidhean sgilling	
B319	a bdefg c d e	sgill Shasannach; sgille Shasannach tastan tastan; tastain bonn ceithir tastan; bonn crùn nota	
B320	abc d efg	tha mo phòca-sa falamh mo phòca tha mo phòcaid falamh	
B321	abcf d e g	tha e cosnadh mòran tha e a' cosnadh deagh-chuid tha e a' cosnadh tòrr tha e a' cosnadh gu leòr; mòran	
B322	ab cefg d	chan eil e cosnachadh ach beagan chan eil e a' cosnadh ach beagan chan eil e a' cosnadh ach rud beag	

B323	a b d e f g	coisnìdh thu cosnadh thusa cosnadh tu ; cha choisinn mise sian coisnìdh tu coisneas tu coisneas tusa	
B324	a bdfg d e	chosnaich sinn choisinn sinne cha do choisinn sinn choisinn sinn tòrr	
B325	ab c de e f g	feòil mhuc pìos de mhuc ham feòil muic hama muic-fheòil	
B326	ab c defg	brochan brochan; brochan tana; tha am brochan sin gu math tana lite	
B327	adef bfg	brot sùgh	
B328	b c d e f g	leig leinn na cairtean a chluich cluichidh sinn a-rithist le cairtean thugainn a chluich geam air na cairtean; cluich tugainn a chluich air na cairtean cluichidh sinn geama dhe na cairtean chluich sinn geam chairtean	
B329	a b c d eg f	bhuain e an cluich choisinn e a' chluich bhuidhinn e fhuair e an geama choisinn e an geam choisinn es* an geam	< Eng. <i>win</i> (Macbain) *cf. B404

B330	b d fg	chan eil sinn a' cluich chairtean idir chan eil sinne a' cluich cairtean idir; baath-chairtean chan eil sinn a' cluich cairtean idir	
B331	c e d e	an rìgh; a' bhàn-rìghinn; na bàn-rìghnean rìgh; bannrìgh speur; spèir; hart; hartaichean; daoimean; daoimein; sruth; sruthan; truf; trufannan spaid; spaide; truf	
B332	a d f g	a' bhàn-rìghinn; mànrìghinn*; rìgh; seonaidh an deich; an t-aon; [an] rìgh; a' bhàn-rìghinn; am pàm* rìgh; bannrìgh bannrìgh; rìgh; <i>jack</i>	* SGS XVI 193-194 *Sc. <i>pam</i> ; GWE 193
B334	abefg ce d	athair; athraichean m'athair athair; m'athair; athraichean; athair na mnà agam	
B335	abcdefg e	taigh m'athar chaidh mi gu taigh m'athar	
B336	adefg b cde e	màthair; màthraichean; taigh mo mhàthar màthair; màithrean; taigh mo mhàthar mo mhàthair màthair chèile	
B337	abcfg d e	seanair; seanmhair mo sheanathair; mo sheanair; mo sheanmhair mo sheanair; mo sheanmhair; bràthair m'athair; piuthar mo mhàthair	
B338	ab c d e fg	sgriobh mise dh'ionnsaigh t'athar-sa sgriobh mi chun m'athar sgriobh mi gu m'athair sgriobh mi gu d'athair sgriobh mi gu t'athair	
B339	abcdefg	sgriobh mi litir	

B340	a b c d e f g	tha dòchas agam [...] sgrìobh thu dh'ionnsaigh mise o chionn beagan ùine tha mi an dòchas gun sgrìobh thu dhomh gu goirid tha mi an dòchas gun sgrìobh thu gun dàil tha mi an dòchas gun sgrìobh thu thugam gun dàil tha mi an dòchas gun sgrìobh thu thugam a dh'aithghearr tha mi an dòchas gun sgrìobh thu dhomh dh'aithghearra tha mi an dùil gun sgrìobh thu thugam a dh'aithghearr	
B341	a b c deg e f	sgrìobh rithe sgrìobh a h-ionnsaigh sgrìobh ga h-ionnsaigh-sa sgrìobh thuice thuige sgrìobh dhì-sa	
B342	ab d efg	tha mi sgrìobhadh dhachaigh aon uair anns an seachdain tha mi a' sgrìobhadh dhachaigh uair as t-seachdain; uair san t-seachdain; uair sa bhliadhna; as t-samhradh tha mi a' sgrìobhadh dhachaigh uair san t-seachdain	
B343	abfg	tha mi a' sgrìobhadh	

B344	<p>a</p> <p>b</p> <p>d</p> <p>g</p>	<p>Ar Athair a tà air nèamh, gu naomhaichear a bhiodh t'ainm; thigeadh do rìoghachd; dèanar do thoil air an talamh mar a nìthear air nèamh; thoir dhuinn an-diugh ar aran lathail; maith dhuinn ar fiacha amhail mar a mhaithidh sinn ar luchd fiach agus na leig ann am buaireadh sinn ach saor sinn o olc, oir is leatsa an rìoghachd, an cumhachd agus a' ghlòir a-nis agus gu sìorraidh, Amen.</p> <p>Ar n-Athair a tà air nèamh, gu naomhaichear d'ainm, gun tige do rìoghachd, gun dèanar do thoil air thalamh mar nìthear air nèamh; thoir dhuinn an-diugh ar aran làitheil agus saor sinn on olc; na leig sinn an am buaireadh ach saor sinn on olc, oir leat-sa an rìoghachd, a' chumhachd agus a' ghlòir gu sìorraidh, Amen.</p> <p>n-Athair a tha air nèamh, guma naomh bhios d'ainm, gun tigeadh do rìoghachd, gun dèanadh do thoil air talamh mar a thathas ga dhèanamh air nèamh; bheir dhùinn an-diugh an t-aran làitheil; math dhùinn ar fiachan mar mhathas sinne luchd ar fiach; na leig ann am buaireadh sinn ach saor sinn bhon olc, Amen.</p> <p>Ar n-Athair a tà air nèamh, gu naomhaichear t'ainm, gun tigeadh do rìoghachd, gun dèanar do thoil air an talamh mar nìthear air nèamh; gun toireadh* tu dhuinn an-diugh ar n-aran làitheil is gum maitheadh tu ar fiachan mar mhaithreas sinne ar luchd fiach; agus na leige sinn ann am buaireadh ach gun glèidheadh tu sinn bhon olc; oir is leatsa an rìoghachd, an cumhachd agus a' ghlòir gu sìorraidh. Amen</p>	*?
B345	<p>abg</p> <p>d</p> <p>e</p> <p>f</p>	<p>bràthairean</p> <p>mo bhràithrean; mac bhràthar; mic; gillean; bràthair mo mhàthar</p> <p>mac mo bhràthair; bràithrean; taigh mo bhràthar</p> <p>bràthair; bràthairean</p>	
B346	<p>ag</p> <p>b</p> <p>d</p> <p>e</p> <p>f</p>	<p>peathraichean; taigh mo phiuthar</p> <p>piuthar; peathairean; mo phiuthar</p> <p>peathraichean; taigh mo pheathar; piuthar mo mhàthar; peathraichean m'athar</p> <p>mo phiuthar; peathraichean; taigh mo pheathar</p> <p>piuthar; peathraichean; taigh mo phiuthar</p>	
B345 & 346	<p>c</p>	<p>bràthair agus piuthar; bràithrean agus peathraichean; taigh mo phiuthar</p>	

B347	ab cf d efg g	tha taigh mòr aig mo phiuthar anns an baile mhòr; co mheud bràthairean is peathairean a tha agad? co meud bràthair agus piuthar a tha agad? tha taigh aig mo phiuthar sa bhaile tha taigh mòr aig mo phiuthar anns a' bhaile co meud piuthar is bràthar a tha agad?	
B348	a b c d e f g	tha i uamharra caol; uamharra tana tha i fuathasach caol; tana tha i gu math caol glè chaol; glè thana; tana tha i glè thana; glè chaol tha i glè chaol tha i glè thana	
B349	ab c d e f g	nigheanan; taigh mo nighean mo nighean nigheanan; taigh mo nighin; tha gille aig an nighin agam clann nighean; mac mo nighean nigheanan nighean; neònan; neònanan; an nighean	
B350	a b c d e f g	daoine Èirinn; daoine Albann sluagh na h-Èireann sluagh Albann muinntir Alba sluagh na h-Alba sluagh Èirinn sluagh Èireann	
B351	a b d eg f	tha e glè chàrdeil ri pàistean tha e càrdeil ris a' chlann tha e glè laghach ri cloinn tha e glè chàrdeil ri clann tha e glè choibhneil ri cloinn	

B352	ab ce d e f g	baintreach; baintreachan; na baintreach bantrach bantrach; mac na bantraich; tha taigh beag aig a' bhantraich mac na bantraich bantrach; bantraichean; taigh na bantrach bantrach; bantraichean' taigh na bantraich	DIL <i>baintrebthach</i>
B353	a b c d e f g	bha cruinneachadh mòr mnathan a' labhairt ri chèile; cruinneachadh math mnathan bha sluagh de mhnathan a' cainnt bha mòran de bhoireannaich a' bruidhinn bha mòran bhoireannach a' bruidhinn ; boireannaich bha mòran bhoireannaich ri bruidhinn ; tòrr boireannaich bha bad de bhoireannaich a' bruidhinn; mnathan bha gràinne boireannaich a' bruidhinn	
B354	a b c d e f	bha an pàiste air a bhaisteadh an Didòmhnaich seo chaidh bha an leanabh air a bhaisteadh Didòmhnaich seo chaidh chaidh am pàiste a bhaisteadh air latha na sàbaid bhaisteadh am pàiste Didòmhnaich so chaidh bha an leanabh air a bhaisteadh là na Sàbaid a chaidh char an leanabh a bhaisteadh air an t-Sàbaid seo chaidh	
B355	abcdefg	creathail	
B356	a b cf de e g	bheil a' Ghàidhlig agad? a bheil Gàidhlig agad? bheil thu a' bruidhinn Gàidhlig? am bruidhinn thu Gàidhlig? an tuig thu? am bruidhnich thu Gàidhlig?	

B357	<p>ab</p> <p>c</p> <p>d</p> <p>e</p> <p>f</p> <p>g</p>	<p>aon; dà; trì; ceithir; còig; sia; seachd; ochd; naoi; deug; aon-deug; dà-deug; fichead; ceathar cheud agus aon; ceud; mìle</p> <p>haon; dhà; trì; ceithir; còig; sia; seachd; ochd; naoi; deich; dà fhichead; ciad; mìle</p> <p>haon; a dhà; a trì; ceithir; còig; sia; seachd; hochd; naoidh; deich; haondeug; dàdheug; fichead; dà fhichead; ceud; mìle</p> <p>aon; a dhà; trì; ceithir; còig; sia; seachd; ochd; naoi; deich; haondeug; a dhàdheug; fichead; dà fhichead; trì fichead; leth-cheud; ceud bliadhna</p> <p>aonan; dhà; trì; ceithir; còig; sia; seachd; ochd; naoi; deich; haondeug; dhà dheug; fichead; dà fhichead; ceud; mìle</p> <p>aonan[?]; dhà; trì; ceithir; còig; sia;</p> <p>seachd; ochd; naoi; deich; haon deug; dhà dheug; fichead; cheithir cheud is aon; ceud; mìle</p>	
B358a	<p>a</p> <p>b</p> <p>d</p> <p>e</p> <p>f</p> <p>c</p> <p>g</p>	<p>an ciad duine; an dàrna duine; treas duine; ceathramh duine; còigeamh duine; siathamh duine; seachdamh duine; ochdamh duine; naodhamh duine; deicheamh duine</p> <p>a' chiad aon; an dara h-aon; an treas h-aon; an ceathramh h-aon; an còigeamh h-aon; an siathamh h-aon; an seachdamh h-aon; an t-ochdamh h-aon; an naoidheamh h-aon; an deicheamh h-aon; an t-aon-deugamh h-aon; an dà-dheugamh h-aon</p> <p>a' chiad duine; an dàrna duine; an treas; an ceathramh; an còigeamh; an siathamh; an seachdamh; an hochdamh; an naoidheamh; an deicheamh; aon duine deug; dà dhuine dheug</p> <p>a' chiad duine; an dara duine; an dàrna duine; an tritheamh; an ceathramh; an còigeamh; an siathamh; an seachdamh; an ochdamh; an naodhamh; an deicheamh</p> <p>ciad; dàrna fear; tritheamh; an ceathramh; còigeamh; siathamh; seachdamh; ochdamh; naoidheamh; deicheamh; haondeugamh; an dara deugamh</p> <p>a' chiad duine; an dara duine; an treasamh* duine; an ceathramh duine; an còigeamh; an siathamh duine</p> <p>a' chiad duine; an dàrna duine; tritheamh duine; cheathramh duine; an còigeamh duine; siathamh duine; seachdamh duine; an ochdamh duine; naodhamh duine; an deicheamh duine; an aon duine deug; an dà dhuine deug</p>	<p>*cf. B694</p>

B358b	a b c d e f g	dithist; triùir; ceathrar; còigeamh; sia; seachdamh; ochdamh; naodhamh dithist dà dhuine; tha dithist an sin; chunnaic mi triùir a' dol a sios; a suas dithis dhuine; triùir fhear; ceathrar fhear; còigear fhear; sianar fhear; seachdar fhear; ochdar fhear; naoinear fhear; deichnear fhear; aon fhear deug; dà dhuine dheug dithis dhaoine; triùir; ceithrear; còignear; sianar; seachdnar; ochdnar; naonar; deichnear paidhir; triùir; ceathrar; còignear; sianar; seachdar; ochdnar; naoinear; deichnear; haondeugnar; dànar dheug; dithis aon duine; dithis dhaoine; triùir dhaoine; ceathrar dhaoine; còignear dhaoine; sianar dhaoine; seachdnar dhaoine; ochdnar dhaoine; naonar n- daoine; deichnear n-daoine; aon duine deug; dà dhuine dheug	
B359	a b c de eg f g	co meud daoine bha ann an sin? co mheud pearsa bha an sin? co meud a bha an sin? ca mheud duine a bha ann? co meud duine a bha ann? co meud sluagh a bha [an] sin? co meud a bha ann?	
B360	a b c d efg	còig òirlich àrd còig òirlich air àirdead còig òirlich air àird còig òirlich a dh'àirde; òirleach còig òirlich a dh'àirde	
B361	a bc df e g	ceithir slat air mheud ceithir slatan air fhad ceithir slatan a dh'fhad ceithir slat a dh'fhad ceithir slat a dh'fheadh	

B362	a b c defg	trì troighean farsainn; trì troighean air leud trì troighean air fharsaingeachd trì troighean air leud* trì troighean a leud	*? <i>leathad</i>
B363	abcf e g	troigh; troighean aon troigh troigh	
B364	a b c d e f g	aon aitheamh domhain; naoi aitheamh domhain aon aitheamh de dhomhainneachd; naoi aitheamh domhain aon aitheamh a dhoimhneachd; naoi aitheamh; sia aitheamh; tha an tobar domhainn aon aitheamh a dhoimhne; deich aitheamh; tha iad a' tomhais ann an aitheamhan; doimhne aon aitheamh a dhoimhne aitheamh dhoimhne	
B365	a b f g	Earra-Ghàidheal; Inbhir Àir Siorrachd (Siorramachd) Ceann Tìre; Arainn; Earra-Ghàidheal; Anntruim; Bòd Siorrachd Rois; Inbhir Nis; Cataibh; Gallaibh; Earra-Ghàidheal ; Peirt ; Sruighle ; Obar-Dheathain; Lobhdaidh Siorramach Ros; Cromba; Gallaibh; Arcaibh; Sealtainn; Leòdhas; na h-Eileanan; Siorrachd Inbhir Nis; Siorrachd Mhoireibh; Cataibh	

B366	a b c d e f g	iomad Èireannach a chaidh gus na h-Innsean san ceud bliadhna mu dheireadh chaidh iomadh (iomadach) Èireanna(i)ch dha Amaireaga o chionn ceud bliadhna chaidh uamhas Albannaich do dh'Aimearaigea; iomadh uair a thàinig mi an seo; iomadach; is iomadh uair; is iomadach uair chaidh mòran Albannaich dh'Amairigeaidh; is iomadh uair sin a thàinig e an seo chaidh mòran Albannach a dh'Amairigeaidh ; 's iomadh Albannach a chaidh is iomadh Èireannach a cha a dh'Amaireaga bho chionn ceud bliadhna 's iomadh Èireannach a chaidh do dh'Amaireaga anns na ceud bliadhna a chaidh seachad	
B367	a b c d e f g	rugadh mi ann an sgìreachd Cill Mhoire rugadh mi ann an sgìreachd Shàghadail sgìreachd Chille Mhàrtainn; rugadh mi san sgìreachd seo rugadh mi am paraiste Bheanna Bhaoghla rugadh mi ann an sgìre Ùig; sgìre Bharbhais rugadh mise ann an sgìr Loch Aills rugadh mi ann an sgìre Asainnt	
B368	abfg cde	Iùdhach Iùdhach; Iùdhaich	
B369a	abcdeg c f	thuit e air mullach a chinn thuit e air mullach a cheann; bhual e mullach thuit e air mullach a cheann	
B369b	abcdg	bha e nam aghaidh	
B370	a b c d e f g	tha e a' gearan mu thimcheall ceann goirt tha e a' gearan mu cheann goirt tha i a' gearan a ceann tha i a' gearan ceann goirt tha i a' gearan a ceann goirt tha e a' gearan air ceann goirt tha i a' gearanadh ceann ghoirt	

B371	a b c def g	tha e fliuch le fallas tha e cur fallas dheth tha e na fhallas; fallas tha fallas air tha e a' cur fallas	
B372	ab ce d fg e	beul; druid do bheul dùin do bheul beul; dùin do bheul; bilean do bheòil beul; dùin do bheul beul	
B373	a bef d g	bilean lipean slipean; bilean lipean no bilean	
B374	a	cìrean ??	? 'cancer' (or 'cheeks')
B375	g	lethcheann; gruaidh; lethcheannan; gruaidhean	
B376	a b c d e f g	gruaidh; falt; dath an gruaidh/falt gruag; dath a' ghruag falt; gruag gruag; tha lòban mòr de ghruaig air; gearradh mo ghruaig; glòir a' bhoireannaich a gruag; falt falt mo chinn; gruag falt falt	
B377	a b c d e f g	feumaidh mise mo ghruaidh a chìreadh a h-uile là mun tèid mise gus an sgoil tha agam ri* mo ghruag a chìoradh a h-uile latha mun tèid mi don sgoil feumaidh mi mi fhè a ghlanadh mun tèid mi a-mach feumaidh mi mo cheann a chìreadh mun tèid mi dhan sgoil feumaidh mi mo cheann a chìreadh a h-uile madainn mas tèid mi don sgoil feumaidh mi mo cheann a chìoradh mas tèid mi don sgoil feumaidh mi m'fhalt a chìoradh a h-uile madainn mus tèid mi dhon sgoil	* ID 233

B378	a b d e f g	mun do chìr mise mo ghruaidh bhiodh mo mhàthair trodail munan cìorainn mo ghruag bhiodh mo mhàthair crosta mura cìrinn mura cìrinn mo cheann bhiodh mo mhàthair diombach; bhiodh diomb air mo mhàthair bhiodh mo mhàthair crost mura robh mo cheann air a chìoradh mana cìrinn m'fhalt bhiodh mo mhàthair glè dheannlach [?]	
B379	a c d e f g	feumaidh mise mi fhèin a bhearradh a h-uile moch-thràth feumaidh mi an fheusag a thoirt dhìom; feumaidh iad... dhiùtha fhèin; fèin; feumaidh tu ... dhìot fhèin; dhibh fèin; dhìom fhèin feumaidh mi mi fhìn a <i>shave</i> -adh a h-uile mhadainn feumaidh mi bearradh m'fheusag a h-uile madainn; feumaidh mi m'fheusag a bhearradh feumaidh mi mi fhìn a <i>shave</i> -adh uile madainn feumaidh mi mo <i>shave</i> -adh a h-uile madainn; an fheusag a thoir dhìom a h- uile madainn	
B380	a b def g	an fheusag an ciabh feusag feusag; feòsag	
B381	a b c d eg f	na tarrainn mo ghruaidh na spìon mo ghruag na slaod m'fhalt na dragh mo ghruag; draghaidh mi; dhragh e na tarraing m'fhalt na tarraing as am falt annam	!
B382	ab c d e f g	cha dèanadh e cron sam bith dhuit cha *dhèan e cron sam bith dhuit; cha *dhèanadh e cha dèanadh e diofar* sam bith dhut; nì e diofar* dhut cha dèanadh e cron sam bith ort cha *dhèanadh e cron ort cha dèanadh e diomba sam bith ort	*cf. B998 * DIL <i>deithbir</i> *cf. c above

B383	ab c d e f g	an smigead do smig smig smeagaid smeigean smeagad	
B384	ab c d f g	cnàimh a' mhuineil t'amhach; amhach; tha goirteas nam amhach cnàimh na h-amhaich an amhach cnàimh cùl t'amhaich	
B385	a b c d e f g	an guala; gualann; cnàimh a' ghuala; air mo dhà ghuaillan gualainn; cnàimh a' ghualainn do ghualainn; gualainnean; slinnean; tha mo shlinnean goirt do ghualainn; guaillean; na guaille; nam ghualainn; mo dhà ghualainn gualainn; gualainnean; dà ghualainn; cnàimh a' ghualainn; bòrd an t- slinnein; tha gualainnean mòra air gualainn; gualainnean gualainn; mo dhà ghualainn; gualainnean	
B386	abc d e f g	cluas ; cluasan ; mo dhà chluas mo chluas; mo dhà chluais; tha cràdh nam chluais; bàrr na cluaise cluais; cluasan; bàrr na cluais a' chluais ; cluasan ; mo dhà chluasan cluas ; cluasan ; mo dhà chluais	
B387	a b c d e f g	an do chluinn thu an straihlich? an cuala thu e? an cuala tu a' chaitheam?; caitheam an cuala thu?; an claban an cuala tu am fuaim? an d'fhairich thu am fuaim? chuala tu fuaim	Macbain <i>straihlich</i>
B388	abcdg e f	chuala mi e chuala mi ; cha chuala mi e dh'fhairich mise e	

B389	ab ce d e f g	cluinnidh thu e cluinnidh tu e cluinnidh tu ; cha chluinn mi cha chluinn mi e fairicheas thusa e cluinneas tu e	
B390	a b c d e g	an do chluinn thu e? an cluinneadh tu e? an cluinn thu e?; nach cluinn thu e? b' urrainn d' a chluinntinn an urrainn dhut a chluinntinn ? am furra dhut a chluinnsinn ?	
B391	a b c d e f g	cluinnidh sinn an straihlich sin a h-uile latha tha sinn a' cluinntinn sin a h-uile latha tha mi cluinntinn tha sinn ga chluinntinn tha sinn ga chluinntinn gach latha; am meil thu ga chluinntinn? tha sinn a' cluinntinn an fuaim sin h-uile là tha sinn a' cluinnsinn	
B392	a b c d e f g	tha cluinntinn math agam tha mo chlaisteachd math tha mi cluinntinn gu math deagh chlaisneachd tha claisneachd mhath agam tha faireachdainn math agam tha claisneachd mhath agam	
B393	a b d e f g	chan eil mo chluinntinn gu math tha mo chlaisteachd dona chan eil mi a' cluinntinn dòigheil tha droch chlaisneachd agam; tha mi bodhar tha droch faireachdainn agam tha droch claisneachd agam	

B394	ab c d e f g	tha e nas bodhaire na tha mise bodhar nas buidhre tha e nas buidhre na mise tha e nas bodhra na mise nas bodhra	
B395	abdef c e g	sùil; sùilean do shùil; do shùilean; aon shùil dà shùil an t-sùil; sùilean	
B396	a bfg c de	chì sinne tha sinn a' faicinn tha sinn ga fhaicinn a h-uile latha tha sinn ga fhaicinn	
B397	a bfg d e	chan fhaic sinne chan eil sinn a' faicinn chan eil sinn ga fhaicinn chan eil sinn ga fhaicinn idir	
B398	abcdf c d e g	chan fhaic mi chì mi e a-nochd chì sibh chì mi thu a-nochd; chan fhaic mi thu chan fhaic mise	
B399	abd ce f g	chunnaic mi chunnaic mi e chunnaic mise chunna mi	
B400	a bd ce d f g	am faca thusa? am faca tu? am faca tu e? am fac thu? an fhaca thusa? am faca tusa?	

B401	abfg d e	chan fhaca mise chan fhaca mise esan chan fhaca mi e	
B402	b d e g	chunnaic esan chunnaic e chunnaic e mi chunnaic es	
B403	abd e f g	chunnaic sinn chunnaic sinn e chunnaic sinne chunna sinn	
B404	b c d e f g	chan urra dhomh a fhaicinn chan fhaic mi e chan urrainn mi a fhaicinn chan urrainn dhomh a fhaicinn chan urrainn dhomhsa eis* a fhaicinn chan urrainn dhomh eise* a fhaicinn	* <i>cf.</i> B329 * Dorian 1978: 95
B405	a bd c d e f g	fradharc an (t-)sùil sealladh nan sùilean sealladh nan sùl; sealladh briagha [ʔa tha] sin fradharc fradhairc do shùil fradharc an sùlan radharc nan sùlan	
B406	b de f g	tha a shealladh goirid tha fradharc goirid aige tha droch fhradharc aige tha e goirid anns an radharc	

B407	a b c d e f g	cha mhòr a bheil mo phìoba-sa às tha mo phìob dlùth air a bhith às tha mo phìob air dol as a' phìob gus a bhith a-mach tha mo phìob gu dol às tha mo phìob gu bhith as cha mhòr nach eil a' phìob agam às	
B408	a b c d e f g	dh'amhairc e orm ri a geur-shùilibh; bha e ag amharc orm dh'amhairc e orm gu geur; bha e ag amharc orm sheall e orm; tha e a' sealltainn orm; seallaidh mi oirre sheall e oirrese; coimhead orm; tha e a' coimhead orm biorach bha e a' coimhead rium; sheall e rium gu geur bha e a' coimhead orm gu math geur bha e ga mo choimhead glè gheur	
B409	ag b c d e f	bha e cumail a shùil orm bha e ag amharc orm bha e a' gleidheil a shùil orm; bha e a' coimhead orm gam <i>watch</i> -adh; cumail a shùil orm bha e ga mo choimhead bha e a' cumail an sùil orm	
B410	a b c d e f g	tha e cumail mi air ais le mo obair tha e ga mo chumail air ais on obair agam tha e gam ghleidheil air ais gam chumail air ais tha e ga mo chumail air ais tha e a' cumail mi air ais dom obair tha e ga mo chumail bhom obair	

B411	a bc c df e g	cùm e riut fhèin glèidh e dhuit fhèin cùm e dhuit fhè cùm dhut fhèin e glèidh dhut fhèin e cum riut fhèin e	
B412	af b c d e g	cumaidh mise e gleidhidh mi e cumaidh mi e; cha chùm mi e; cha ghlèidh mi e; glèidhidh mi cumaidh mi e ; cha chùm mi ; cumaidh an duine glèidhidh mi fhìn e cumaidh mi e	
B413	af b cde g	dh'fheuch e mise a mharbhadh dh'fheuch e orm mharbhadh dh'fheuch e rim mharbhadh dh'fheuch e ri mo mharbhadh	?
B414	a bceg d f	bha e a' feuchainn sin a dhèanamh bha e a' feuchainn ri a dhèanamh bha e a' feuchainn ri clach a thogail bha e a' feuchainn a dhèanamh	
B415	a b d e f g	feuch ri togail a' chlach sin feuch ris a' chlach a thogail feuch ris a' chlach ud a thogail feuch ris a' chlach sin a thogail feuch an tog thu an clach sin feuch an tog thu a' chlach a tha sin	
B416	a b c d eg f	ca dè shaoileas tu timcheall air an cogadh? dè do bhairil mun chogadh? dè tha thu a' smaointeachadh air a' chogadh?; dè do bheachd air an sgeul? dè do bhairil air a' chogadh? dè do bheachd mun chogadh? dè tha thu a' saoilinn mu dheidhinn an chogadh?	

B417	a b c d e f g	tha eisean* a' smaointeachadh gun amadan a tha annamsa tha e smaointeachadh gur e amadan a tha annam tha e a' smaointeachadh gur e burraidh a tha a annamsa tha e a' smaointinn gur e luidealach* a tha annam tha e a' smaoineachadh gur e amadan a tha annam tha e a' dùil gu bheil mise nam amadan tha e a' saoilinn gur e amadan a tha annamsa; tha e fon bheachd gu meil mise nam amadan	*cf. B280, 557 *cf. 741
B418	ab c d e f g	èist leam; èistibh rium; èist riutha èist riumsa; rithese; ris-se; riuthasa; rinne èist rium èist riumsa èist rium; èistibh rium; èist thu rium[?] èist riums; èidtibh riums	
B419	abcef d g	chan èisteadh e rium chan èisteadh e rithe chan èisteadh e riums	
B420	ab d e f g	bha mise (ag) èisteachd rithe bha e ag èisteachd riutha bha mi ag èisteachd rithe bha mi ag èisteach rithe bha mise ag èisneachd rithe-s	
B421	ab c d e f g	an bheil thu mothachainn am pian? bheil thu a' mothachainn am pian?; a' phian; tha mi a' fulang pian bheil thu a' faireachdainn a' chràidh? am meil thu a' faireachdainn am pian? beil thu a' fairichinn pian?; an phian meil thu a' faireachdainn an craidhneadh*	*?cf. B1012
B422	ab d eg f	cha do mhothaich mi e cha do dh'fhairich mi; chan fhairichinn cha do dh'fhairich mi e cha d'fhairich mise e	

B423	a b c e f g	mothaichidh mi a an deaghaidh seo mothachaidh* mi e an deaghaidh làimh mothaichidh tu e fairchidh mi e an ceann sreath; an dèidh seo fairichidh mise e an dèidh seo fairichidh mi e an deaghaidh seo	* cf. B596
B424	a c d e f g	mala; malan frasan nan sùl mala; mailghean malan; malanan mailghean malaich; malaichean	? <i>frasgan</i> cf. B425
B425	a d e f g	rosg; rosgan ruisg; na ruisg frasgan; frasganan frasgan abhradan	
B426	a b c d e g f	cha lèir dhi nì sam bith gun speuclair chan fhaiceadh e nì sam bith gun glainneachan; speuclairean gloine* chan fhaiceadh i sian gun speuclair chan fhaic i càil gun ghlainnichean; chan fhaic i nì; speuclairean chan fhaiceadh nì air bith gun speuclan; gloineachan cha b' urrainn dhith dad a fhaicinn gun glaineachan; speuclan bha fiar-shùil aige	*cf. B749
B427	b d e f g	bha fiar-shùil aice car san t-sùil; fiar-shùileach sùil cham tha car anns an t-sùil aige tha fiaradh na radharc	

B428	a b c d e f g	sròin; mullach an sròin; cuinne an t-sròn; bàrr an t-sròin; sròn an t-sròn; sròn; sròn mhòr sròn ; mo shròn ; na sròine ; cuinnlein ; cuinnleinean sròn ; cuinnlein an t-sròn an t-sròin ; cuinnleanan	
B429	a b c d e g	smug ronnach tha do shròn salach; sròn shalach sglongaid; smugaidean bha roinnre anns an t-sròin aige sròlaich	
B430	a b c d e f g	neapaigin neapaigin pòca neapaigin phòca neapraig; neapraigean neipigean napaig phòca neapaige pòcaid	
B431	c d e fg	tha srann aige; tha e a' sreothartaich tha e a' sreathartaich; rinn e sreathart bha e ri srèathartaich tha e a' sreathartaich	
B432	abcdefg d	snaoisean gabhail an t-snaoisein	
B433	b cef d g	tha e cluich air pìob an tombaca tha e a' smocadh tobaca smocadh tobaca tha e a' smoiceadh tobac	

B434	a b ce d f g	tha pìob gasta ann an sin se pìob math a tha sin se pìob mhath a tha sin deagh phìob e sin tha deagh phìob an sin 'se pìob bhrèagha a tha an-a sin	
B435	a b d e f g	tha breacan-seunain aice tha breaca-seunain oirre breaca- seunain breicean seun tha breicean aice tha breacan-sheunaidh oirre	
B436	a b d e f g	tha foinnibh air a làimh tha foinneachan air a làmhan foinneachan foinne; foinneachan tha foinneanan air a làmhan tha foinnean air na làmhan aice	DIL <i>faithne</i>
B437	a b d e f g	tha deud gasta aice fiacalan anabarrach math aice tha <i>set</i> briagha fhiacalan innte; deud; cho briagha is a tha an deud a tha innte bha deud brèagha ann tha deagh fiacalan aice; <i>set</i> fiacalan tha fiacalan brèagha aice gu h-àrd agus gu h-ìosal	
B438	abfg cd e	chaill mi fiacail an-dè chaill mi fiacail chaill mi fiacail an-dè; fiacalan	
B439	abcdeg f	tha an dèideadh orm tha dèideadh orm	
B440	a b c de f g	tha fiacalan dona agam tha na fiacalan agam dona tha an deudach dona agam droch fhiacalan tha droch fiacalan agam tha droch fhiacalan agams	

B441	ab c d e f g	cnàimh; cnàmhan; meadhan an cnàimh cnàimh; cnamhan cnàimh; cnàmhan; smior a' chnàimh cnàmh; cnàmhan cnàimh; cnàimhnean cnàmh; cnàmhannan; cnàmhan	
B442	a b c d e f g	theab mi mo làimh a bhriseadh am moch-thràth seo an* a thuit mi theab mi mo ghàirdean a bhriseadh an* a thuit mi anns a' mhadainn cha mhòr nach do bhris mi mo ghualainn theab mi mo làmh a bhriseadh nuair a thuit mi gàirdean; theab mi mo làmh a bhriseadh nuair a thuit mi cha mhòr nach do bhris mi mo ghaoirdean dar a thuit mi anns a' mhadainn cha mhòr nach do bhris mi mo ghàirdean nuair a thuit mi sa mhadainn an-diugh	*cf. B296, 936
B443a	a befg c d	asgall achlais m'achlais d'achlais	
B443b	a b c d e f g	uileann; uileannan; cnàimh an uileann uilinn; uilinnean m'uilinn d'uilinn; cnàimh m'uilinn; thuit mi air m'uilinn uillinn; ghoirtich mi m'uillinn uilinn; tuilinnean; an tuilinn uilinn; uilinnean	cf. DIL <i>uilen</i>
B444	abfg c d e	làmh; làmhan mo làmh; làimh; làmhan mo dhà làimh làmh; làmhan; mo dhà làmh	
B445	abcfg de	glan do làmhan nigh do làmhan	

B446	a b c d e fg	do làmh deas; do làmh clì do làmh dheas; do làimh chlà mo làimh dheas; mo làimh chlà an làmh dheas; an làmh cheàrr mo làmh dheas; mo làmh cheàrr do làmh dheas; do làmh cheàrr	
B447	a bc d e f g	tha mi glanadh mi fhè tha mi gam ghlanadh fhè gam nighe fhìn tha mi ga mo nighe fhìn tha mi a' glanadh mi fhìn tha mi ga mo ghlanadh fhìn	
B448	a bc de fg	cha do ghlan mise mi fhèin cha do ghlan mi mi fhè cha do nigh mi mi fhìn cha do ghlan mi mi fhìn	
B449	a b c d e f g	glanaidh sinn sinn fèin am beagan ùine an deaghaidh seo glanaidh sinn sinn fhèin an ceann tacain glanaidh sinn sinn fhè nighidh sinn sinn fhìn o chionn treise nighidh sinn sinn fhìn ann an greiseag; a dh'aithghearr; ann an greiseag bheag bidh sinn a' glanadh sinn fhìn an dèidh seo nì sinn na* glanadh an deaghaidh <i>spell</i>	*cf. Dorian 1978: 97
B450	abcf d e g	corrag; corragan mo mheòir; mo chorrage; meòir; meòirean; corragan; mo rùdain; an t-alt; na h-uilt meur; meuran meur; meòran	

B451	a b c d e f g	òrdag; corrag meadhan; corrag beag òrdag; lùdag òrdag; òrdag mhòr; corrag bheag an òrdag; a' ghilbeag; an gunna fada; mac an abair; an lùdag lùdag òrdag; plaosgan òrdag; meur an fhàinne; meur beag	
B452	abcf d eg	gheàrr e a chorrag gheàrr mì mo mheòir gheàrr e a mheur	
B453	ab c d efg	inean; ineanan ìne; na h-ìnean; sgrìobadh leis na h-ìnean aige ìne; san ìne ìne	
B454	de	riofanaich	<i>Sc. riven ?</i>
B455	adg b d e f	dòrn dòrna làn do dhùirn de dh'fheur dòrn; an dòrn; dùirn a dhòrn	
B456	abc d e f g	bhuaile e mi le a (leis a') dhòrn bhuaile e dòrn orm bhuaile e a dhòrn orm bhuaile e mise le a dhòrn bhuaile e mi le a dhòrn	
B457	ab c d e f g	glùin; glùinean; cnàimh a' ghlùin mo ghlùn mo ghlùin; failmein mo ghlùine glùin; falmhachan na glùine glùn; glùnan glùin; na glùinean	

B458	a b c d g	lurgann bàrr a' chas mo adhbrann cnàimh na lurga; lurgainn cnàmh do lurg	
B459	a c d e	bois an làimh meadhan mo làmh; làimh mo dheàrna bois	
B460	c d ef g	calp mo chas an calpa calp calpa	
B461	a b c d e f g	caol mo choise mughairne cùl do chas; adhbrann m'adhbrann; m'adhbrainn caol na coise; cnàmh bheag adhbrann adhbard	DIL <i>mudorn</i>
B462	a c	leis an cruachann	
B463a	abef c d e g	cas; casan mo chas; mo chasan; mo dhà chas mo chas; nam chois; nam chasan tha pian na mo chas cas; na casan	
B463b	ab c d eg f	ladhar; ladhran òrdag; t'òrdagan; meòr m'òrdag òrdagan meòr; meòran	

B464	afg c d e	sàil; sàilean an t-sàile ; sàl ; sàiltean mo shàil sàil	
B465	a c d f g	bonn; buinntean balg na cois; bonn bonn mo choise; buinn bonn do chois; bonnan bonn; bonnan	
B466	c d e	tha i na suidhe air a sàiltean tha e na shuidhe air a chorra cnàmh air a corra-biod	
B467	af b c d e g	cnàimh an druim cnàimh a' dhruim cnàimh droma cnàimh a droma cnàimh an droma; mo dhruim cnàmh na droma	
B468	ab c d e f g	tha e laigheadh air a dhruim na laighe air a dhruim na shìneadh air a dhruim tha e na shìneadh air a dhruim; tha e na laighe tha e a' laighe air a dhruim tha e na laighe air a dhruim	
B469	abcd defg	an cridhe cridhe	
B470	b d c e f g	tha e math air a bhith gabhail tha deagh stamag aige; tha deagh chàil aige tha stamag mhath agad tha stamag mhath aige tha a' chàil math aige tha càil math aige	

B471	g c d e f g	an grùthan; an àirnean grùthan; grùthain grùthan; àirnean; na h-àirnean ; cuisleannan ; fèitheannan dubhagan; cuisil; cuislean; fèithean grùthan; àirnean; fèithean adha; àirnean	
B472	a d e f g	an corp mo chom corp; cuirp colann a' cholainn; corp	
B473	a b f c d e g	aisnean; aisneanan aisean aislig; aislinean aisean; na h-aiseanan m'asna asann; asnaichean aisinn; aisinnean	
B474	abcefg d	fuil an fhuil	
B475	af c d e g	tha e call fuil tha e a' falachadh tha e a' call fala call na fala tha e a' call na fala	
B476	a c d e f g	an uchd broilleach m'uchd broilleach; am broilleach brollach brailleach	

B477	a cd e g	an brollach cìoch; cìochan cìoch; cìochan; cìochran ; na cìche an cìoch	
B478	ag d e	bha an dà chìoch aice goirt an dà chìch an dà chìoch	
B479	abcd eg f	tha mo mhuineal goirt tha m'amhaich goirt tha m'amhach goirt	
B480	ad cg def	an t-eanchainn an eanchainn eanchainn	
B481	adf e g	imleag imleag; an t-imleag ilmeag	
B482	a d e	bod; ball dubh dòitean bod; pit; clachan bod; pit; magallan	
B483	a b c d e	an taighe mullach an taighe taigh; taighean; mullach an taighe cùl an taighe; an taigh aig a' bhean; cò leis a tha an taigh a tha seo? cùl an taighe	
B484	a c de f g	balla; balltean balla; ballaichean balla ballach; ballachan balla an taighe	
B485	a c d g	stuaigh; stuaighean stuagh an taighe binneagan tulchainn; tulchainnean	

B486	abg c d e f	tha e fosgladh an doras; dorsan bha mi a' fosgal an doraist fosgladh an dorais; dorsan tha e a' fosgladh an dorais; doras; dorsan tha e a' fosgladh an doras ; dorasan	
B487	ab c d efg	druid an doras dùn an doraist; dùnadh dùin; dhùin e; an do dhùin e e?; cha do dhùin dùin an doras	
B488	ab cdg e f	tha an doras druidte tha an doras dùinte dùinte tha an doras air a dhùnadh	
B489	abefg c d e	fosgail an doras fosgal an doraist; fosgailte fosgail; fosglaidh mi e; chan fhosgail mi e; an do dh'fhosgail thu e?; chan fhosgail fosgalaidh mi	
B490	ade g	ardoras leinteal	Macbain <i>àrd-dorus</i> ; OIL 2903 <i>àrd'rus</i>
B491	ab de c f g	iuchar; iucharan; toll an iuchar iuchair; toll na h-iuchrach iuchair an doraist; an iuchair iuchair; iuchraichean; tuill an iuchair; glais iuchair; iuchraichean; toll a' iuchair	
B492	a c d e f g	crann cuir an crann air an doraist bolt an dorais clàimhean snas sneig	Sc. <i>sneck</i>

B493	a c d e f g	coimhearsnach; mo choimhearsnaich dlùth làimh se comharsnach mhath a bha ann nàbaidh an ath-doras mo nàbaidh an ath-dhoras nàbaidh an ath-dhoras nàbaidh bun dorais	
B494	a b d e f g	tha e còmhnaidh anns an àite seo tha e a' fanachd san àite seo tha e a' fuireach nam nàbachd tha e a' fuireachd san nàbachd tha e a' fuireach foidhe seo tha e a' fuireach anns an nàbaidheachd	
B495	abcdefg	thog e taigh ùr	
B496	abcdf e g	sean taigh seann-taigh; sean seann-taigh	
B497	a b c de f g	staidhir staidhrean an staidhir staidhre staidhearan staidhreathan	
B498	abc ab c d e fg	uinneag; uinneagan; ca dè tha air an uinneag? an uinneag; gu dè tha air an uinneag? uinneag; dè tha air an uinneag?; an uinneag uinneag; gu dè tha air an uinneag? uinneag; uinneagan; dè tha air an uinneag?	

B499	ab c d e f g	leabaidhean; cùl an leabaidh; tha e laighe air an leabaidh leabaidh; leapachan; tha e anns an leabaidh na laighe; tha e na laighe anns an leabaidh aige leapannan; cùl na leapa; tha e na laighe anns an leabaidh leapannan; na leapa; tha e na laighe san leabaidh leabaidhnean; tha e a' laighe anns an leabaidh leabaidh; leabannan; chùl an leabaidh; tha e na laighe anns an leabaidh	
B500	abde c f g	an laigh thu sìos? nach laigh sibh sìos? an tèid thu a laighe sìos? an dèan thu laighe bhàn?	
B501	abf c d e g	cha laigheadh sinn sìos cha laigheadh e sìos ann cha laigh sinne sìos cha laigheadh sinn cha laigh sinne bhàn	
B502	abd c e f g	laigh e sìos laigh an cù sìos; coin laigh e laigh eise sìos laigh e bhàn	
B503	ab b cdef de g	laigh sìos; laighibh sìos laighibh sibh sìos air fad laigh sìos laighibh dèan laighe bhàn; dèan sibh laighe bhàn	
B504	ab c d e f g	suidh sìos agus gabh fois (...is dèan tàmh); suidhibh sìos agus gabhaibh fois laigh sìos is gabh air do shocair e suidh sìos is gabh tàmh; suidhibh sibhse sìos is gabhaibh tàmh; suidheadh iad sìos is gabhadh iad tàmh suidh sìos is gabh fois; suidhibh agus gabhaidh foisg dèan suidhe is gabh t'anail; dèanaibh uile suidhe is gabh t'anail dèan suidhe is leig t'anail; suidh sibh sìos is leigibh na* h-anail	*cf. B449, 542

B505	a c d e f	anart plaidichean; cuir a' phlaide thairist oirre; ort siota; siotaichean siot site	
B506	a bcdeg f	tha e air a chaideal tha e na chadal tha e nan cadal	
B507	a b c d e f g	cha chaidil (cha do chaidil) mi idir feadh an latha cha mhannd mi cadal tron là cha chadlainn thron latha cha chaidlinn tro latha cha chaidilinn tron latha chan urrainn dhomh cadal tron là cha chaidilinn fhìn tron latha	
B508	a b c de e f g	chaidil e airson ùine fada an-raoir chaidil e treis mhòr an-raoir cha do chadail mi airson ùine mhòr; treis chaidil e ùine fhada chaidil e ùine mhòr chaidil eise airson ùine mhòr an-raoir chaidil e ùine fhada a-raoir	
B509	a b c d e f g	bha mi treis mhòr gun tàinig an cadal orm bha mi dùisgte treis mhòr an-raoir bha mi nam dhùsgadh airson treis mhòr; dhùisgeadh bha mi na mo dhùisgeadh ùine fhada bha mi na mo dhùisg airson ùine mhòr bha mi nam dhùisg airson ùine mhòr an-raoir bha mi na mo dhùisg son fada a-raoir	
B510	a bc d eg f g	dhùisg sinn moch sa mhadainn dhùisg sinn tràthail dhùisg sinn tràth ; madainn dhùisg sinn tràth dhùisg sinne tràth dhùisg sinn moch	

B511	a b d e f g	dùisgidh mi nas mocha a-màireach dùisgidh mi thu nas tràthaile a-màireach dùisgidh mi nas tràithe a-màireach thu dùisgidh mi thu nas tràithe a-màireach dùisgidh mise nas tràtha a-màrach thu dùisgidh mi thu glè mhoch sa mhadainn; glè thràth; nas tràithe	
B512	a b c d f g	tha e glè chosail nach tig e tha <i>chance</i> nach tig e tha mi a' smaoinich nach eil e a' dol a thighinn; nach tig e ann a-rèir chollais cha tig e; is dòcha nach tig e tha e coltach nach tig eise chan eil e collach gun tig(idh) e	
B513	a b c d e f g	feumaidh ise an t-ùrlar a sguabadh feumaidh i sguab an ùrlar feumar i* an ùrlar a sguabadh feumaidh i an t-ùrlar a sguabadh feumaidh i an làr a sguabadh feumaidh ise an làr a sguabadh leis an sguab feumas i an làr a sguabadh	* <i>feumraidh</i> ? cf. B573
B514	a b c d e g	leis an gèis* leis an sguab sguabach bruis; sguab sguab leis an sguabach	*? Dwelly <i>cèis</i> 'basket'
B515	ab c deg f	cathair; cathairean cathair; cathraichean cathair sèitheara; sèithearaichean	
B516	ab c dg e f	tha mi suidhe air cathair tha mi nam shuidhe air a' chathair tha mi na mo shuidhe air cathair tha mi na mo shuidhe anns a' chathair; cha shuidh mi tha mi a' suidhe air an t-sèithear	

B517	ag bcd d e f	seòmar seòmbar rùma rùm; cùlaist; anns a' chùlaist rùm	
B518	abdg c f	bùird bòrd bòrdan	
B519	cefg d	dreasair dreasaid	
B520	a bcfg de	tha e glanadh an soithich tha i a' glanadh nan soithichean tha i a' nighe nan soithichean	
B521	ab c d e f g	sgeinean; bàrr an sgian sgian sgeanan sginean; na sgine sgian; sgianan sginean	
B522	a bcdefg d e	speur an taighe mullach an taighe druim tobhta an taighe	
B523	ab c d e f g	tha e tughadh an taighe; taigh tughte tha e a' tughadh an taighe; taigh tugh tha e a' tughadh an taighe; a thaighe fhèin; taigh tughaidh tha e a' tughadh an taighe; taigh tughaidh; taigh dubh tha e a' cur tughadh air an taigh; taigh fraoch tha e a' barradh an taighe; taigh barraidh	

B524	a b c dg e f	taigh sglèate taigh sglèataichte taigh sglèatach; taigh sglèat; tughadaireachd; dè mar tha sibh a' tughadh an taighe? taigh sglèat taigh sglèat; taigh geal taigh air a sglèatachd	
B525	abd f g	tughadair tughadhadair barradair	
B526	d e f	iothlainn; na h-iothlainn leas ùrlar	
B527	d g	casan; bun bac beul barraidh	
B528	a c d e f g	bheil an tughadh ceangailte le sùgain (ròpan) no le sguilb? sguilb; ròpa* fraoich; ròpa* cònnlaich lion is .....(?)*; acraichean siomain tughaidh; siomain fraoich; acair; acraichean ; na h-acraichean ceangal; sùgan lion <i>wire</i> ; sioman fraoch	*? <i>ribe</i> * ?
B529	abcde c g	connlach arbhar fodar	
B530	b d	rastal sùgan; siomain; cor shùgain	<i>cf.</i> B594
B531	a b ceg df	dìollaid; srathair srathar dìollaid srathair; dìollaid	
B532	ace g	buarach dèigheann	Dwelly <i>deighinn, deubhann</i>
B533	g	spealach	
B534	a d	cupall; an sail maide fulchain ; maide droma ; spàrr ionaid*	*? <i>ainmhide</i>

Ó Baoill, Colm (ed.) 2012. *Scottish Gaelic in Wagner's Survey of Irish Dialects*. Aberdeen: Forum for Research on the Languages of Scotland and Ireland. ISBN: 978-0-9566549-2-2

	e f g	cnàmh an droma ; casan ceangal ; taobhan ; taobhain ; corra-thulchain* <i>beam</i> -aichean; cuplaichean ceangal; taobh ceangail; sailean	*Dwelly 922.7
B535	b d e f	tha mòran acfhainn anns an t-saoghal tha mòran uidheam anns an t-saoghal tha iomadh nì anns an t-saoghal; saoghal tha mòran <i>tool</i> -ichean anns an t-saoghal	
B536	a c d e f g	geinn; geinnean gilb; geinn geingeachan geinnibh geinndichean geinnean	
B537	ae c d f g	òrd; ùird òrd òrd; òrd mòr òrd trom òrd mòr; ùird	
B538	a bde c e f g	dhòchuimhn mi innseadh dhuit dhòchuimhnich mi innse dhuit cha robh cuimhne agam air a dh'innse dhuibh; dhutsa rinn mi imreal cha robh a chuimhne agam innse dhut; rinn mi ìobairt cha do chuimhnich mi innse dhut	
B539	abd c e	piocaid tuaigh pic	
B540/541	a b c d e f g	teas agus teine ; teinean ; teintean teine agus teas ; teineachan an teine ; cùl an teine ; teine agus teas teine ; teas teine ; an teine ; teintean teine agus teas ; teineachan teine is teas ; teineachan ; teas an teine	

B542	a be cf de g	tha sinn a' suidhe aig an gealbhan bha sinn nar suidhe aig an teine tha sinn a' suidhe aig an teine tha sinn nar suidhe aig an teine tha sinn an na* suidhe aig an teine	*cf. B449, 504, 733
B543	a c d e g	leac theine gàrd clach an teinntein; cagailte cagailt an t-àite teine	
B544	a bc c d e f g	tha an cidsin làn de thoit tha an cidsin làn toit toit; tha toit uamhraidh* as an t-similear; a' smocadh tha an cidsin làn toite tha an cidsin làn ceò tha a' chidsin làn cheò tha an chidse làn cheò	*Macbain <i>uamharr, uarraidh</i>
B545	ab c d e f g	beothachadh; beothaich a' ghealbhan tha sinn a' lasadh an teine anns a' mhadainne* thog mi an teine tha i a' lasadh an teine; cur thuige an teine cuir solas ris an teine fadail teine	*cf. B557
B546	a bc d e f g	luath; dath an luatha luaith luath; chuir mi a-mach an luath luath; cur a-mach na luatha luaith; dath an luath luath	
B547	abd efg	sùithe sùith; an sùith; an sùithe sùith	DIL 4 <i>suide</i>
B548	b d e	bha i a' glanadh an teine smàladh an teine; a' chagailte tasgadh an teine; taisgidh mi an teine a-nochd	

B549	a b c d e f g	eilbheag eilbheag dearg èibhleag theth èibhlean; aithinne plòidean èibhleag dhearg èibheall dearg; èibhleag dearg	
B550	a b c d e f g	tha grìseadh math anns an ghealbhan tha grìosach (/lasagan) anns an teine tha mòran teine ann tha lasair anns an teine tha lasair mòr anns an teine tha lasadh air an teine; lasachdan lasair	
B551	d e f g	na bi gam dhiogladh na diogail mi ; sguir dha mo dhiogladh chan urra dhut mise a thiogladh na bi ga mo dhigealadh	
B552	a be d e f g	luath beò (...teth); griseach grìosach grìosach; sa ghriosaich chan eil càil ann ach na h-èibhillean; na h-èabhlan 'other places' luath teth; grìosach luath theth; grìosach	
B553	a b c d e f g	mòine; tha e buain mòine tha e gearradh mhòine mòine; tha e a' gearradh mòine leis an toirsgean mòine; buain mhònadh mòine; tha e a' buain na mònach mòna; tha e a' gearradh mòna mòine; tha e a' buain mhòine	

B554	a b c d e f g	mòine àite bog far a bheil iad a' gearradh a' mòine bac mòine; tha mi a' folbh don bhac mòine; bac math mòine poll mònadh poll mònach bac; bacan blàr mòine; na blàir	
B555	d e	sliabh; mòinteach; talamh mòintich mòinteach	
B556	ag b e f	bac mòine bac mhòine poll mònach blàr mhòna	
B557	ab c dfg e g	tha e dol seachad orm; tha e dol seachad oirrese; tha eisean* a' dol seachad orrasan chaidh e seachad orm anns a' mhadainne; chaidh mise seachad air; seachad orra/oirre; seachad air am boireannach tha e a' dol seachad orm dol seachad orm; oirre; orra; air oirre; orra; air	*= B280, 417, 597
B558	abe dg f	chaidh mi seachad air chaidh mise seachad air char mi seachad air	
B559	ab def g	thèid mi seachad air fhèin(?) thèid mi seachad air thèid mise seachad air	
B560	a b f g	bidh e dol seachad orm tric air an rathad mhòr thèid e seachad orm gu tric air an rathad tha e a' dol seachad orm gu tric air an rathad tha e a' dol seachad orm tric air an rathad mhòr	

B561	a b c d e f g	sin an rathad an an d'fheudadh a dhèanamh is ann mar sin a rinn iad e seo dhuibh [an] dòigh a rinn iad e siud mar rinn iad e sin mar a rinn iad e shin an rathad a rinn iad e sin agad an rathad a rinn iad e	
B562	a cf de g	fàl mòna toirsgean toirsgeir toirsgean Ghallach; toirsgean mhòr	
B563	a c e f g	bha e barradh a' mhòine (... a' bhaic) sgrìobadh; làr-chaipe* rùsgadh na mònach tha e a' barradh a' bhac tha e a' rùsgadh mhòine	*Dwelly
B564	a c de f g	sgaoileadh a' mhòine ga sgaoileadh; sgaoileadh mhòine sgaoileadh tha e a' sgaoileadh a' mhòna tha e a' sgaoileadh mhòine	
B565	a e f g	am bàrr sgaoilteach bac uachdar a' bhac	
B566	ac b c d e f g	fòid fòid mhòine thoir domh an fòid sin; fhuair mi fòid mhòine uaithe; fàd fàd; fàd fliuch fàd; corr-fhàd fàd mòna fàd mhòine	

B567	c d e f	togail a' mhòine; na fòidean rùghain; tha e a' togail na mònadh rùghan fàd cinn	
B568	a e f	sgioba sgiobadh; tha sgiobadh mhònach againn sguad	
B569	af d e	barradh sgrathan ceap; cip	
B570	a e f g	smùr mòine smùr mònach; dros mònach mòinteach smùrach mhòine	
B571	a e f g	splòid mòine seann-cip mòna bhog seana-mhòine	
B572	a b c def g	chan eil a' mhòine tioram fathast chan eil e tioram gu leòr fhathast chan eil a' mhòine tioram na leòr airson a togail fhathast chan eil a' mhòine tioram gu leòr fhathast chan eil a' mhòin tioram gu leòr fhathast	
B573	c	feumraidh* e bhith air a thioramachadh ceart	*cf. B513
B574	a d f g	cha do thog sinn a' mhòine fathast cha do bhuaib sinne a' mhòine fhathast; cha do gheàrr cha do thog sinn a' mhòna againn fhathast cha do thog sinn a' mhòine fhathast; cha do rinn sinn rùghain dhen mhòin	

B575	a b c d e f g	tha iad air fad a' losgadh mòine ar an uair-sa tha iad a' losgadh mòine a-nis tha sinn a' losgadh gual tha iad uileag a' losgadh mhònadh nist tha iad a' losgadh mòine tha iad uile a' losgadh mòna a-nis tha iad uile a' losgadh mòine nis	
B576	ab def g	tha sinn a' losgadh ochd tunna anns a' bhliadhna tha sinn a' losgadh ochd tunna sa bhliadhna tha sinn a' losgadh ochd tunna a h-uile bliadhna	
B577	abde c fg	loisgidh mi am pàipear cuiridh mi teine ris ; cha chuir mi loisgidh mise am pàipear	
B578	abf c d eg	loisg e a chorrage losg [e] a' chorrage aige loisg e a chorragean loisg e a mheur	
B579	abg c d ef	tha e loisgte chaidh an taigh ri theine tha mo chorrage air a losgadh tha i air a losgadh	
B580	abefg c d	basgaid cruileag ? basgaid; basgaidean	Dwelly † <i>criol</i>
B581	a bdeg f g	cliabhachan giomaich cliabh ghiomach cliabh ghiomaich clèibh	
B582	ab d e f g	làrach an taighe tobht taighe chan eil càil ann ach na tobhtaichean; ballaichean tobhta làrach taighe	

B583	a b c defg	sìobhrag; sìobhragan; spuidseach sìtheagan sìodagan sìthichean	Macbain <i>siabhrach</i> ; DIL <i>síabair</i>
B584	ac d e f g	bòcan bòcain taibhs; tathaich; taibhsichean bòcanan tàisg; tàsg	
B585	a b c d e f g	ach air a shon-sa bhiodh sinn air fad bàthte am-brì air a shon-sa bhiodh sinn bàthte air fhad mur bhiodh an duine sin bha sinn uileag* bàthte mura bitheadh esan bhitheamaid bàthte uileag mura bitheadh e bha sinne gu lèir air ar bàthadh mura bhiodh eise* bhiodh sinn uile air na bàthadh mura b' e eise bhiodh sinn uile air a bàthadh	*Ó Dónaill <i>uileag</i> *cf. B404
B586	a b c d e f g	tha an cuinneag so airson uisge tha an bhucaid seo airson uisge bucaid airson giùlan uisge bucaid airson uisge tha a' phucaid seo airson bùrn tha a' bhucaid seo airson uisge tha a' bhucaid a tha seo airson uisge	?
B587	a bf c d e g	feur; tha e buain an fheur tha e dèanamh feur am feur a' tighinn; cur a suas am feur feur; tha e ag obair air feur feur ; tha e ag obrachadh an fheòir feur ; tha e a' tiormachainn feur	
B588	a bc def e g	àite bog boglach sùil chruthaich breanlach[?] lòn	Dwelly <i>breun-loch ?</i>

B589	ab c d e fg	speal; spealan; dèan greim air an speal fàl; speal; speala speal; spealan; crann speal; beir air an speal speal; cas na speala speal; spealan	
B590	a d e f g	cas an speal dòrn; an dòrn; dùirn lànhan dòrn lànhan speal; làmhag	
B591	ab b c d e f g	bha mi cur faobhar air an speal bha mi geurachadh an speal tha e a' geurachadh an sgian; tha e a' geurachadh an fhàl bha mi a' faobhrachadh na speal bha mi a' gleusadh na speala; chuir mi faobhar innte; faobhar math bha mi a' geurachdainn an speal bha mi a' geurachainn an speal	
B592	a b c df	an clach faobharadh clach fhaobhair clach geurach clach speal	
B593	a d efg	fear an speal spealadair; spealadairean spealadair	
B594	a b c defg	ràstal ràc ralls ?? ràcan	DIL <i>rastal</i> McAlpine, Dwelly; cf.B607
B595	ab c d e f g	tha e tionndadh an fheur tha e a' tionndan am feur tionndadh an fheòir; tha am feur air a tionndadh tha e a' cur car dhan fheur ; tha e ri tionndadh tha e a' tionndan an fheur tha e a' tionndan feur	

B596	a b c d e fg	tionndachaidh* mise tionndachaidh* mi am feur tionndainidh mi ; cha tionndain mi tionndaidhidh mi ; cha tionndaidh mi ; ceannaichidh mi each tionndaidhidh mi an càr tionndanaidh mise	*ID 191; B271, 423, 931
B597	a be c d fg	thionndaidh eisean* thionndaidh e tha am feur air a thionndach; thionndanach thionndaidh esan e; an do thionndaidh thu e?; cha do thionndaidh mi thionndain eise*	*= B557, 708, 792, 1048 *cf. B585
B598	ab c e f g	tionndaichibh mun cuairt tionndain mun cuairt; an dithist agaibh tionndaidhibh tionndan timcheall; tionndanaibh timcheall tionndan sibh thaobh-s	
B599	c d e f g	ruc feur coca; cocanan goca feòir; gocaichean; tudan grucag; prabag dobhrag; topag*	Sc. <i>ruck</i> *?
B600	a b c d e f g	cruach; mulan* mulan feur; mulain fheur cruach fheòir; mulan coirce cruach; cruacha; cruaiche; dè tha air a' chruaich? siog feòir; cruach chorca mulan feur; mulanan cruach fheur; cruachan feur	*cf. Dwelly <i>mulan</i>

B601	a b c d e f g	tha e toirt a-steach an fheur tha e tarraing a-staigh feur toirt a-staigh feur toirt a-staigh an fheòir; tha e ga tarrainn tarraing tha e a' tarrainn a-staigh feur tha e a' tarraing feur	
B602	a b f g	tha an feur a-staigh air fad; tha an fiacail tarrainte tha an feur-sa tarrainte a-staigh air fhad tha am feur uile air a tharrainn a-staigh tha am feur uile air a tharraing a-staigh	
B603	b ac d e f g	tarraingidh sinn mòine a-màireach tharraing e fiacail dhomh tàirnidh e i; cha tarrainn e tarraingidh sinn tarrainnidh sinn a' mhòna a-màrach bidh sinn a' tarraing mhòine a-màrach	
B604	b e f g	tharraing e mo fhiacail tharraing e m' fhiacail; m' fhiacalan tharrainn e m' fhiacal tharraing e m' fhiacaill	
B605	a b cg d e f	tha e slaodadh luchd tha e giùlan ultach tha e a' giùlan eallach tarrainn eallach tha eallach air a muin tha e a' tarrainn eallach	
B606	a b de e f g	na luchdan ultaich eallaich tha iad a' tighinn le eallaich eallaichean; sac eallaich; lodan	

B607	a b c d e f g	làimhean a' bheairt; soc air a' bheairt; an coltar; greallagan; *crann-aire; acfhainn treabhaidh rallsa*; ?greallach crann treabhaidh; soc; coltar; greallag; greallagan bòrd ùirich; soc; coltair; làmhan ; greallagan; amall; druim; acfhainn threabhaidh; sgrìob a' chrainn soc a' chrainn; amall; srathair dùirn; bòrd a' chrann; soc; coltar; bonn a' chrann; musal* a' chrann; amall; amaill sròin a' chrainn; druim a' chrainn; amaill; amaill mòr; amaill beag	*Dwelly <i>crann-àraidh, -arain, - aruir ?</i> *cf. B594; McAlpine <i>rallsa</i> * Dwelly <i>muiseal</i>
B608	ab c d e f g	threabh an duine an achadh threabh an duine an dail; daile threabh e i; treabhaidh mi i; an treabh thu i?; cha treabh mi tha a' phàirc air a treabhadh; treabhaidh mi; thèid mi a treabhadh; threabh e an-dè e; treabhaiche threabh an duine a' phàirc threabh an duine a' ghead	
B609	a b c d f g	bi folbh agus treabh an achadh; tha an achadh treabhthe; treabhaidh mise an achadh a-màireach; tha e treabhadh thèid is treabh an achadh tha e a' treabhadh an dail thalla is treabh a' phàirc falbh agus treabh a' phàirc; tha a' phàirc air a treabhadh; treabhaidh mise a' phàirc a-màrach siubhail is treabh a' ghead; tha a' ghead air a treabhadh; tha e a' treabhadh; treabhaidh mise a' phàirc a-màrach; a' ghead	
B610	deg f	srian srian; srianan	
B610, 611	ac b d f	taod; an taod srathar; an t-srathar holtar; claigeann a' srianadh* <i>stall-collar</i>	*?
B612	def	biot	

B613	ac b c d e f	bràid sùgan an choilear coileir an eich; braighde; muran; braighde mhurain coileir an eich cloilear	
B614	a d f	bràid mhaide siollachan siolla	
B615	a b c d f	druman a' bhrig; a' bhrigis drumanach (Sc.) <i>rigwiddie</i> srathair drumanach	
B616	d f	sintean <i>trace-achan</i>	
B617	acef b d	cliath na cliathan cliath; clèithe	
B618	abcdef	tha e a' cliathadh	
B619	abd d e f g	achadh buntàta pàirce buntàta feannag bhuntàta; atharnaich* pàirc buntàta gead buntàta	*cf. Dwelly <i>aitheornach</i>
B620	ab c d e f g	achadh coirc dail choirce; dail chruithneachd pàirce choirce feannag choirce pàirc chorc gead corc; feannag corc	

B621	a b c d e f g	??machair; feurach miodar; achadh fèir mìodar; an achadh raona; pàirce fheadir raon feòir pàirc fheur; raon àite ionaltraidh	
B622	a d	gàradh gàraidhean; cùl a' ghàraidh	
B623	a b d ef g	tha e a' buachaill am bà tha e a' buachailleachd nam ba buachailleachd nam beathaichean tha e a' buachailleachd a' chruidh tha e a' buachailleachd crodh	
B624	ab b defg	buachaill am buachaille buachaille	
B625	ab cdfg	puntàta buntàta	
B626	a b c d e f g	chan urrainn sinn bhith beò gun buntàta cha tig sinn beò gun puntàta cha bhi sinn beò gun buntàta ; chan urrainn dhuinn a bhith beò gun buntàta cha bhi sinn beò às aonais buntàta cha bhi sinn beò gun bhuntàta cha bhi sinn beò gun buntàta chan urra dhuinn a bhith beò gun bhuntàta	
B627	c d e f g	imire imire; an imire; feannag buntàta sreathan bhuntàta; imir puntàta <i>drill</i> -eachan sreath bhuntàta	

B628	a b c d e f	pòr buntàta pòr buntàta cur; sìol cur am buntàta* sìl sìol puntàta sìol cur buntàta	* <i>muntàta</i> ?
B629	a b c d e f	tha e leasachadh an fhearainn tha e cur inneir air an achadh tha e a' greasachadh (?); leasachadh tha e a' todhar tha e a' cur a-mach an todhair; inneir; na h-innearachd * tha e a' cur inneir air an talamh*	*'Used in other places' *?
B630	abd de f g	sgriob claise; claisean sgriob; sgrìoban; clais; claisean sgriob treabhaidh; sgrìoban treabhaidh	
B631	d	togail uime	
B631a	a b e g	tha e cur suas ris an buntàta tha e cur ris a' phuntàta cur a' bhuntàta fodha tha e a' cur talamh ris am buntàta; air a' bhuntàta	
B631b	a e f	tha e cur thairis an buntàta cliathadh; prigeadh a' bhuntàta ; tògadh/?] *a' bhuntàta tha e a' <i>shovel</i> -adh an talamh; tha e a' cur ùir ris a' bhuntàta	* <i>cf.</i> B631?
B632	abcd f	sluasaid; slusaidean <i>shovel</i> ; <i>shovl</i> -aichean	
B633	ag c de f	tha e a' taghadh buntàta trusadh buntàta taghadh tha e a' dol thron bhuntàta	

B634	a c d e f g	tagh; taghaidh mise; tha iad taghte trusadh taghaidh mise iad taghaidh mi; air an taghadh gabhadh do roghainn; taghadh; gabhaidh mi mo roghainn; tha iad air an roghainn*; mo thaghadh fhìn tha mise a' taghadh; nì mise a thaghadh	*? (roinn)
B635, 636	a b c d e f g	spàd; spàidean; gabh greim air an spàd caibe; caibeachan; gabh greim air a' chaibe spaid; caibe; cas chaibe spaid; glac an spaid spaidean; breith air spaid spaid; spaidean; gabh greim air an spaid spaid; spaidean; beir air an spaid	?cf. DIL spáadaid
B637	d e f	glaodhan agard[?] glaodhanan	
B638	d e f g	am buntàta* grèine; blas searbh; grìleag buntàta grianach; sùileagan buntàta buntàta grianach buntàta air an do ghabh a' ghrian	*muntàta ?
B639	afg c d e	tha e a' ròstadh buntàta ròsta tha e a' ròsladh muntàta ròstadh	
B640	af b c d e g	tha i bruich buntàta tha i goileadh puntàta bruich; buntàta bruich; tha iad bruich goil; bruich tha i a' bruich tha i a' goil buntàta	
B641	b e fg	tha sinn a' goileadh puntàta tha sinn dham bruich tha sinn a' goil	

B642	a b e f g	bhruich e ghoil e am puntàta bhruich i ghoil eise* ghoil e	*?cf. B597, B708
B643	a b e fg	bruich iad goil am buntàta thalla is bruich iad goil iad	
B644	a b d e fg	bruichidh mi e goilidh mi goilidh mise bruichidh mi iad goilidh mise iad	
B645	a b c d ef g	cha ghabhadh mi ceum tuilleadh cha choisich mi ceum tuillidh cha rachainn ceum eile cha choisichinn aon cheum eile cha choisichinn ceum eile cha choisinninn ceum eile	
B646	a c d e f g	tha i plocadh buntàta plocadh; ploc tha i a' pronnadh buntàta pronnadh tha i a' pronnadh a' bhuntàta tha i a' bruthadh buntàta	
B647	a f g	tha sinn a' plocadh an buntàta a h-uile latha phronn sinn iad a h-uile là tha sinn gam bruthadh a h-uile là	

B648	a b c d e f g	tha am buntàta glè phailt ann an Èirinn tha am buntàta pailt ann an Èirinn tha iad lionmhor ann an Albainn; Èirinn; Sasainn tha am buntàta pailt ann an Alba tha am buntàta pailt an Alba tha buntàta pailt ann an Èirinn tha am buntàta glè phailt ann an Èireann; tha na buntàta glè phailt	
B649	afg b d	cnò; cnothan cnù challtainn; cnuthan calltainn cnò	
B650	ab c d e f	smeuran dearcnagan dubha smeura dearcnagan dearcagan dubh	
B651	a bg c f	gròiseid gròsaidean gròiseid; gròiseidean crobhsagan	Dwelly
B652	abcefg d	ubhal; ùbhlan ubhal	
B653	a cdefg d	chan eil an ùbhlan glè abaich fathast chan eil na h-ùbhlan abaich fhathast an ubhal	
B654	c de f g	siol arbhar tha mòran seòrsa arbhar ann tha mòran sheòrsan gràin ann	
B655	ab d e fg	coirce coirc; coirce siol corca corc	
B656	abdg f	seagal rye	

B657	abdefg c	eòrna cruithneachd	
B658	c	tha e a' cur siol coirce	
B659	ade b g	fochann gart gairt	
B660	a c d e f g	gràinne; gràinnean siol cur; gràinnean gràn gràn; gràinne gràinnean; gràinneanan gràn; gràna	?
B661	a d e	cluas; cluasan dias arbhair; diasan dias ; diasan	
B662	b d e	tha an coirce ma dhèis tha e a' bristeadh às ; tha e a' tighinn thron talamh an dias a' briseadh a-mach	
B663	a b c d e f	tha e buain coirce tha iad ag foghar coirce tha e a' buain a' coirce; bhuaib e buaib; gearradh a' coirce spealadh tha e a' gearradh a' chore	
B664	abcd e	moll sgalpan	
B665	d e	sgiar* nam làimh tha an gear* na mo làmh	*? *?
B666	abf c d	sguab; sguaban sguab; sguaban; sguab coirce raoide* arbhair; sguab†	*GWE †'N. Uist'
B667	abdef c d	adag adag; adagan togail adag	

B668	ab c d f	mulan; mulain cruach fheòir; feur cruach cruach; cruachan	?DIL <i>mullán</i>
B669	ab d e g f	bha bàrr math coirce againn am bliadhna seo bha fàs math air a' choirce againn am bliadhna tha corca math againn am bliadhna tha an chorc a' coimhead trom am bliadhna tha bàrr math corc againn am bliadhna	
B670	a b d e f g	tha e càthadh an coirce bha e bualadh connlach; a' glanadh choirce a' càthadh leis a' ghaoith; tha e a' càthadh an t-sìl fasgnadh tha e a' glanadh a' chorc; sìol chorc tha e a' fàsgadh corc	
B671	afg b d e f b	ruideal; criathar sìolag sìoltag criathar; ruideal <i>'Used in other places'</i> criathar; ruideal; sìolachan fàsgag	
B672	d c d e f g	criathar na gaoide sùistean sùiste; tùiste sùiste; tùiste; le tùiste tùs; buailtean tùist	
B674	acdeg d f	buailtean maide froisidh; froiseadh maide tùs	
B675	ade	iall	
B676	a d befg	iothlann sabhal iothlainn	DIL <i>ithlann</i>

B677	abfg bc c d e	muileann muileann bualaidh farachan muileann; muiltean; Gara Bhailteas; chaidh mi dhan mhuileann muileann; muilnean	
B678	abdefg c	muillear muillear; fuineadair	
B679a	a d e f	tha cuid dheth pronnte tha an t-arbhar air a fhroiseadh tha an sìol air a bhleith; bleith air a pronnadh	
B679b	bg e f	millte tha e air a mhilleadh air a milleadh	
B680	a c d e f g	clach rocaidh clochan fuinidh bràthainn clach mhuilinn; clach bhràthainn clach bhleith brà	
B681	abc c def	figheadair figheadairean; tha e a' figheadaireachd; tha i a' figheadh breabadair	
B682	acef d e	beairt beairt fhigh; pìos clòtha slinn; spàl; caraic[?]; iteachan; iteachain	
B683	a be c d f e g	damhan damhan-allaidh figheadair fèid; barrachan spàgach lìon an damhan-allaidh; deillean dè lìon an damhan-allaidh breabadair ladhrach pocan salainn	<i>Carm. Gad. VI 58</i> <i>ib.</i>

B684	a b c dfg e	thèid e air cèilidh a h-uile oidhche tha e dol a chèilidheadh h-uile* oidhche cèilidh; dol air chèilidh tha e a' dol a chèilidh a h-uile h-oidhche chaidh e a chèilidh	*cf. B699
B685	a b c d e f g	tha e ag innseadh sgeul tha e ag innis sgeula tha e ag innseadh eachdraidh ag innse stòiridh tha e ag innse seanchas tha e ag innse stòiridh; sgeul tha e ag innse stòraidh	
B686	abdefg c	tha e a' suirghe oirre tha e a' suirghe oirre; air; orra	
B687	ab c d e f g	seinn òran seinn duan; seinn an duan so; tha iad a' seinn tha iad a' seinn; chan urrainn dhomh seinn a dhèanamh gabh òran seinn amhran thoir dhuinne amhran	
B688	adeg bf c g	thug e pòg dhi thug e dhi pòg phòg e i kiss-adh [?]	
B689	a c d e f g	rinn iad còrdadh ri chèile rinn iad rèiteachadh rinn iad <i>match</i> eatorra; rèiteach rinn iad suas le chèile rinn iad còrdadh eatorra chòrd iad son* pòsadh	*?
B690	abcg c d e g	chaidh e gus a' bhanaid chun a' bhanaid chaidh e chun na bainnse; bainis chaidh e chun na bainnse chaidh e gus a' phòsadh	

B691	a bc d e f g	ann an ùine bheag bidh e pòste bidh iad pòste gu goirid gun dàil; tha iad a' pòsadh a-màireach; pòsta pòsaidh iad a dh'aithghearr is ann a dh'aithghearr a bhios iad air am pòsadh is ann gu h-aithghearr a bhios iad pòste	
B692	a b c d e f h	phòs e caileag a bhuineadh do Ghlaschu phòs e caile as Dùn Èideann phòs e caile bho Inbhir Adhra; nighean òg phòs e nighean a mhuinntir Loch Baghastal phòs e nighean à Steòrnabhagh ; cupall òg; càraid phòs e nighean a Glaschu phòs e caileag a mhuinntir Dhùn Èideann	
B693	d	Dimàirt inid; Diardaoin Bangaid; mura dèan thu an Inid gat dheòin nì thu a' Chàisg gat aindeoin; ugh air Inid, eun air Chàisg, mura bi siud aig an fhitheach bidh a bàs	
B694	a bg c df e f	bha e pòste an dàrna uair; an treas uair bha i pòste dà uair; trì uairean bha i pòste roimhe; seo an treasamh* uair a bha i pòste bha i pòsta dà uair phòs i dà uair trì triopan	*cf. B358a
B695	abdef c g	phòs i a-rithist phòs e a-rithist phòs i an dàrna uair	
B696	a b c de f g	an do chòrd an danntsa aig a' bhanais riut? an do chord an damhsadh aig a' phòsadh riut? tha iad a' danntsa an do chòrd an danntsa riut? an do chòrd an danntsa riut aig a' bhanais? an do chòrd an danntsa a bha aig a' bhanais riut?	

B697	a b d e f g	chuala mi e nuair a rinn e fead(adh) chuala mi e nuair a bha e a' feadalach chuala mi e a' feadaireachd; rinn e fead chuala mi e a' feadalaich dh'fhairich mi e dar a bha e a' feadarach chuala mi e dar a thug e fead	
B698	a b c d e f g	tha e dèanamh cluich air an fhidheall bha e a' fìdhleireachd; bidh e a' fìdhleireachd tha e a' cluich; cluiche tha e a' cluich na fìdhle; cluichidh e an fhidheall a-nochd cluich na fìdhle; cluichidh e tha e a' cluich an fhidheall; cluicheas e an fhidheall; tha e a' cluich a h-uile là là tha e a' cluich an fhidheall; cluicheas e an fhidheall	
B699	a b g	tha e dèanamh cluich a h-uile latha bidh e cluich h-uile* latha tha e a' cluich an fhidheall a h-uile là	*cf. B684, 1018
B700	a b c d e f g	shiubhail am fear aice am moch-thràth seo shiubhail a fear moch-thràth an-diugh shiubhail an duine aice an-dè; bhàsaich am mart bhàsaich a companach sa mhadainn an-diugh bhàsaich an duine aice sa mhadainn an-diugh chaochail an duine aice sa mhadainn chaochail an duine aice sa mhadainn an-diugh	
B701	abcdefg d	tha e marbh bhàsaich e	
B702	d e g	se caithris mhòr a bha siud am bi caithris aca ?; an robh e san taigh- fhaire? 'se caithris dha-rìribh a bha ann	
B703	d e f g	cha toigh leam caithris idir ; chaidh mi dhachaigh an dèidh bhith a' caithris chaidh mi dhachaigh an dèidh na caithris cha thoil leam taigh-fhaire; char mi dhachaigh an dèidh an taigh-fhaire cha chaomh leam caithris; chaidh mi dhachaigh an dèidh a' chaithris	

B704	a b c d f g	giùlan; latha a' ghiùlain latha an tòrradh bidh an tiodhlac a-màireach an tòrradh; là an tòrraidh ; bha mòran bhàis ann air a' gheamhradh seo tiodhlaiceadh; tiodhlaicean tiodhlaicean	
B705	a b d e f g	anart lèine bàis; bhàis lèine bhàis lìon-aodach aodach mairbh aodach marbh	Dwelly
B706	b c d e f g	chaoìn(eadh) a' chailleach an uair a chaill i an duine aice bha am boireannach a' guil air* a shiubhail an duine bha an seann bhoireannach a' caoineadh nuair a bhàsaich a companach ghuil an t-seann-bhean nuair a bhàsaich an duine aice; tha i a' gal; gul chòin* an t-seann chailleach dar a chaochail a companach ghuil an t-sean-bhean dar a chaochail an duine aice	*NB * cf. B269
B707	a b d e g	ghàir i bha i a' gàireachdai[ch] bha i a' gàireachdaich; gàireachdraich rinn i gàire rinn i gàireadh; bha i a' gàireachdainn	
B708	a b c e f g	bha eisean* ri gàire bha e a' gàireachdaich bha i a' gàirichd bha i a' gàireachdainn bha eise* a' gàireachdraich bha eise a' gàireachdainn	*= B557, 597 *B642

B709	a b c d e f g	ge b' e àite thèid sibh bidh mise air do dheaghaidh far an tèid thusa thèid mise càite as bith a thèid thu bidh mise air do dhèidh; càite is as bith an tèid thu ge brè cà tèid thu leanaidh mise thu ge air bith càite an tèid thu leanaidh mise thu ga brì cà tèid thu leanaidh mi thu a dh'aindeoin àite an tèid thu leanaidh mise thu	
B710	a b c d efg	bha mise ag obair ged robh mi gu tinn bha mi ag obair ach cha robh mi gu math bha mi ag oibreachadh ged a bha mi tinn bha mise ag obair, ged a bha mi bochd; bha mi glè bhochd is mi ag obair bha mi ag obair ged a bha mi tinn	
B711	c d e f g	ciste ciste laighe; cisteachan laighe cisteachan laighe cà beil na cisteachan laighe? càite a meil na cisteachan?	
B712	ab c d e f g	an cladh; uaigh; uaighean àite tiodhlac; uaigh; Cill Mo Liù cladh; uaigh; na h-uaghannan cladh; uaigh; uaighean cladh; an uaigh; uaigheachan cladh; an uaigh; uaighean	
B713	ab d e fg	tha e adhlaicte anns an talamh tha e air a thiodhlaiceadh anns a' chrè; crèadh anns an talamh; anns a' chrèadh; crèadh tha e air a thiodhlaiceadh anns an talamh	
B714	d	chuir an sagart an ola air	
B715	ac b d efg	gobhainn gobha; gobhachan goibhnean goibhne	
B716	af	tuathanach; tuathanaich	

B717	b c de e f g	tha an gobha sa cheàrdaich a' cheàrdaich ceàrdach tha an gobha anns a' cheàrdaich ceàrdaich; tha an gobha anns a' cheàrdach ceàrdaich; ceàrdaichean; tha an gobha anns a' cheàrdaich	
B718	a b c d e f g	balg-sèid; clobha; casair; geannair; òrd; tàirnean* crudha òrd; tarann* òrd; tora; innein balg sèididh; òrd; teanchair balg sèididh; clobha; òrd balg sèididh ; òrd ; clobha ; tairigean chruidean balg ; clobha ghobha ; òrd gobha	*DIL <i>tairnge</i>
B719, 720	a bfg c d e	tha an iara(i)nn air leaghadh tha an t-iarann a' leaghadh; leaghte iarann tha an t-iarann a' leaghadh an t-iarann	
B720	c de	tha an sneachd a' leaghadh; tha an eigh a' leaghadh air leaghadh	
B721	ab c d e fg	tha tuarastal math aige tha tuarastal aige tha deagh phàigheadh aige tha duais mhath aige; pàigheadh math tha pàigheadh math aige	
B722	aefg c	an-uiridh chuir mi ... air duine an-uiridh; searbhanta; boireannach searbhanta; sgalag searbhanta	
B723	abdef c g	greusaiche; greusaichean greusaich; greusaiche greusaich; greusaichean	

B724	a de e f g	minidh; leathar; tacaid; leth-bhonn; fraochan; ceap minidh; ceap iarainn broga tacaichean; sprigeachan; pionachan buidhe; sreangan minidh; minidh crom; tacaid; sprigeachan; buirt*	*Dwelly <i>balt, bolt, gen. built</i>
B725	abdeg cf	maighstir sgoile maighstir sgoil	<i>cf.</i> B735
B726	a b c d e f g	cha deachaidh (an) daoine o chionn fada gus an sgoil idir cha deachaidh daoine na sgoil o chionn fada cha deachaidh daoine don sgoil fo cheann fada cha robh daoine a' dol dhan sgoil idir o chionn fada bho chionn fhada cha robh daoine a' dol dhan sgoil cha robh sluagh a' dol na sgoil bho chionn fada cha deach sluagh dhan sgoil bho chinn fhada air ais	
B727	abg de f	tha e dol dachaigh tha e a' dol dhachaigh tha e a' folbh dhachaigh	
B728	c d e f g	cha rachadh e dhachaigh ; i ; sinn ; iad ; cha rachadh mi dhachaigh ; cha rachainn cha rachadh e ; rachainn ; dh'fhalbhainn-sa cha deigheadh e cha do reigheadh e dhachaigh cha deigheadh e dhachaigh	
B729	abcde c f g	cha tèid mi cha rach mi cha tèid mi ann cha tèid mise	
B730	a b c d e f g	chaidh sinne gus an baile mòr an-dè chaidh sinn na bhaile mhòr an-dè chaidh sinne don bhaile an-dè chaidh sinn dhan bhaile an-dè chaidh sinn don bhaile an-dè char sinn gu baile an-dè chaidh sinn dhon bhaile mhòr an-dè	

B731	abe c d e f g	cha deachaidh sinn cha deachaidh sinn idir cha deach sinn; cha d'fhalbh sinn an deach e? cha d'fholbh sinn idir cha deach sinne	
B732	a b c d e f g	bi folbh dachaigh; bi sibh folbh dachaigh thèid dhachaigh; thèid sibhse dhachaigh rach dhachaigh; rachaibh dhachaigh; an tèid thu don bhaile? fhalbh dhachaigh; fhalbhaibh; thugainn thalla dhachaigh; thallaibh; tugainn; còmhla riumsa folbh dhachaigh; folbhaibh dhachaigh; folbhadh sibhse dhachaigh siubhail dhachaigh; siubhail sibh dhachaigh; siubhlaibh dhachaigh; siubhladh sibhse dhachaigh	
B733	a b c d e f g	muna deachaidh sinn dhachaigh cha bhiodh ar n-athair toilichte munan tèideadh sinn dhachaigh cha bhiodh ar athair toilichte mur rachaimid ; mur rachadh sinn dhachaigh ; cha bhiodh mura rachaimid dhachaigh cha bhiodh ar n-athair toilichte mura deigheadh sinn dhachaigh bhiodh ar n-athair diombach ; cha bhiodh ar n-athair toilichte mura dreigheadh sinn dhachaigh cha bhiodh na h-athair air a dhòigh man tèid* sinn dhachaigh cha bhiodh na† h-athair toilichte	*? †cf. B504
B734	a b c d e f g	ma thèideas thusa dhachaigh tràth bidh mise toilichte nan tèideadh sibh dhachaigh tràth bhithinn toilichte bhiodh mi toilichte an* rachadh tu dhachaigh ; bhithinn bhithinn glè thoilichte nan rachadh tu dhachaigh nan deigheadh sibh dhachaigh tràth bhithinn riarachta nan dreigheadh tu dhachaigh tràth bhithinn-sa air mo dhòigh nan deigheadh tu dhachaigh tràth bhithinn sìthichte*	*NB *?
B735	ae c d f g	se maighstir sgoile math a tha ann maighstir sgoil math; duine math se deagh fhear- teagaisg a tha ann tha e na maighstir sgoil math tha e na fhear-teagasg math	

B736	abef d g	dh'ionnsaich e mòran dhuinn dh'ionnsaich e deagh-chuid dhuinn dh'ionnsaich e mòran dhuinne	
B737	ab c d e f g	cha d'ionnsaich sinn mòran uaithe cha do dh'ionnsaich sinne mòran; cha d'ionnsaich mise cha do dh'ionnsaich sinn cus sam bith bhuaithe; bhuam; bhuamsa; bhuat; bhuaipe; bhuainn; bhupa cha do dh'ionnsaich sinn mòran bhuaithesan cha d'ionnsaich sinn mòran bho eise cha do dh'ionnsaich sinn mòran bhuaithe	
B738	a b c d e f g	bha e gar teagasg ar h-ionnsachadh bha e gar n-ionnsachadh gar n-ionnsachadh ; gad ionnsachadh ; gam ionnsachadh ; ga ionnsachadh ; ga h-ionnsachadh-se ; ise bha e dhar teagaisg; dha do theagaisg-sa; dha mo theagaisg-sa; dha teagaisg-se; dhan teagaisg-san bha e ag ionnsachdainn sinne bha e ganan teagasg	
B739	a bd e f g	tha e air an duine foghlaimte 's e duine ionnsaichte tha ann 's e duine foghlaimte a tha ann; ionnsaichte tha e na duine ionnsgachach tha e na dhuine ionnsaichte ; na dhuine foghlaimte	
B740	a c d e f g	tha fios aig an maighstir sgoile air a h-uile nì tha fhios aige air uile càs* tha fhios aige air a h-uile sian is aithne don mhaighstir sgoile againne a h-uile nì is aithne dho[m] maighstir sgoile againne h-uile dad tha fhios aig am fear-teagasg againne air a h-uile rud	*cf. C (Mid-Argyll vocabulary): <i>basgaid</i>

B741	a b c d e f g	tha fios aig a h-uile duine gun ana amadan a tha e tha fhios aig h-uile* duine gun e amadan a tha ann tha fhios aig uile duine gu bheil e na amadan tha fios aig a h-uile duine gur e luidealach* a tha ann tha fhios aig a h-uile duine gur e amadan a tha ann is aithne dha h-uile duine gu beil eise nam amadan tha fhios aig a h-uile dhuine* nach eil ann ach an t-amadan	*cf. B699 *cf. B417
B742	a b cd e f	chan eil fhios agam co dhiubh bheil thu ceart no ceàrr chan eil fhios agamse bheil thu ceart no ceàrr chan eil fhios agam co dhiubh tha thu ceart no ceàrr chan eil fhios agam am meil thu ceart no ceàrr chan eil fhios agamsa cò beil thu ceart no dochar*	*Dwelly
B743	a df	feòladair; feòladairean bùidseir; bùidseirean	
B744	abcf de e	saighdear; saighdearan saighdeir; saighdeirean saighdeireachd	
B745	abde c f	se duine beairteach a tha ann tha e beartach tha e na duine beairteach	
B746	a b c d e f g	ghoid an ceàrdan a h-uile cearc a bha againn a-raoir ghoid na ceàrdan na cearcan an-raoir ceàird; ceàirdean ghoid na ceàrdanan na cearcan a-raoir ghoid na ceàrdan na cearcan againn gu lèir an-raoir ghoid na ceàrdan uileadh dhe na cearcan againn an-raoir ghoid na ceàrdan na h-uile cearc a bha againn a-raoir	
B747	a bd c e f g	tha iad a' goideadh a h-uile latha tha iad a' goid h-uile* latha tha iad a' goid uile latha bidh iad a' goid tha iad-sa a' goid h-uile là tha iad a' goid a h-uile là	*cf. B699, 741

B748	a b c d e g f	tha e dol gus an taigh-sheinnse a h-uile feasgar thèid e gus an taigh-seinnse anns an fheasgar anns an taigh-sheinnse; chaidh mi a-staigh don taigh-sheinnse; taigh an aiseig; taigh òsta; tha e a' dol don taigh òsta a h-uile feasgar tha e a' dol dhan taigh-sheinnse a h-uile feasgar bidh e a' dol dhan taigh-òsta anns an fheasgar; tha feasgar math ann tha e a' dol dhon taigh-òsta am feasgar tha eise a' dol dhon taigh-òsta uile feasgar	
B749	a b c d e f g	thug e am beatha* dhomh thug e dhomh glainne uiste*-beatha thug e dhomh gloine de dh'uisge beatha thug e dhomh glainne uisge-bheatha thug e dhomh glaine uisge-bheatha thug e dhomhsa glaine uisge-beatha; òl thug e dhomh gloinne den uisge-beatha	*? <i>beòir</i> *Manx <i>ushtey</i>
B750	a bd c e f g	càite a bheil am botal? ; boiteil cà bheil am botal?; na botail cà bheil am botal? càite a meil am botal?; botail cà beil am botal; botlan càite a meil am botal?; boiteal	
B751	a bcg d ef	thoir deoch eile dhuinn thoir dhuinn deoch eile bheir dhuinn deoch eile thoir dhomh deoch eile	
B752	a b d f g	gabh* fear eile òl deoch eile gabh tè eile; leth tè ; cà bheil an fheadhainn eile ? dhomh tè eile biodh tè eile agad	*?
B753	ab c de f g	co mheud botal(an) a dh'òl thu a-raoir? co meud botal a dh'òl thu an-raoir? co mheud botal a dh'òl thu a-raoir? co mheud botlan a dh'òl thu a-raoir? co meud botal a dh'òl [...] a-raoir?	

B754	a b defg e	tha na leòr againn tha nas leòr againn thagu leòr againn tha pailteas againn	
B755	a b ceg d f	dh'òl sinn na leòr dh'òl sinn nas leòr dh'òl sinn gu leòr dh'òl sinn gu leòr; an do dh'òl thu tòrr? dh'òl sinne gu leòr	
B756	a b d e f g	bha tuilleadh is a' chòir a d(h)each aige a-raoir dh'òl sinn tuillidh is a' chòir an-raoir dh'òl thu tuille is a' chòir a-raoir ghabh thu cus an-raoir bha cus agadsa a-raoir bha cus agad a dh'òl* a-raoir	*?
B757	a b c d e f g	bithidh e air mhisg aig uairean; bha e gu tinn ri mòran uair tha e air an daoraich corra uair bha e gu bochd shon [.. ?..] uair tha an deoch air gu math tric bidh deoch air uaireannan; aig amannan bidh an deoch air uaireannan tha daorach air gu math tric; bha e tinn airson uairichean bitheas an deoch air uairean; bitheas an deoch air air uairean; bha e gu tinn son uairean a thìde	
B758	a b d e f g	cuir finnt air a' bhòrd cuir pinnt eile suas cuir pinnt air a' chunntair ; lìonadh nam pinnt pinnt ; pinntean ; air a' bhòrd cuir pinnt air a' chunntair; pinntean cuir pionnt air a' bhòrd ; pionntan	
B759	ag def	bean-glùin bean ghlùine	

B760	b c d e f g	rugadh pàiste dhi rugadh am pàiste rug i pàiste rugadh leanabh dhith rugadh leanabh dhì-sa rugadh naoidhinean dhi	
B761	e	càraid; bha càraid aice	
B762	d	's e lethduine a tha ann	
B763, 764	abc d e f g	pàiste; pàiste; leanabh; leanabhan pàiste; pàistean; naoidhein leanabh; leanaban leanabh; leanabhan naoidhinean; naoidhineanan	
B764	f g	cloinn leanabh; clann	
B765	abg c d e f	balach balach; urra gille beag; balach* balach beag brogach	* 'Used elsewhere'
B766	ac b c d e f g	caileag caile nighean òg nighean bheag; cailleag* nighean bheag; cailleag òg nighean caileag bheag	* 'Used elsewhere'
B767	a b c d e f g	's e balach dalma tha ann tha am balach dàna tha e ladarna; droch bhalach 's e gille mi-mhodhail a tha ann 's e balach tapaidh a tha ann tha e na brogach droch-oileanach 's e balach adhartach a tha ann-s	

B768	a b d e f g	's e caileag ghleusta tha innte; caileag bòidheach 's e caile ghasta tha innte 's e caile bòidheach a tha innte nighean bhriagha ; nighean choibhneil 's e nighean ghrinn a tha innte; nighean ghasta; nighean bhrèagha; nighean bhòidheach tha i na nighean snog; nighean eireachdail 's e caileag ghasta a tha innte-s; caileag bhrèagha; àlainn	
B769	a b d e f g	bha (gille) balach neònach ann 's e duine mìorbhailteach a tha ann 's e duine iongantach a tha ann duine neònach bha e na gille èibhinn; neònach 's e creutair ceòlmhor a tha ann	
B770	a c de f g	tha e duine fìor*; tha e ann an duine fìor onarach duine onarach tha e na duine onarach 's e duine onarach a tha ann	*?
B771	de f g	duine toilichte fear cridheil duine aotrom	
B772	c d e f g	tha an naidheachd iongantach; tha e iongantach stòiridh èibhinn; neònach sgeulachd neònach 's e stòiridh èibhinn a tha sin 's e sgeulaidheachd ait a tha sin	

B773	a b c d e f g	thuir cuideigin rium gu robh thu gu tinn bha e air inns dhomhsa gu robh thu gu bochd chaidh innse dhomh nach robh thu gu math chaidh innse dhomh gu robh thu bochd; thuirteadh riumsa dh'innseadh dhomhsa gu robh thu tinn; thuirteadh riumsa; chaidh a radha riumsa bha e air a dh'innse dhomhsa gu robh thu tinn chaidh innse dhomh gu robh thu gu tinn	
B774	a c def g	tha mi dol gus an eaglais eaglais tha mi a' dol dhan eaglais tha mi a' dol don taigh-adhraidh; don eaglais	
B775	b f	an Eaglais Stèidhichte an eaglais Phròstanach	
B776	e f g	Pròstanach Pròstanaich Pròstanaich	
B777	a b c efg	Ròmanach na Pàpanaich tha sinn a' dol don t-searmon ; don t-seirbheis Pàpanaich	
B778	d	dhan Aifhrinn ; a h-uile Didòmhnaich	
B779	abcdefg e	sagart ministeir	
B780	a dg f	ionnsaich do cheisneachan ionnsaich do cheistean ionnsaich an Ceistean	
B781	d	Conair Mhoire	
B782	aefg c d	altair cola-deug an altair	
B783	d f g	uisge coisrig diadhaidh; beannaicht; beannaich naomh; beannaicht	
B784	d	tha i a' dol ga h-èisteachd a h-uile cola-deug	

B785	abfg d	mathanas an sagart a' toir mathanas seachad	Ir. <i>maithiúnas</i> , DIL <i>maithemnas</i>
B787	a c d e f g	se peacadh a tha ann a sin peacadh; se peacadh a bha ann se peacadh a tha sin peacadh tha sin na peacan 's e peacadh a tha ann sin	
B788	a c d g	dh'ionnsaich* mi e mu mo pheacaidh dh'aidich e; dh'aideachainn* dh'innis mi dha mo pheacanan dh'innis mi dha mo pheacaidhnean	*? *cf. B596
B789	d	chuir e gnìomh aithreachais orm	
B790	d	purgadair	
B791	a b cd d e f g	cha bhi searmon sam bith ann an-diugh; soisgeul cha bhi seirbheis an-diugh facal an tighearna searmon an soisgeul searmoin; soisgeul cha bhi searmon ann an-diugh; soisgeul cha bhi searmoin ann an-diugh	
B792	a bf c d e g	tha eisean* ann an nèamh a-nis tha e ann an nèamh a-nis nèamh; ifrinn tha e nam flathanas tha e an nèamh; ifrinn; iutharn tha e nis an nèamh; ann an glòir	* = B280, 597
B793a	a c d e f g	feumaidh sinn ùrnaigh ris an tighearna airson slàinte bu chòir dhuinn ùrnaigh a dhèanamh bu chòir dhuinn a bhith ag ùrnaigh ri Dia bu chòir dhuinn ùrnaigh ri Dia airson slàinte bha a' chòir againn 'g ùrnaigh don Dia airson slàinte bu chòir dhuinne ùrnaigh a dhèanamh ri Dia airson slàinte *corp	*?

B793b	aeg b c d f	tha e ag ùrnaigh tha e dèanamh ùrnaigh dèanamh ùrnaigh; adhradh tha e a' gabhail ùrnaigh tha eise ag ùrnaigh	
B794	a c dg e f	chan eil creideas idir aige creideamh chan eil creideamh idir aige chan eil creideamh aige chan eil diadhachd aige; creideamh	
B795	d	cha do bheannaich e e fhèin	
B796	a d f g	tha trasg ann an là an-diugh là traisg; càtadh* tha an-diugh na là taingealach là trasgaidh a tha ann an-diugh	*= Macbain <i>catadh</i> ; DIL <i>cáttu</i> ?
B797	d e fg	an t-easbaig èildeir; deacon; seanadh; clèir easbaig	
B798	abdef cg d	an Diabhal diabhal an deamhan	
B799	a b c d e f g	Càisg Càs; Didòmhaich Càsg Càis; sàbaid na Càis; aig a' Chàisg Didòmhaich Càsg Sàboinn na Càisge Tàisg; là na Sàbaid Tàisg Càisg; Sàbaid na Càisg	
B800	d	Didòmhaich Caingis; là nan trì rìghnean*; là Fhèill Brìghde; là Naomh Sheòsamh	* ?
B801	a c e f g	Nollaig; feasgar an Nollaig oidhche na Callainn*; oidhche Shamhna; là Chreasmag; Nollaig Nollaig; oidhche Nollaig Nollaig; feasgar Nollaig Nollaig	*Dwelly <i>Colluinn</i>

B803	af e g	bidh e dachaigh mun Nollaig bidh e aig an taigh mu[n] Nollaig bitheas e dhachaigh mun Nollaig	
B804	a d f g	là fèill Pàdraig là Fhèill Pàdraig là <i>Saint</i> Phàdraig là Pàdraig	
B805	abcg de f	cuileag cuileag; cuileagan dulag	
B806	a b f	cleithir creabhar creithleag	DIL <i>crebar</i>
B807	acdeg	mial; mialan	
B808	b d e f	cuileag lìn an ceardaman daol; daolan; an ceardabhan; snàthad an duine mhairbh fiulan; fiulanan; daolag dhubh; tòdalman fiulan cluais; daolag	
B809	a b c deg	meanbh-chuileag na mìola-chuileag (?) meanbh-chuileagan meanbh-chuileag; meanbh-chuileagan	
B810	f	<i>cricket</i>	
B811	a b	ialltag alltag leathraidh	
B812	a d e g	dumaidh dreathann an traona traon garra-gartan	
B813	ab d e g	biastag poiteag; toranach baoiteag faoiteag	Dwelly <i>foighteag</i>

B814	a g	gràinneag gràindeag	
B816	a c d e fg	luch; luchaidh luchag; luchagan luch; luchag luch; luchain luch; luchan	
B817	a b de fg	tha an taigh làn de luchaidh tha an taigh làn luchaidh tha an taigh làn luchain tha an taigh làn luchan	
B818	ab c de f g	radain radan rodan; rodain rodanan rodain	
B819	ac c eg f	losgann dearc luachrach leumrachan muile-mòthag; muile-mòthagan	DIL <i>loscann</i>
B820	a b c eg f	gearradhan gearraidh maigheach gearran geàrr; geàrraichean	
B821	cde	seilcheag	
B822	abcdefg e	eun; eòin tha fhios aige tòrr mu dheidhinn eòin	
B823	a d e	iseag; iseagan iseinean isean; iseanan	

B824	a bc c d e f g	cathag cnàimheach cnàimhich; feannag feannag; isein feannaig starrag ròcais ròcais; feannag	DIL <i>caóc</i> ; Ó Dónaill <i>cág, cathóg</i> DIL C: 264.70; SGS XVI: 195
B825	abcg c d e f	fitheach am fitheach fitheach; fithich; an fhithich fitheach; fithich feadag	
B826	abc dfg	faoileann; faoilinn faoileagan	
B827	de	calmain	
B828	c d	speireag clamhan	
B829	b d e f	amhsan sgarbh; sgairbh sgarbh; sguirbh; sùlaire; sùlairean sùlaire	
B830	d f	ducair; ducairean ducar	
B831	d f	cearc uisge cearc luaith	
B832	bg	geòidh	
B833	abdf cg e	iolaire iolair iolair; iolairean	DIL 2 <i>ilar</i>
B834	c d e f	budagoch naoisg feadagan guilbnich	

B835	a b d e	gealbhonn dealbhonn thaighe clachairean sparag	DIL <i>gelbann</i>
B836	a d	gobhlan-gaoithe glaisein	
B837	acdefg	cailleach oidhche	
B838	abcd f	coileach coille coileach fraoich	
B839	a b d c e f g	coileach fhraoich agus cearc fhraoich coileach fraoch feadagan; cearc fhraoich cearcan fraoich cearc fhraoich cearc fraoch sgarbh	
B840	aceg d	uiseag uiseag; uiseagan	
B841	abcdefg	smeòrach	
B842	abdf eg	cuthag a' chuthag	
B843	ab c d e f g	lon-dubh; pioghaid lon-dubh; sgreuchan coille truid; truidean; an t-eun dubh druidean dubha lon-dubh deirge dubh	
B844	a b c d e f g	tha uair math againne an-diugh tha an uair math an-diugh aimsir mhath bha deagh là ann an-diugh tha tìde mhath an-diugh; aimsir mhath tha tìde math againn an-diugh tha aimsir mhath againn an-diugh	

B845	ab c d e f g	tha an uair briste tha an t-uisge ann tha an t-sìde air bristeadh se tìde bhriste a tha ann tha tìde air a bhristeadh tha an aimsir briste	
B846	a b c d e f g	shil e an moch-thràth seo; silidh e a-màireach bha an t-uisge ann sa mhaidinn tha an t-uisge a' dol a bhith ann a-màireach bha an t-uisge sa mhadainn ann ; bidh an t-uisge ann a-màireach bha an t-uisge ann ; bidh an t-uisge ann a-màireach bha an t-uisge ann mhadainn an-diugh; bitheas an t-uisge ann a-màrach bha e ag uisg; bitheas e ag uisg	
B847	abc b dg e f	na bi mach anns an uisge anns an t-sileadh na bi muigh anns an uisge na bi a-muigh anns an uisge mach anns an t-uisge	
B848	ab deg f	an latha fliuch là fliuch là bog	
B849	d	tha i caran fuar	
B850	a b e f g	tha e rudeigin fuar tha e car fuar tha e meadhanach fuar tha e neoni fuar tha e rudeigin fuar an-diugh	
B851	a b c d e g f	tha e uamhraidh fuar tha e anabarrach fuar gu math fuar; tha e fuar; nas fuair; ta e fuar fuar tha i uamhasach fuar tha e glè fhuar tha e cianail fuar an-diugh; cianarail; cianadail tha e uabhasach fuar	

B852	a b c d e f g	tàirneanach agus teine-adhair tàirneach is dealanach tàirneanach; dealanach tha dealanaich is tàirneinich ann tàrnanaich is dealanaich tàrnanaich is dealanach tàirnich is falasar*	*?Dwelly <i>falaisg</i>
B853	ab c d e f g	sneachd an aiteamh; ag aiteadh ?? tha sneachda ann; là sneachda sneachda sneachd; là sneachdach sneachd; là cur le shneachd*	* ?
B854	b d e f g	cladain sneachd pleòiteagan pleacagan sneachda flichlichd sneachd òinearan sneachd; lòinearan	
B855	ab deg	clacha-meallain clachan-meallain	
B856	ab b c d e f g	chaidh mi a-mach an dèidh an fras frasan fras uisge; fras sneachda; chaidh mi a-mach as dèidh am frais là frasach; chaidh mi mach an dèidh nam fras; an dèidh nam meallan* chaidh mi a-mach an dèidh na frais char mi mach as dèidh fras chaidh mi mach as dèidh fras; as dèidh fhras; fras	*Dwelly <i>meall</i>
B857	a b c de g	bogha-fhrois bogha an adhar *dealradh an uisge ??; bogha searrach ??; bogha frois bogha frois deigh	*dealbhair an uisge ?? ! > B861
B858	abdefg c e	feumaidh sinn fasnadh a ghabhail feumaidh mise fasnadh a ghabhail gabhadh sinn fasnadh	

B859	ab c defg	reothadh; madainn an reothadh bha reothadh cruaidh an-raoir ann reothadh	
B860	ab d e f g	bha reothadh (ann*) a-raoir bha i a' reothadh a-raoir bha e a' reothadh bha e a' reothadh an-raoir bha e a' reothadh a-raoir	*?
B861	ab c def	reothadh tha an eigh a' fàs sleamhainn deigh	
B862	a b de fg	tha an uair a' fàs uamharraidh dona tha an uair a' fàs dona tha an t-side a' fàs glè dhona tha an aimsir a' fàs glè dhona	
B863	a b c de f g	thuit e anns an pholl thuit e san lòn thuit e san t-salchar; àite bog thuit e anns a' pholl thuit e anns an salchar thuit e anns a' phollchar	
B864	ab c d e f g	gaoth deas; tuath; an iar; an ear tha a' ghaoth as a deas; as an tuath; as an àird a tuath; an ear; as an àird an iar gaoth a deas; gaoth a tuath; gaoth an iar; gaoth an ear a' ghaoth a deas; a tuath; an iar; an ear; tha gaoth làidir ann an-diugh gaoth deas; gaoth tuath; gaoth an iar; gaoth an ear a' ghaoth bho dheas; gaoth deas; a' ghaoth tuath; gaoth an iar; gaoth an ear	
B865	abe d f g	ioma-ghaoth beithir; bha <i>gale</i> ann a-raoir; stoirm; bha gaoth làidir an-diugh ann cuairteag gaoth chuartain	

B866	abd e f g	nas fliche bha e na bu fliuiche nas bog nas fliuch	
B867	a b de f g	tha an rathad uamhraidh fliuch tha an rathad anabarrach fliuch (tha) an rathad glè fhliuch tha an rathad glè bog tha an rathad mòr glè fhliuch	
B868	ab c d e fg	teth; nas teotha blàth; tha e nas blàithe; nas blàide teth; bha i na bu teotha an-dè teth; na bu teth; na bu teotha; blàth; na bu bhlàith teth; nas teth	
B869	a bcdfg cde e	nas àirdean* nas àirde àrd tha a' bheinn sa nas àirde na an tè ud	*?
B870	a bcdfg e	nas fhaidean* nas fhaide tha an rathad sa nas fhaide na am fear ud	*?
B871	afg d	daingeann dùin an doras teann	
B872	a bcd cd e f g	goirid; nas goiride nas giorra goirid 's e maide goirid e seo ; nas giorra goirid ; nas goirid 's e ceum goirid a tha seo; nas giorra	
B873	ab d e fg	liath; glas tha am falt agam glas; nas glaise tha m'fhalt liath liath	

B874	a b c d e f g	bi folbh a-mach gu luath thèid a-mach gu clis gabh mach clis; gabh mach à so gu ealamh thalla mach cabhagach theirig a-mach gu h-aithghearr; theirigibh folbh mach sgiobalta siubhail a-mach gu h-aithghearr	
B875	a c e f g	tha e nas luaithe aig an obair na tha mise tha e nas luaithe na mise; luath tha e nas sgiobalta ag obair na tha mise tha e nas sgiobalta aig an obair na mise tha e nas sgiobalta ri a chuid obair na mis ; nas aithghearr	
B876	a bc c d f g	shiubhail e gu math luath; thàinig an bàs air gu luath shiubhail e athghoirid theast e thàinig bàs aithghearr air; bhàsaich e cabhagach; bàs ealamh dh'fholbh e aithghearr thàinig bàs aithghearr air	
B877	abcf d e g	làidir; nas làidire tha e na dhuine làidir ; nas làidire se duine làidir a tha ann ; se mise as làidire na thusa ; as treise làidir ; calma ; nas treasa	
B878	a b d e f g	tha mise còmhnaidh dlùth don bhaile mhòr tha mise tighinn beò dlùth don bhaile tha mi a' fuireach goirid dhan bhaile tha mi a' fuireach faisg air a' bhaile tha mi a' fuireach faisg air am baile tha mi a' fuireach an taobh a' bhaile; fuireach aig taobh	
B879	a b d e f g	bha an-dè nas finealta na tha an-diugh bha an-dè nas fheàrr na bha an-diugh na b' fheàrr bha an là an-dè na b' fheàrr bha an-dè nas fheàrr na an-diugh bha an là an-dè na bu bhrèagha na an-diugh	

B880	a bf d e f	tha e duilich iadsan a mharbhadh; thusa a mharbhadh tha iad duilich a mharbhadh tha thusa duilich a mharbhadh tha e* duilich am marbhadh; a mharbhadh tha e* duilich am marbhadh tha e duilich thusa a mharbhadh	*? <i>iad</i> *? <i>iad</i>
B881	a b c d e f	se casan cumhang a tha ann an seo; nas cumhainge tha an casan cumhann nas cumhanna tha an rathad seo cumhann; aimhleathan; nas aimhleathna; caol caol; cumhang; nas caoile; nas cuinge caol; cumhang; nas cuinge tha seo na rathad cumhang; tha an rathad eile nas cuinge	
B882	a c d e f g	tha i na bean grannda tha e grànda; chan eil e uamhraidh bòidheach boireannach grànda; nas gràinde sgreataidh; grànda; nas gràinde tha i na boireannach grànda; nas grànda 'si boireannach duainidh a tha innte-s; nas duainidh; grànda; nas gràind	
B883	ab d e f g	tha e tighinn nas trice na tha mise tric; nas trice tha e a' tighinn nas trice tha eise a' tighinn nas tric na thusa tha eise a' tighinn nas tric na tha thusa	
B884	a b c d e f g	se caora reamhar a tha ann an seo tha a' chaora seo reamhar tha mise nas reamhra na tha sibhse reamhar; tha mi nas reamhra na thusa caora reamhar; nas reimhre caora reamhar; tha mise nas reimhre na thusa; na tha thusa se caora reamhar a tha seo; nas reamhar se caora reamhar a tha sin; nas reimhre	

B885	a b c d e f g	b' fheàrr dhuit folbh bhiodh e na b' fheàrr dhuibhse folbh nas fheàrr bhiodh e na b' fheàrr dhomhsa falbh b' fheàrr dhut falbh; 's fheàrr dhut bhiodh e na b' fheàrr dhutsa folbh bhiodh e na b' fheàrr dhutsa falbh; teicheadh	
B886	a b c d e f g	tha e glè fhurasta sin a dhèanamh; nas furasta tha e furasta dhèanamh tha e nas fhurasta dhèanamh chan eil e furast; tha e nas fhasa tha e furasta a dhèanamh; nas fhasa tha e furast sin a dhèanamh; bhiodh e na b' fhusa tha e fearasta a dhèanamh; nas fearasta tha e fearasta a dhèanamh; nas fhasa	
B887	a b c d e f g	bu fhiach an gnothach sin a dhèanamh b' fhiach sin a dhèanamh b' fhiach a dhèanamh; cha b' fhiach a dol ann is fhiach a dhèanamh 's fhiach e an t-saothair a dhèanamh; an fhiach e an t-saothair?; chan fhiach e an t-saothair b' fhiach e a bhith air a dhèanamh b' fhiach an taghadh* a dhèanamh	<i>*t-saothair?</i>
B888	abcf c d e g	tha e sean tha mise nas sine na thusa; nas òige na thusa sean tha e aost; aosta tha e aost; sean	
B889	ab d e f g	tha m'athair-sa nas sine na do athair-sa tha m'athair nas sine na t'athair-sa 'se m'athair-sa as sine na d'athair-sa tha m'athair nas sine na an t-athair agadsa tha m'athair-sa nas sine na t'athair-sa	

B890	a b d e f g	tha neòil dubha an an* speur tha an adhar dubh tha neòil dhubha anns na speuran tha sgòthan dubha anns an adhar ; anns an iarmailt tha neòil dhubha anns an adhar tha sgòban dubh[a] air an iarmailt	*?
B891	a bf c d e g	bha e nas dorcha an-dè bha e nas duirche an-dè chan eil e cho dorcha a-nochd ; san dorcha na bu dorcha bha e na bu duirche an-dè ; tha e dorch bha e na bu dorcha an-dè	
B892	a b d e f g	tha là math ann an-diugh tha an-diugh math tha an-diugh na là briagha se là brèagha a tha ann an-diugh tha an-diugh na là math là brèagha a tha ann an-diugh	
B893	ad b c e fg	ceò; là ceòthar ceò; latha dùmhail ceò; drùchd ceò; ceò mara ceò; là ceòthach	
B894	c dg e f	salach seach am fear eile nas sailche nas sailche; salach nas salach	
B895	ae bc d f g	tha an cnatan* orm tha am fuachd agam tha fuachd agam; cnatan tha fuachd agam tha fuachd agam; cnatan; slaodach	*Dwelly <i>cnatan</i>

B896	a b d e f g	bha e fliuch fad (feadh) na h-oidhche bha an t-uisge ann feadh na h-oidhche bha i a' sileadh fad na h-oidhche bha e ag uisge fad na h-oidhche; bha e ag uisg bha e an t-uisge fad na h-oidhche bha e ag uisg fad na h-oidhche	
B897	a b cf d e g	reul; reultan result rionnag; rionnagan reult; reultan; rionnag rionnag ; 'se oidhche rionnagach a tha ann rionnag	
B898	abfg c d e	tha teas anns a' ghrian grian; a' ghrian; tha e grianach a' ghrian; solas na grèine tha a' ghrian a' soillseachadh	
B899	a b c d e f g	tha cearcall mun ghealach; fàinne tha roth mun ghealach; fàinne fàinne; gealach tha buaile mun ghealaich; <i>circle</i> ; fàinne mun mheòr; na gealaich tha cearcall mun ghrèin; a' ghealach; timcheall air a' ghealach mun ghealaich; tha buaile air a' ghealaich; fàinne tha cuibhle air a' ghealach; fàinne	

B900	a b c d e f g	seachdain; deireadh an seachdain; an seachdain seo tighinn; an seachdain seo chaidh; seachd seachdain roimhe seo an ath sheachdain thàinig sinn dhachaigh an t-seachdain seo chaidh seachd seachdainean chaidh thàinig e an t-seachdain seo chaidh; air an ath sheachdain an ath sheachdain; an t-seachdain so chaidh; seachd seachdainean o chionn an ath sheachdain; dà sheachdain; thàinig e an t-seachdain a chaidh; bho chionn seachd seachdainean seachdain; an ath sheachdain; thàinig sinn dhachaigh an seachdain a char seachad; seachd seachdainean seachad seachdain; an t-seachdain-sa tighinn; an ath sheachdain; an t-seachdain a chaidh; a chaidh seachad; bho chinn seachd seachdainean	
B901	abc c d e fg	Diluain ; Dimàirt ; Diciadain ; Diardaoin ; Dihaoine ; Disathairne ; Didòmhnach là na Sàbaid Diluain ; Màirt ; Ciadain ; Diardaoin ; Dihaoine ; Sathairne ; Dòmhnach Diluain ; Màirt ; Ciadain ; Diardaoin ; Dihaoine ; Satharn ; là na Sàboinn Diluain ; Dimàirt ; Diciadain ; Diardaoin ; Dihaoine ; Disatharna ; là na Sàbaid	
B902	a b d e f g	bidh mise air ais timcheall ceithir no còig seachdain bidh mi air ais an ceann ceithir no còig dhe seachdainean bidh mi air n-ais o chionn ceithir no còig a sheachdainean; tha e a' tighinn o chionn ceithir seachdainean bidh mi air ais ann an ceithir no còig dhe sheachdainean bitheas mise air ais mu ceithir no còig seachdainean bitheas mi air ais mu thimcheall ceithir no còig dhe sheachdainean	
B903	ac b d e f g	mìos; toiseach (deireadh) a' mhìos miosa; a' mhiosa mìos; ceann a' mhìos mìos; deireadh na mìos mìos; toiseachd a' mhìos; deireadh mìos; toiseach na mìos; deireadh na mìos	

B904	a d e f g	Cèitean; Ògmhios; Lùnas Màrt; mìos mu dheireadh dhan earrach; a' chiad mhios dhen t-samhradh; am mìos meadhanach dhen t-samhradh; a' Bhealltainn anns a' Mhàrt; na Faoillich; sa Ghearran; Liùnastal; an Ògmhios; an Iuchair; mu Shamhain; Samhain Am Faoilteach; an Gearran; am Màirt; an t-Iuchar Màrt; Bealltainn; Samhain; Callainn	
B905	ab c d e g	Earrach; Samhradh; Foghar*; Geamhradh an t-Earrach; Samhradh; an Samhradh; toiseach an t-Samhraidh; Faghradh*; deireadh an Fhaghraidh; Geamhradh; a' Gheamhraidh; an Earraich; ràith an t-Earrach; Samhradh; Geamhradh; Foghar Earrach; an t-Earrach; ràithe Earraich; an Samhradh; an tìde an t- Samhraidh; deireadh a' Gheamhraidh; an Geamhradh; ràithe Gheamhraidh; ràithe Shamhraidh; Foghar; an Foghar; ràithe Fhoghair f: Earrach; toiseach an Earrach; Samhradh; toiseach an Samhradh; Foghar; Geamhradh; toiseach an Gheamhradh; Earrach; toiseach an Earraich; Samhradh; an t-Samhraidh; Foghar; Geamhradh; a' Gheamhraidh	* DIL <i>fogamar</i> *Dwelly sv. <i>foghmhar</i>
B906	a b d d e f g	dh'ìrigh* mi aig briseadh an latha d'ìrigh* mi sa mhaidinn dh'èirich mi sa chamhanaich; glasadh an latha còmhrath; sa chòmhrath; beul na h-oidhche dh'èirich mi an tighinn an latha; an càinealachadh* an latha dh'èirich mi am beul an là dh'èirich mi am bristeadh an là	*COB 44-45 * ? *?
B907	ef g	ciaradh an fheasgair glas an là	

B908	a b c d e fg	tha an grian ag ìrigh; tha an grian a' dol foidhe tha a' ghrian ag ìrigh* tha a' ghrian a' dol sìos a' ghrian ag èirigh san àird an iar ag èirigh; dol sìos tha a' ghrian ag èirigh; dol sìos tha a' ghrian ag èirigh; tha a' ghrian a' dol fòdha	*COB 44-45
B909	abfg d e	tha e dìreach meadhan-oidhche meadhan-oidhche tha e meadhan-oidhche	
B910	b d b e f	tha thu uamharra mall air a' choiseachd tha mi a' coiseachd glè mhall tha a cheum mall tha thu a' coiseachd glè shocair tha thu a' coiseach glè mhall	
B911	a b d e f	reul na moch-thràth result a' mhaidinn result na maidne result mhaidne; madainn rionnag na madainn	
B912	abf d e	tha e dìreach meadhan-latha meadhan-là meadhan-latha	
B913	abcf c d e	anns an fheasgar feasgar; am feasgar thàinig e feasgar thàinig e san fheasgar; thig e feasgar	

B914	a b c d e f	càite an deachaidh sibh? càite an do chuir sibh e? cà an deachaidh sibhse? cà an do chuir sibhse e? cà an deach thu?; cà an deacha sibh? cà deachaidh sibh?; tu?; cà do chuir sibh e?; do chuir thu? càite an deach iad?; an deach thu?; cà an deachaidh sibh?; cà an do chuir sibh e?; cà an do chuir thu e? càite an deach sibh?; cà an do chuir sibh e?	
B915	a b d e f g	cha mhòr nach eil mi ag obair a h-uile là mu seach tha mi ag obair a h-uile* dàrna oidhche tha mi ag obair gach dàrnacha h-oidhche tha mi ag obair faisg air an dàrna h-oidhche tha mi ag obair mar as tric gu dàrnacha h-oidhche tha mi ag obair faisg air a h-uile dàrna h-oidhche	*cf. B699, 747
B916	a b c d e fg	o madainn (bho mhadainn) gu oidhche o mhoch gu oidhche tha mi ag obair bho mhadainn gu h-oidhche; bho mhoch gu dorcha o mhadainn gu oidhche bho mhoch gu dubh bho mhadainn gu h-oidhche	
B917	a b d e f g	an earar; an earthrath*; an là ro an-dè an dàrna mhàireach; †ara bhòn-dè là an earthar; a-màireach; ara bhòn-dè an-diugh; a-màrach; an earar; an eararais; an-dè; a bhòn-dè an là an deaghaidh a-màrach; an earthair; an là ro an-dè; bhòn-dè an earthar; [an] là ro an-dè	* ? (Dwelly), DIL <i>airther</i> †DIL <i>arbu</i> <i>ib.</i> <i>ib.</i> <i>ib.</i>
B918	abdefg c d	an ath-bhliadhna an ath bliadhna; thàinig e an-uiridh an-uiridh	
B919	a bcf deg	gu dè an uair a tha ann? dè an uair a tha e a-nis? dè an uair a tha e an-dràst?	

B920	a bdf eg	aon uair deug ; dà uair deug tha e aon uair deug ; tha e dà uair dheug* tha e aon uair deug ; tha e dà uair deug	*? cf. Ir. <i>dháréag</i> ; B925
B921	a b c d e f g	dh'fheith mi oirre còrr is dà uair(ean) bha mi feitheamh oirre shon dà uair bha mi a' feitheamh air bha mi ga feitheamh dà uair an uaireadair bha mi a' feitheamh rithe dà uair a thìde bha mi a' fuireach oirre airson dà uair a thìde bha mi a' feitrheamh oirre airson dà uair a thìde	
B922	a b c d e f g	dh'fhan e dh'fhan eisean* dh'fheith mi air; dh'fheithinn oirre-sa dh'fhuirich e rium dh'fhuirich e rium; an do dh'fhuirich e? dh'fhuirich e dh'fhuirich eis	*cf. B597, 1048 (<i>at a</i>)
B923	a b c d e fg	fan; fanaibh feitheamh; feitheamh sibh feith ormsa; feith thusa ormsa fuirich rium fuirich ris; riutha fuirich; fuirichibh	
B924	a b d e f g	fanaidh mi feitheamhaidh mise fuirichidh mi riut; fuirichidh mo mhàthair rium; chan fhanadh e rium fuirichidh[?] mi; chan fhuirich mi; chan fhuirichinn ribh; riut; am fuirich thu rium?; am fuirich sibh rium? fuirichidh mi fuirichidh mise	
B925	a b c d	deich mionaid an deaghaidh còig; tha e còig mionaid a dhìth air an dà dheug tha e còig mionaidean an deaghaidh còig tha e còig mionaidean don dà uair dheug deich mionaidean an deaghaidh a còig	

	e f g	tha e deich mionaidean an dèidh a còig; còig mionaideann gu dàreug tha e deich mionaidean an dèidh còig; tha e còig mionaidean gu dà uair deug tha e deich mionaidean an dèidh còig; tha e còig mionaidean bho dà uair dheug tha e deich mionaidean as deaghaidh còig; tha e còig mionaidean gu dà uair deug	
B926	a b c d e f g	thug e a bheannachadh dhomh; mallachd; càin chuir e a bheannachd orm; mallachadh beannachadh a bheannachd; mallachd; guidhe; guidheachan thug e dhomh a bheannachd; dhàibh; dhi; dhuibh; dhuinn; mionnan; bha i a' mionnachadh; a' mallachadh thug e dhomh a bheannachd; mallachd thug e a bheannachd dhomh; mallachd	
B927	a d e f	là math; ciamar tha sibh an-diugh? madainn mhath; tha madainn mhath ann ciamar a tha thu?; eil thu gu math an-diugh?; thà; eil thu fhèin gu math? madainn mhath	
B928	a b ce d fg	slàn leibh; soraidh leibh beannachd leibh slàn leat; slàn leibh beannachd leat; leibh beannachd leat	
B929	a b c d eg f	chòmhlaidh* e mi air an rathad a-raoir dh'amais mi air air an rathad an-raoir choinnich mi e air an rathad an-raoir thachair mi ris air an rathad; thachair an duine rium leis a bheil an taigh thachair e rium air an rathad a-raoir choinnich mi ris air an rathad an-raoir	*cf. B930, 936

B930	a b c de f g	theagamh nach còmhladh* sinn a-rithist idir faodaidh nach amais sinn air a chèile a-rithist faodaidh e bhith nach tachair sinn a-rithist is dòcha nach tachair sinn tuilleadh math dh'fheudte nach coinnich sinn a chèile a-rithist an* fhidir an coinnich sinn tuilleadh; ri chèile	*cf. B936 *?
B931	a b c d e f g	aithnichidh mise e gu math aithneachaidh* mi e gu math tha mi fìor eòlach air; is aithne dhomh e is aithne dhomh gu math e; chan aithne dhomh idir e aithnichidh[?] mi e gu math is aithne dhomh e gu math tha mi glè eòlach air	*cf. B596
B932	a b dfg e	rinn e e na mo aghaidh dhèanadh e e(?) gun taing dhomh rinn e e ga b' oil liom rinn e e dham aindeoin; dhar n-aindeoin; dhur n-aindeoin; dhad aindeoin; dha aindeoin; dha h-aindeoin; dhan aindeoin	
B933	a c d e fg	cha robh fhios agam gun do rinn e idir e rinn e e gun fhios domh gun fhiosta dhomh rinn e e gun fhiost dhomh rinn e e gun fhios dhomh	
B934	abe d e g	tha mi gu math tha gu math; dè do chor?; tha [e] gu dòigheil tha mi meadhanach tha e glè mhath	
B935	a b d ef g	chan eil aon nì idir ceàrr air chan eil nì ceàrr air chan eil sian ceàrr orm chan eil dad ceàrr air chan eil nì sam bith a' tighinn ris-sa	

B936	a c d e f g	cha do labhair e idir rium an-dè an* a chomhail† mi e cha do fhreagair e mi cha do bhruidhinn e rium nuair a thachair e rium air an rathad cha do bhruidhinn e rium nuair a choinnich mi ris an-dè; nuair a thachair mi ris cha do bhruidhinn e rium dar a choinnich mi ris an-dè cha do ghuthaich e orm dar a choinnich mi ris an-dè	*cf. B296, 442 † ? <i>chòmhdhail</i> A291, B929
B937	a b c d e f g	tha mi air mo choigreach 's e coigreach a tha annamsa tha mi nam choigreach tha mi nam shrainnseir; nam choigreach; bha esan na choigreach tha mise na mo shrainnseir; na mo choigrich tha mi na mo shrainnsear tha mi nam choigrich; nam choigreach	
B938	ag c d e f	fàilte 's e do shlàinte tighinn a-staigh; tapadh leat 's e do bheatha; tapadh leat tha thu di-beathte; 's e do bheatha; do bheatha don tìr; taing dhuibh; eil càil as ùr? fàilte mhath dhut	
B939	a be c d efg	dè ainm a tha ort? gu dè an t-ainm a tha ort? c'ainm a tha ort?; a tha oirbh dè an t-ainm a tha ort?; ca dè seo an t-ainm a bha oirre? c'ainm a tha ort?	
B940	a b cdefg	càite a bheil thu às? cò as a tha sibh? cò as a tha thu?	
B941	a b d ef g	gu dè àite a bheil thu tighinn às? cò as a thàinig sibh? cò as a thàinig tu? co às a tha thu a' tighinn? co às a bha thu a' tighinn?	

B942	a b def g	cha d'innis e dhomh càite as an tàinig e cha d'innis e dhomh cò as a bha e cha do dh'innis e dhomh cò as a bha e cha do dh'innis e dhomh co às a bha e a' tighinn	
B943	a c dg e fg g	bha an pàiste a' ruith air ais is an aghaidh agus a-null is a-nall air an rathad a-nunn is a-nall; tha e a' dol air ais is air adhart a-null is a-nall a-nall nunn is a-nall air ais is air adhart	
B944	a b c d e f g	tha feur an siud is an seo air an achadh tha feur an siud agus an seo san achadh an seo agus an siud [an] siud is an seo an seo is an siud an siud is an seo tha feur an siud is an seo anns a' ghead	
B945	a c e f g	àird an iar; àird an ear; àirde mu thuath; àird mu dheas chaidh e an ear; mu thuath; dol a sìos; a suas; deas; mu dheas; an iar; an ear thuaidh an iar; an ear; a tuath; a deas; bhon iar; bhon ear; bho dheas; bho thuath an iar; an ear; dho deas; dho tuath gus an iar; gus an ear; gu deas; gu tuath	
B946	a b c dg e f	taobh a-staigh den doras; taobh a-muigh den doras taobh a-steach an doras taobh a-mach an doras tha e taobh a-staigh an dorast; tha e taobh a-mach taobh a-staigh an dorais; taobh a-muigh an dorais tha e taobh a-staigh an dorais; taobh a-muigh an dorais taobh a-staigh an doras; taobh a-muigh an doras	

B947	a b c d e f g	cuin am bios thusa air ais? ciamar nach tàinig sibhse? cuin a thig sibh air ais? car shon nach tàinig sibhse? cuin a thig thu dhachaigh?; sibh; carson nach tàinig thu dhachaigh?; bheil thu a' tighinn leam? cuin a thigeas tu? cuin a thig thu air ais? cuin a thilleas tu?; carson nach tàinig sibh? cuin a thig thu air ais?; carson nach tàinig sibhse; nach tàinig sibh	
B948	a b c df e g	gu dè mar an do rinn thu sin? dè mar a rinn sibh sin? dè mar rinn thu sin? ciamar a rinn thu sin? gu dè man a rinn thu sin?; cionnas a rinn thu sin? cionnas a rinn thu sin?	
B949	a b c d e fg	thalla a-steach; thalla sibhse a-steach; fan gus an tig e thig (thigibh) a-steach feitheamh gus an tig e thig a-staigh; a-steach; thigibh a-staigh; feith gus an tig e thig a-staigh; thigibh thig a-steach; thigibh; fuirich gun tig e; tha e a' tighinn thig a-staigh; thigibh a-staigh; fuirich gus an tig e	
B950	a b c d eg f	nan tigeadh e bhiodh mise glè thoilichte; bhithinn toilichte nan* tigeadh e bhithinn toilichte mur tigeadh e mura tigeadh e cha bhithinn toilichte mura tigeadh e bhithinn riarachta nan tigeadh e bhithinn air mo dhòigh	*?cf. B999

B951	a b c d e fg	b' àbhaist leis tighinn b' àbhaist dha tighinn b' àbhaist da tighinn car tric b' àbhaist dha tighinn tric chleachd e bhith tighinn tric; b' àbhaist dha b' àbhaist dha a thighinn	
B952	adefg b c g	tha cuideigin aig an doras tha neach aig an doras tha cuideigin aig an dorast tha cuid air choreigin aig an doras	
B953	ab ce d f g	cha tàinig e dachaigh an-diugh idir cha tàinig e idir an-diugh cha tàinig e an-diugh idir cha tàinig e dhachaigh an-diugh idir cha tàinig e dhachaigh idir an-diugh	
B954	ab cdfg e	cò a tha anns an taigh? cò tha san taigh? cò tha a-staigh?; san taigh	
B955	a b d e f g	bha na balaich a' tilgeadh clachan aig a chèile bha na balaich a' tilgean chlachan air a chèile bha na gillean a' tilgeil chlachan air a chèile; caitheamh bha na balaich a' tilgeadh clachan air a chèile; feuchainn; sadadh bha na gillean a' tilgeil chlachan air a chèile bha na balaich a' tilgeil chlachan air a chèile	
B956	abcdef g	loisg e urchair leig e urchar	
B957	ab c d e f g	beann; beanntan; mullach an beann cruach; beinn beinn; beanntanan beinn; beanntan; beannaibh beinn; beann; mullach a' bheann; sliabh beinn; beanntaichean	

B958	a b c def g	cnoc; cnocan; sliabh cruach monadh; monaidhnean; sliabh; làirig; tha sneachd air na monachan cnoc; cnuic cnoc; cnuic; sliabh	
B959	abg c d e f	se tuathanach a tha ann tuathanach tha e na thuathanach; croiteir; croiteirean tuathanach; tuath; croiteir tha e na thuathanach	
B960	a b c d e f g	tha fearann math aige tha baile math aige bha baile math aige; baile monaidhnean* tha deagh thuathanachas aige; croit tha tuath math aige; croit tha tuathanas math aige tha tuath math aige	* ?
B961	ade b c d e f g	talamh fearann; fearainn baile fearainn; air an ùrlar tionndadh an talmhanta* na talmhainn talamh; talamhan fearann; talamh	* cf. B121
B962	a c deg f	tighearna uachdaran an fhearainn uachdaran bàillidh	
B963	a b c d e f g	tha e dèanamh gàire oirre* tha e gàireachdaich orm tha e a' gàireachdaich oirre; fodhad; foipe; fòpa gàireachdnaich orm; magadh orm; fodham; foidhesan; foipese; fòpasa tha e a' gàireachdainn orm; tha e a' fanaid orm tha e a' gàireachdraich rium; fodham; foidhesa; fòithesa; fodha tha e a' gàireachdainn rithe-s; foithe-s; fotha-s	*? orra

B964	ab bdfg c def e g	tha deifir orm greas ort tha cabhag orm; greas ort; dèan cabhag; tha mi a' cur cabhag air tha cabhag orm greas[?] ort; dèan cabhag; fodham; fodhad; fòidhe; fòpasan; fodhaibhse; fodhasan tha cabhaig orm; dèan cabhaig	
B965	a b d e fg	cha dh'aithne dhomhsa nì timcheall air chan eil fhios agam air nì timcheall air chan aithne dhomh sian ma dheidhinn chan eil fhios agam càil ma dheidhinn chan aithne dhomh dad ma dheidhinn	
B966	c e	cuisseagan talamh bàn; glas; talamh treabhaidh	
B967	aefg b c d f e g	tha coille mhòr air a' chnoc tha coille mhòr air a' chruach coille ; coillidh coille mhòr ; chaidh e dhan choillidh ; fear na coilleadh geata na coille coilltean na coille	
B968	abdfg c e	craobh; craobhan craobha; craobhan craobh; na craoibh; nan craobhan	
B969	acefg d	duilleagan duilleag; duilleagan	
B970	a b c d e g	geugan an craobh meanglain a' chraobh meanglain meanglain na craoibhe geugan gèigean	

B971	a b d e f g	tha na geugan sin crìonthe tha na meanglain sin seirgte tha na meanglain air seacadh air crìonadh tha na meanglanan sin air seacadh tha na gèigean sin a' seargadh	
B972	a b c d e f	craobh-sgitheach dreas; dreasan droigheann; sgitheach craobhsgithich drisean; chaidh e dha na drisean craobh dhearcnag; dearcnagan; dris; drisean druis; druisean	
B973	a c d e	geodhaisgean fòghnan geugan; geugain; gearcagan; dearcagan* cluaran; gìogan; dìogan	Ó Dónaill <i>geosadán</i> ; DIL <i>geósadán</i> *cf. B972(e)
B974	e f	sithean buidhe buidhicean	
B975	ac b c	bata droighinn bata sgitheag maide droigheann	
B976	a be c d fg	thàinig mise an ath-ghoirid* thàinig mi an rathad goirid thàinig mi an rathad ath-ghoirid ghabh mi aithghearrachd; an aithghearrachd ghabh mi an t-aithghearra	*DIL <i>athgairit</i>
B977	a b c d e g f	ca fada bheil e o seo gu Tràigh Chaisteil? dè co fada is a tha e gus Ceann Locha? dè an t-astar a tha eadar seo agus Inbhir Adhra? dè an t-astar a tha eadar seo is Loch Baghastail? dè cho fada is a tha e gu Steòrnabhagh? c'fheadh a tha Loch an Inbhir à seo? ca fhada a tha e as-a seo dhon Chaol?	

B978	aeg bc d f	cò bha còmhla riut? cò bha leat? còmhla riumsa cò bha cuide riut?	
B979	a b c e f	cha mhòr nach deach a h-uile duine air folbh tha a' chuid mhòr de na daoine air folbh tha neart de na daoine air falbh tha a' chuid as motha a dhaoine air falbh tha neart an t-sluagh air folbh	
B980	a b de f	bha mi dèanamh cliabh ach cha do mhann* mi e bha mi dèanamh cliabh ach cha b' urrainn dhomh dh'fhairtlich*orm a dhèanamh bha mi a' dèanamh cliabh ach dh'fhairtich orm	*Grandd, <i>Islay</i> 26; Holmer, <i>Argyllshire</i> 190 (<i>meanntaidh</i>). <i>Sc. maun</i> ? * <i>Celtica</i> 15: 20
B981	a b c d e f	tha eagal air romham (ormsa) tha eagal aige romhamsa; tha eagal air uaithe; uaiche; uacha tha an t-eagal air romhamsa; roimhe; roimhpe; romhpasan; tha eagla agam bhom boireannach sin tha an t-eagail aige romham; roimhpe; romhpa tha feagal aige romham; roimhe; roimhpe; romhaibh; romhpa tha feagal aige romham; roimhe-sa; roithe-sa; ròmh-sa	
B982	a d e f	tha e uamharraidh coimheach tha e gu math diùid tha e glè shocarach; socarach tha e gu math socharach	
B983	a b d e f	chuir* mi eagal air thug mi eagal dha chuir mi an t-eagal air chuir* mi feagal air chuir mi eagal air	*? *?

B984	a c d e f g	chan eil na bòitean idir freagarrach dhomh; cha do fhreagair iad mi idir; freagairidh iad mi chan eil na brògan gam fhreagairt chan eil na bròga* gam fhreagairt chan eil na brògan ga mo fhreagairt; cha do fhreagair iad mi; freagairidh iad thusa chan eil na brògan ga mo fhreagar; cha do fhreagair iad mi; freagaireas iad chan eil na brògan ga mo fhreagairt; cha do fhreagair iad mi; freagraidh iad mi	* cf. B995
B985	a def g	chan eil e freagarrach dol a-mach aig an oidhche chan eil e freagarrach a dhol a-mach air an oidhche chan eil e freagarrach a dhol a-mach aig...; feadh na h-oidhche	
B986	a c d e f g	tha na pàistean a' dèanamh straighlich mhòr tha a' chlann an dèanamh mòran straighlich; <i>noise</i> uamhraidh tha a' chlann a' dèanamh fuaim tha a' chlann a' dèanamh tòrr fuaim; cus tha a' chloinn a' dèanamh fuaim mòr tha a' chlann a' dèanamh mòran fuaim	
B987	aeg b c d f	tha an gual glè ghann tha an gual gann gual tha gual gu math gann tha [an] gual gann	
B988	a b c d e f g	chaidh an gealbhan às a dhìth air gual chaidh an gealbhan a-mach gun gual chaidh an teine as a chion mòna; mòine; chaidh an teine a-mach cha robh gual ann chaidh an teine as le cion a' ghuail chaidh an teine as le dìth guail char an teine as le cion gual chaidh an teine bàs le dìth gual	

B989	ab c d e fg	tha iongantas mòr orm nach tàinig thu tha mi duilich nach tàinig tu ; tha iongantas orm nach tàinig tu bha iongnadh orm nach tàinig tu ghabh mi iongantas nach tàinig tu tha iongantas orm nach tàinig tu	
B990	abcfg d e	anail d'anail tha mi gun anail	
B991	a b cd e f g	ceangail an snaidhm air an ròpa sin; snaidhmean cuir snaidhm air an ròpa; snaidhmeannan cuir snaidhm air an ròpa sin cuir snaidhm air an t-sìoman sin; snaimeannan ceangail snaidhm air an ròp a tha sin; snaidhmeannan cuir snaidhm air an tobha; air an tobha sin; snadhmannan	
B992	a c d e f g	snaidhmeannan anns am fiodh snaidhm; snadhmanan meuran anns an fhiodh; meur saghd*; saghdan* gath[?] anns an fhiodh meur; meòir	*saighead?
B993	a c d e f	tha e magadh ormsa fad na h-ùine tha e a' magadh ort; ag aithris ort bidh e ag aithris ort tha e ag aithris ort tha e ag aithris ort fad an tìde	
B994	abdfg b c e	an do rinn thu e? an do rinn thu a-mach e? an do rinn thu am bàta? an do rinn thu?	
B995	afg b c d e	tha e a' dèanamh brògan tha e dèanamh bòtainnean cha do rinn e nì e bròga tha e a' dèanamh bhrògan	cf. B984, 1023

B996	a bd f g	chan eil e dèanamh nì sam bith chan eil e dèanamh sian chan eil e a' dèanamh dad idir chan eil e a' dèanamh dad; cruitheachd	
B997	a c bfg de	dèanaidh mise im an-diugh nì mi i an ath bliadhna nì mi im an-diugh nì mi im	
B998	a b c de fg	cha dèan mise im an-diugh cha dhèan mi im an-diugh cha dhèan mi cha dèan mi cha dèan mi im an-diugh	<i>cf.</i> C (Mid-Argyll vocabulary) <i>dèan</i> ; B382, 1142
B999	a b c d e f g	ma dhèanas (dhèanadh) thusa im an-diugh nì mise aran nan* dèanadh thusa im nidheadh mise aran nan dèanadh e i nan dèanadh tusa im dhèanainn-sa aran nan dèanadh tusa an t-im dhèanainn-sa an t-aran ; ma nì thusa, nì mise nan dèanadh thusa im dhèanainn-sa aran nan dèan[adh] tusa im dhèanainn-sa aran	<i>*cf.</i> B950, 1048
B1000	a b de f g	cha do ghort e idir mi cha do rinn e cron dhuit co-dhiù cha do ghoirtich e thu co-dhiù cha do chiùrr e thu rathad sam bith cha do rinn e cron sam bith ort co-dhiù	
B1001	abc d eg fg	bha mi leam fhèin a-raoir bha mi leam fhìn bha mi nam aonar a-raoir bha mi leam fhìn a-raoir	

B1002	a b c d e f g	ainneamh an àm a thigeas e don(?) taigh againn chan ann tric a thig e gus an taigh againne chan ann uamhraidh bitheanta a thig e annamh uair a thig e dhan taigh againne is ann annamh a tha e a' tighinn a chèilidh dhan taigh againne is ann ainminig a thig e rathad an taighe againne is ann ainmhig a tha e a' tighinn rathad an taighe againn	
B1003	a c d eg f	thug mi an tabhair* dhaibh thug mi dhaibh airgead thug mi prèasant dhaibhsan ; dha thug mi prèasant dhaibh thug mi dhaibh prèasant	*?
B1004	a c d e f g	cha tug e taing dhomh idir airson an tabhairt cha tug ... buidheachas dhomh cha d' fhuair mi taing air a shon cha tug e taing dhomh air a shon cha tug e taing dhomh airson a' phrèasant cha tug e taing dhomh son a' phrèasan	
B1005	a b c d e f g	bha sinn aonarach as a dheaghaidh bha fadal oirnn na dheaghaidh bha sinn fadalach as a dhèidh; as a dèidh; as an dèidh bha sinn gu math ònrachdanach as a dheaghaidh bha sinn aonaranach as a dheaghaidh bha sinn leth-oireach* as a dheaghaidh bha sinn ga ionndrainn	*McAlpine
B1006	a b d ef g	seachain an companach olc; companach an uilc seachainibh droch-chuideachd seachain droch-bhannal seachain droch chompanaich seachain droch-chuideachd	

B1007	ab c d e f g	thoir an aire dhuit fhèin; thoir an aire dhuibh fhèin cuir an aire ort fhè bheir an aire dhut fhèin; bheiribh an aire dhuibh pèin an aire ort fhèin; thugaibh an aire oirbh pèin thoir an aire ort fhèin; an aire dhuibh pèin thoir an aire ort fhèin; thoir an aire ribh pèin	
B1008	a b d e fg	chan eil aon nì a' cur dragh air chan eil nì a' dèanamh dragh dha chan eil sian a' cur dragh air; a' cur uallaich air chan eil càil a' cur dragh air chan eil dad a' cur dragh air	
B1009	abcdef g	tha teaghlach mòr aige tha teaghlach mhòr aige	
B1010	af b cd de g	cha do leig e às mi cha leigeadh e leam a dhol cha do leig e leam falbh cha do leig e air falbh mi cha leig e rium dhol; falbh	
B1011	a b d e f g	chaidh e feadh trioblaid mòr chaidh e thro mhòran dragh chaidh e gu dragh mòr chaidh e tro thòrr trioblaid char e thro mòran trioblaid chaidh e tro mòran ciarachainn	
B1012	c d e f g	chaidh goimh thromham; throimhe; throimhpe; thromhpan chaidh an cràdh throimhpe; throimhe; thrompa troimhpe; troimhesan; tromham; tromhpan; tromhainne; tromhaibhse; chaidh e tron choille char am pian throithe chaidh an goirt troidhe; chaidh an craidhmeadh* troidhe	*cf. B421

B1013	a b c d e f g	fan gus a bhi mise aig an taigh feitheamh gus a bheil mi dhachaigh feith gus am bi mi aig an taigh fan gus am bi mi a-staigh fuirich gum bi mi aig an taigh fuirich gusan am bi mi aig an dachaigh fuirich ach gum bi mi dhachaigh	
B1014	a b d e f g	rug iad air a' ghadaiche a-raoir rug iad air an fhear a bha a' goid an-raoir ghlacadh am mèirleach chaidh am mèirleach a ghlacadh char breitheadh[?] air a' mheàirleach a-raoir chaidh greimeachdainn air a' mheòrlach a-raoir	
B1015	bcfg c d e	rug iad air rug iad air a' mhèirleach ghlac iad rug iad air an-dè	
B1016	a df e g	fhuaradh greim air tha e air a ghlacadh tha e air a ghlacadh a-nis tha e ann an greim	
B1017	b ab d e f g	tha greim aca air beiridh iad air(?) glacar a-màireach e bidh e air a ghlacadh; thèid breith air bitheas e air a ghlacadh thig greimeachainn ris	
B1018	a b d e f g	tha iad a' beirtinn air gadaiche a h-uile latha beiridh iad orra h-uile* latha tha iad a' glacadh mèirlich tha iad a' breith orra tha iad a' breitheadh[?] air meàirlich h-uile là tha iad a' greimeachdainn nam meàrlaich a h-uile là	*cf. B684, 699

B1019	a b c de f g	cha bhiodh mi fhèin a' cur dragh mu thimcheall e; cha bhiodh mi a' cur dragh orm fhèin cha bhithinn a' gabhail dragh dheth cha bhithinn a' cur seachad tim leis cha bhithinn air mo bhodraigeadh ris cha bhithinn air mo bhodraigeadh ris-san cha ghabhainn dragh dheth	
B1020	a c d e f g	cha mhòr nach eil sinn seachad tha mi gus a bhith crìochnaichte; tha mi a chòir a bhith crìochnaichte tha sinn gus bhith deiseil tha mi gu bhith deiseil dhan obair tha sinn gu bhith ullaimh cha mhòr nach eil sinn deis	
B1021	a b d e f g	cha do threòraicheadh* iad dhiomsa cò bha annam(sa) cha d' fhiabhraich† e dìom cò bha annam cha do dh' fhaighneachd iad dhiom cò mi cha do dh' fhaighnich iad dhomh cò mi cha do dh' fhaighnich iad rium cò bu mhi cha do dh' fhaighnich iad rium cò mi	* <i>fheòraicheadh ?</i> † Dwelly <i>fiabhruidh</i>
B1022	a b c d efg	bha e a' treòradh* ca dè an uair a bha ann bha e a' fiabhraigh dhiom dè an uair a bha e bha e a' faighneachd dè an uair a bha e; an time bha e a' faighneachd dè an uair a bha e; iarraidh bha e a' faighneachd dè an uair a bha e	*cf. B1021(a)
B1023	a c d e f g	ca dè a bha air na brògan? dè phàigh e air an taigh? dè a chosg na bròga* dhut? dè chosg na brògan? dè a' chosgais a bha na brògan? dè a' phrìs bha na brògan?	*cf. B995
B1024	a d e f g	costaidh an taigh prìs mòr cosgaidh sin an deagh-chuid cosgaidh an taigh tòrr cosgaidh an taigh mòran costaidh an taigh mòran	

B1025	a b c d e f g	eadar thusa agus mise chan eil rud sam bith eadar sinn; eadar thusa agus mise eadar thusa is mise; eadar sibhse agus mise tha diofar eadar mise is tusa chan eil eadar-dhealachadh eadar mise is tusa chan eil diofar sam bith eadar thusa agus mise; eadarainn chan eil mòran diofar eadar thusa is mise; eadar sinne	
B1026	abcdef c e	aol àth aoil; cuir teine ris an aol àth an aoil; anns an àth	
B1027	a b d e f g	cha tuirt e nì sam bith cha tuirt e rud sam bith cha tuirt e dad cha tuirt e càil cha tuirt e nichean cha tuirt e guth	
B1028	a b d e f g	an tuirt e nì sam bith? an tuirt e rud sam bith? an tuirt e...? an tuirt e càil? an tuirt e dad? an tuirt e guth?	
B1029	ab b c d e f g	dèan do ùrnaigh; dèanaibh ùrnaigh dèanadh sibhse ùrnaigh abair na h-ùrnaighean agaibh gabh d'ùrnaigh; bha sinn a' gabhail ar n-ùrnaigh dèan t'ùrnaigh; can e; can sin a-rithist can t'ùrnaigh; canaibh na h-ùrnaigh can t'ùrnaigh; siubhlaibh dh'ùrnaigh; dèanaibh ùrnaigh	
B1030	a de e f g	cha do phàigh sinne nì sam bith airson an brògan cha do phàigh sinn airson nam bròg pàighidh mi; cha phàigh mi cha do phàigh sinn airson nam brògan cha do phàigh sinn na brògan	

B1031	ab cfg d e	tha e creic aodaich tha e a' creic aodach tha e a' creic aodaichean tha e a' reic aodach	
B1032	a b c d e f g	tha mise leughadh leabhair a h-uile latha; tha e leughadh; leughaidh mise e a-nochd; leugh sin; leughaibh sin leughaidh mi leabhar h-uile* latha; tha e a' leughadh; leughaidh mi e a- nochd; leugh sin; leughaibh sin tha e a' leughadh leabhair tha mi a' leughadh leabhair; leughaidh mi; leughaidh mo mhàthair; leugh e; leugh iad; chan urra dhomh leughadh; b' urra dhomh leughadh; chan urra mi sgrìobhadh tha mi a' leughadh leabhar; leughaidh mi e; cha leugh mi; leugh e; leugh e e; leugh thusa e tha mi a' leughadh leabhar h-uile là; leughaidh mise; leugh sin; leughaibh; leughaibh sibhse sin tha mi a' leughadh leabhar a h-uile là; tha eis a' leughadh; leughaidh mise a-nochd e; leugh sin; leughaibh sin	*cf: B684, 1018
B1033	b d e f g	tha na lòinte(an) oirre tha lòn oirre bha siataig oirre tha greim a' lòn[idh] aice tha siataig oirre	
B1034	a f g	tha sinn deas; ullamh; rèidh tha sinn ullaimh; deiseal; rèidh tha sinn deis; rèidh	
B1035	a b c d e f g	bu aithne dhomh sin a cheana bha fhios agam air a sin roimhe chuala mi e cheana fada bha fios agam mu thràth air; bha fios agam roimhe air bha fhios agam air a sin; mu thràth bha fhios agam air a sin mu thràth bha fhios agam air a sin cheana	

B1036	a b d e f g	càite a bheil mo apanan? cà bheil mo bhrat? cà eil m'apanan? càite eil m'apanan? cà beil m'apanan? càite a meil an t-àpanan agam ?	
B1037	a b c dfg e	tha an uisge air ghoil tha an t-uisge a' goileadh tha an t-uisge a' goil; air goil; tha an uisge goileach tha an t-uisge a' goil tha am bùrn a' goil	
B1038	e g	gu robh Dia maille riut cuireadh an Cruithear fortan ort	
B1039	ab dg e f	ca dè rinn thu sa mhadainn ? dè rinn thu sa mhadainn ? dè rinn thu ? dè rinn thu anns a' mhadainn ?	
B1040	a b dg e f	cha do rinn mi nì sam bith cha do rinn mi rud sam bith cha do rinn mi dad cha do rinn mi càil cha do rinn mi nichean	
B1041	a b d e f g	dh'fhan mi air airson ùine mhòr (fada) dh'fhan mi air treis dh'fhan mise treis ris dh'fhuirich mi greiseag ris; greis dh'fhuirich mi ris airson treis dh'fhuirich mi ris <i>spell</i>	
B1042	ab d e fg	tha an laithean a' fàs nas fhaide tha na lathaichean a' fàs fada tha na làithean a' dol nas fhaide tha na làithean a' fàs nas fhaide	

B1043	a b c d e fg	tha an oidhchean a' fàs nas goiride is tha na h-oidhchean a' fàs goirid tha e a' fàs dorcha tha na h-oidhcheanan a' fàs goirid tha na h-oidhcheanan a' dol nas giorra tha na h-oidhcheachan a' fàs nas giorra	
B1044	a b c def g	tha an caileag a' fàs tha a' chaile a' fàs tha a' chaileag a' cinntinn tha an nighean a' fàs tha am pàiste a' fàs	
B1045	a b d e f g	chan eil (aon(?)) feum tuilleadh buntàta oirn chan eil feum againn air tuillidh puntàta chan eil feum againn air tuille buntàta chan eil feum againn air an còrr bhuntàta chan eil feum againn air an còrr buntàta chan eil sinn ag iomairt an còrr buntàta; chan eil sinn feumach air tuilleadh buntàta	
B1046	a b d e fg	chan fheum thu tuilleadh obair a dhèanamh chan eil feum agad air tuillidh obair a dhèanamh cha ruig thu leas tuilleadh obrach a dhèanamh cha leig thu leas an còrr a dh'obair a dhèanamh cha ruig thu leas an còrr obair a dhèanamh	
B1047	ab def g	tha an taigh air theine tha an taigh na theine tha an taigh ma theine	
B1048	a b c d e f g	ma thèideas tu bidh eisean* toileach nan† tèideadh tusa bhiodh e toilichte bhithinn toilichte nach tèid thu a-mach nam falbhadh tusa bhiodh esan toilichte nam falbhadh tu bhiodh e toilichte nam folbhadh tusa bhiodh eise air a dhòigh nan teigheadh tusa ann bhiodh eis toilichte	* = B280, 597, 922(b) †cf. B950, 999

B1049	ab d c e f g	fairge (mara)(?); cuan chan fhaic mi a' mhuir on chnoc ud; mach air a' mhuir cuan; a' mhuir muir chì thu a' mhuir bhon chnoc sin sàl; fairge; cuan	
B1050	a b c d e f g	tha e làn mhuir tha an sruth a-steach; tha an sruth àrd; àirde mhara tha an làn àrd; an tràigh àrd; àirde mhara muir làn; àirde mhara* muir làn tha an làn a-staigh tha am muir làn	* 'Used in North Uist'
B1051	a	tha tràigh fodha*	*?
	c b d e f g	tha an làn a' dol air ais; tha an tràigh aig ìosal tha an sruth a-mach; tha ìlse mhara ìsle mhara grunn tràghaidh; muir tràghaidh tha an tràigh a-muigh tha a' mhuir tràghaidh	
B1052	b d e g	's e sruth an reothairt a tha ann 's e reothairt a tha ann air an t-seachdain seo reothairt tha an reothairt aig a h-àirde	
B1054	b a d e fg	's e an conntraighe a tha ann tha an mhuir a' tràghadh conntragha a' chonntraighe conntraighe	
B1054	b d e f g	tha an sruth a' dol a-mach; tha an sruth a' tràghadh 's e tràghadh a tha air tha e a' tràghadh tha an tràigh a' dol a-mach tha an tìde a' tràghadh	

B1055	a b d e f g	tha an mhuir a' lionadh tha an sruth a' tighinn a-staigh; tha an sruth a' lionadh 's e lionadh a tha air tha e a' lionadh tha an tràigh a' tighinn a-staigh tha am muir a' lionadh	
B1056	adeg b f	maighdeann-mhara caileag-mhara maighdeann-mara	
B1057	abdfg c e	bha gealach ùr ann a-raoir a' ghealach bha a' ghealach ùr ann a-raoir	
B1058	ab c d e f g	tha atharrachadh air an gealach ag atharrachadh tha atharrachadh anns a' ghealaich tha atharrachadh air a' ghealaich tha atharrachdainn air a' ghealach tha a' ghealach ag atharrachdainn	
B1059	a b c d e f g	an ciad ceathramh; an gealach ùr; tha an gealach làn; an ceathramh mu dheireadh a' chiad cheathramh; gealach slàn a' chiad ceathramh den ghealach a' chiad cheathramh; an dàrna ceathramh; gealach slàn; tha an ceathramh nu dheireadh dhen ghealaich againn a' ghealach ùr; tha a' ghealach lethach; tha a' ghealach slàn ; tha i lethach air falbh solas ùr; ceathramh gealach; gealach làn gealach ùr; a' chiad chairtean; gealach lethach; gealach làn	
B1060	bfg c d e	tonn tonn; tonnan stuagh; stuaghannan tuinn; tuinnean	

B1061	a b d e f g	tha an fhairge borbh; tha an fairge rèidh fairge g(h)arbh; fairge throm tha a' mhuir crotach droch mhuir; cop na mara; muir bàn muir garbh ; muir chiùin; stoirmeil muir rèidh ; muir ciùin ; muir fiadhaich	
B1062	ad b d e fg	tha an fairge ag èirigh tha an fhairge ag èireachd / èirigh èiridh i; chan èirich i idir ag èirigh tha a' mhuir ag èirigh	
B1063	a b d e f g	tha an fairge a' fàs nas sìobhalta tha an fhairge dol sìos; fàs ciùin tha an fhairge a' fàs ciùin a' dol sìos tha a' mhuir a' fàs ciùin tha a' mhuir a' fàs rèidh	
B1064	a b def e g	an tràigh; an cladach a' chladach cladach bha mi a' falbh thuig a' chladach tràigh; cladach	
B1065	a b c d e f g	bha sinn a' coiseachd air an tràigh bha sinn a' coiseachd air a' chlada(i)ch bruach bha sinn a' coiseachd taobh a' chladaich; tha an taigh aca taobh a' chladaich cladaich bha sinn a' coiseachd air a' chladach bha sinn a' coisidheachd chois a' chladaich	
B1066	ab d e f	oitir bruach gainmheacha dùn ghainmhich banca gainmheach	

B1067	ag d e	creagan bearradh; bearraidhean creag; creagan	
B1068	a b de f g	bodha; cleite sgeir; rubha sgeir; sgeirean sgeir sgeir; bogha	
B1069	aeg d e f	bàgh bàgh; ceann a' bhàigh tarsainn air a' bhàigh port; òb	
B1070	a b d e f g	cidhe ceidhe, a' cheidhe, cidhe, teite* cidhe; taobh a' chidhe; tha am bàta a' tighinn [ri] taobh a' chidhe; chun a' chidhe cidhe; an cidhe; ceann a' chidhe cidhe ; char e sìos dhon chidhe an cidhe ; am port	*Eng. <i>jetty</i> ?
B1071	a bd e f	òb; òban cala port acarsaid	? not <i>geodha</i>
B1072	b e f	caibh* mara geodha ; ùig* sgrìodan	* <i>cave</i> ? *'in placenames'
B1073	ab d e f g	an tràigh(e) raona; tràigh tràigh an tràigh tràigh ghainmheach	
B1074	a b d	tràigh gainmhich tràigh ghainmheach is ann a tha an tràigh cheutach*; siaban geal	*?

B1075	a b d e f g	bha e na sheasamh aig oir an uisge; bru(th)ach bha e na sheasamh aig (bile) an uisge bha e na sheasamh air bruaich na h-aibhne; abhainn; aibhnichean bha e na sheasamh am bòrd an loch bha e na sheasamh aig oir an uisge bha e na sheasamh aig beul a' mhara; bruthach	
B1076	acdefg b c	gainmheach gainneamh; gainmheach tha mi a' creic gainmheach	
B1078	a b cf d e f g	an gleann; gleanntan a' ghlinne gleann anns a' ghleann; muinntir a' ghlinne uachdar a' ghlinn clais a' ghleann; glinn	
B1079	a b c d e f g	bha boladh lobhtha on fhairge bha boladh lobhtha den fhairge; grod on fhairge fàile grod bha droch-àileadh a' tighinn on mhuir fàileadh lobhte bhon mhuir bha fàileadh grod a' tighinn bhon mhuir bha gaoth bhreòit dhen mhuir	
B1080	ab b e f g	tha an buntàta lobhtha tha am puntàta grod tha am buntàta lobhte tha am buntàta grod tha a' bhuntàta breòite	

B1081	a b d e f g	tha an buntàta a' lobhadh anns an talamh tha am puntàta a' grodadh anns a' ghrunnd tha am puntàta a' grodadh anns an talamh (?); tha am buntàta a' lobhadh san fhearann tha am buntàta grod anns an talamh; anns a' ghrunnd tha iad a' lobhadh anns an talamh tha am buntàta a' grodadh anns an talamh thn a' bhuntàta a' breothadh anns an talamh	
B1082	ab b c d f g	creig; creigean carraig creag; creagan; taobh na creaga creig; roc creag; creagan creig; creagan	
B1083	a b c d e fg	crùban crùbain partan portain; crùbag crùbagan; portan crùbagan	
B1084	a bf cd d e	bàirnean bàirnich bàirneach; bàirnich creachain; srùbain; muirsgein bàirnich; maorach	
B1085	adf df e	carraigein duileasg duileasg; muircean*; muirceanan; slabhcan	*?muir-sgian
B1087	c	feamainn	

B1088	a c d e f g	bàrr buidhe; seòl-mara* feamainn chìreineach grìbin ; bàrr-brag dhubh* stamh; langadair; feamainn chìreineach; carraigein feamainn chìrein ;bàrr-roc ; liaran feamainn dearg ; slatan mara ; feamainn dubh ; feamainn chìridh ;laingeadal	* cf. A261 *?
B1089	d e	giughrain giughraid; giughraidean	
B1090	abdfg c d e g	bàta bàta; bàtaichean; bàta mòr sgoth; tobhta na sgotha eathar; soitheach eathar; culaidh	
B1092	b c d e f g	toiseach; deireadh; an aisnean; sàil druim; druim a' bhàta an toiseach; deireadh a' bhàta; an t-aparan; cuairtean; an t-ùrlar; druim toiseach; deireadh; tobht; tobhtaichean; builis; druim an eathair; druim na h-eathair; rang; rangan tobhta; toiseach; deireadh; aisnean; fàsag; cìl; druim tobht; toiseachd; deireadh; asnaichean; taoim; taom; druim iarnaich	
B1093	ab c d f g	long; soitheach long mhòr bàta; carbad; carbadan; soitheach; soithichean longa*; soitheach soitheach	*cf. B1161
B1094	a b d e f g	bàta le ràimh bàta iomram bàta iomraimh; bàta ràmh eathar ràmh bàta iomraimh; geòla bàta ràimh	

B1095	a bcdg c e f	bàta le siùil ; bàta seòladh bàta seòlaidh seòladh soitheach seòlaidh bàta siùil	
B1096	a b ce d e f	an spàinne dòrna an ràmh ràmh; ràimh lunn; an t-ianaid*; liagh liagh; an dòrn; am bac; cnagan; cnot bacan; spàin	*?
B1097	a b d f g	putag; putaich putagan; cnaig crochairean rolagan cnagan	
B1098, 1099	ab d e fg	an stiùir stiùir; stiùireadair stiùir; fear stiùiridh stiù[i]r	
B1099	bdfg e	ailm falmadair	
B1100	ab d e f g	tha an bàta a' dèanamh uisge tha am bàta a' dèanamh aoidin tha an eathar <i>leaky</i> [?] tha am bàta ag aoidion tha am bàta aoidionach	
B1101	abefg d	acair acaire	
B1102	abdefg	seòl; siùil	
B1103	abc df e g	an crann crann crann soithich; an t-soithich crann bàta	
B1104	a	gaoth freagarrach	

	d e f g	gaoth fhàbharach; gaoth fhreagarrach; bha a' ghaoth nar n-aghaidh gaoth fhàbharach; bha a' ghaoth nar h-aghaidh* gaoth leinn; gaoth fhreagarrach gaoth leinn	*cf. B1145
B1105	bdg e f	tha e a' taomadh a' bhàta taomadh an eathair tha e a' taomadh a-mach an eathair	
B1106	abf g	sgioba criù [a'] bhàta	
B1107	a b d ef g	bha sinn ag iomradh gu cruaidh bha sinn ag iomram gu cruaidh bha sinn ag iomradh làidir bha sinn ag iomradh cruaidh bha sinn ag iormadh air na peilear	
B1108	ab d f g	lìon iasgaich; an lìn lìon; lìon iasgaich lìon; lìn lìon iasgach; lìn; druim an lìn	
B1109	a b d e f g	tarraing an lìon a-staigh bòrdadh an lìon toirt nan lìon air bòrd tarraing ; gan tarraing tarrainn nan lìn tarraing lìn	
B1110	a b de f g	cur a-mach an lìn a' cur nan lìonan cur nan lìon cur nan lìn cur lìn	
B1111	abf d eg	mogall; mogallan mogall; mogaill masg	

B1112	b d f g	àrcain corcaichean corcas; crogais crogais	
B1113	a b d e f g	tha e càradh a lìn* fhèin tha e càradh nan lìonan aige tha e a' càradh nan lìon càradh nan lìon tha e a' càradh a chuid lìn tha e a' càradh na lìn aige ; tha e a' càradh a chuid lìn	*? <i>lìonaibh</i>
B1114	a b d e f	cudrom luaidh doimhnichean suinceirean clach luaidh	
B1115	abcdfg e	slat iasgaich slat chriogaich*	*?
B1116	a c d e f g	lìn lìne; lìn iasgaich; snòd; tha an lìne rocte a chèile dorgh; driamhlanach; beairt iasgaich dorgh; dorghan; driamalach; loidhne loidhne; lìon; dorgh loidhne; dreumalach; dorgh	DIL <i>lìne</i>
B1118	d e g	goid; gad; snòd <i>widdie</i> *; snòda; tha mi ag iarraidh gaoisid airson snòdaichean snòd	*Sc.
B1119	acdef d e f	dubhan reafaineach* an dubhain rufag gob an dubhain; barb	*? Dwelly <i>ribheid</i> <i>?ib.</i>
B1120	ab d eg f	baoit biathadh; boiteag biathadh maorach	

B1121	b d e fg	slugachan luga; lugaichean lugaichean lugais	
B1122	a b d e f g	tha gabhail math air an iasg tha an t-iasg ag èirigh gu math tha èirigh mhath air an iasg; tha an t-iasg ag èirigh math tha iad a' gabhail gu math tha an t-iasg a' cluich math; tha èirigh math air an t-iasg tha an t-iasg a' gabhail gu math	
B1123	d e f g	bùta; bùtaichean put; putan; siud am put; put lìn buidh*; bolla buidhe*	*? *?
B1124	abdefg	giomach; giomaich	
B1125	g	faochag gheal	
B1126	abg b d e f	feusgan broilleagan; eisearan srùbag; feusgain; creachan.; creachain; maorach coilleag; coilleagan; feusgan; feusganan; oisirean oisear; feusgan	
B1127	abdefg	iasg sailhte	
B1128	adefg	iasg ùr	
B1129	a bg d e f	bha sinn a' sailhte an iasg bha sinn a' sailleadh iasg ciùradh èisg sailleadh bha sinn a' sailleadh an iasg	
B1130	b d f g	rinn sinn iasgach math deannan; slochan èisg fhuair sinn iasgach math fhuair sinn <i>shot</i> math de dh'iasg	
B1131	bfg d e	tha an t-iasg a' cluich an t-iasg a' cluich cliathadh	

	g	ag èirigh	
B1132	b d e fg	mionach an iasg cutadh an èisg; grùthan mionaichean mionach	
B1133	a d e f	ite iasg sgiathan an èisg itean sgiathan; fiaghan[?]	
B1134	d ef	balg snàmh; balg uisge balg snàmh	
B1135	ab b d e f g	iuchar; mealg gealag iuchair; mealg; a' mhealg iuchair; meilg; triubhais bròg; mealg; smealg an iuchair; mealg	
B1136	a b f de g	lann iasg lannan langan [?] lann; lannan lannair*; lannan	*Dwelly; cf. DIL <i>lanner</i>
B1137	d e	domblas iomlas; goile	
B1138	bf d e	gad iasg an t-iasg air gad gad	
B1139	ab cdfg e	chan eil faighidinn idir aige chan eil faighidinn aige chan eil foighidinn ann	
B1140	a b defg	là an breitheanas latha a' bhreitheanais là a' bhreitheanais	DIL <i>breithemnas</i>

B1141	a b d e fg	chì mi do fhaileas air an balla tha mi faicinn d'fhaileis air a' bhalla tha mi a' faicinn d'fhaileas air a' bhalla; faileas tha mi a' faicinn d'fhaileas air a' bhalla tha mi a' faicinn t'fhaileas air a' bhalla	
B1142	a b dg efg	chan obaireadh e cha dhèanadh* e obair cha dèanadh e obair chan oibrichheadh e	*cf. B998
B1143	a bde f g	chan innseadh e rinn (dhuinn) an ainm chan innseadh e a ainm dhuinn chan innseadh e dhuinn a ainm chan innseadh e dhuinn c'ainm a bha air	
B1144	a b d f g	tha an sgeul air a innseachadh tha an sgeul air innseadh tha e ag innse stòiridh tha an sgeulachd air a h-innse tha an seanchas air innse; tha an seanchas ri ràdh	
B1145	a bd c e f g	dh'innisich sinn ris ar n-ainm dh'innis sinn ar n-ainm dha dh'innis mi naidheachd dha; innsidh mi dh'innsinn ar* h-ainm dha dh'innis sinn dha ar n-ainmean dh'innis sinn dha na h-ainmeannan againn; c'ainm a bha oirnn	*cf. B1104
B1146	ab a b d e f g	innsich dhomh do ainm; innsibh dhomhsa a ainmeana innis dhuinn na h-ainmeana agaibh innsibh innis d'ainm dhomh innis dhomh t'ainm; innsibh dhomh ur n-ainmean innis dhomh t'ainm; innsibh dhomh na h-ainmeannan agaibh	

B1147	ab f g	tha e ag innseadh sgeul a h-uile oidhche tha e ag innse dhuinne stòiridh h-uile h-oidhche tha e ag innse seachas a h-uile h-oidhche	
B1148	a b c d e f g	tilleadh; filleadh; fillidh e; fillidh mi; dh'fhill e e dh'fhill e an t-aodach cha do thill e; tillidh mi air ais; cha thill mi tuilleadh b' fheudar dha tilleadh air ais; thill e; tillidh mi; tillidh Seonaidh; cha till mi thàinig orm tilleadh; tillidh mi; cha till mi; pasgadh pasgadh; tilleadh; phaisg e an t-aodach; pasgaidh mise e pasgadh; tilleadh	
B1149	abc ef g	drochaid; drochaidean droichidean drochaidean	
B1150	abefg d e	loch; lochan locha grunn an loch	
B1151	a c d e f g	abhainn; abhainneachan; an abhainn abhainn; aibhneachan aibhnichean; iomall na h-aibhne abhainn ; aibhnichean ; na h-aibhne abhainn ; aibhnichean abhainn ; na h-abhna ; abhnaichean	
B1152	ab d f g	càite a bheil thu dol? cà eil thu a' dol? cà beil thu a' dol? càite a meil thu a' dol?	
B1153	a b e f g	tha mòran bàtachan anns an òb tha mòran bhàtaichean anns a' chala tòrr bhàtaichean tha mòran bàtaichean anns a' phort tha mòran bhàtaichean anns a' phort	

B1154	a d c e f g	thachair mì-fhortan oirnn air a' mhadinn seo thachair clibiste ris; rithe mì-fhortan thachair tubaist dhomh thachair gu h-olc dhuinn sa mhadainn thachair cibeas*dhuinn sa mhadainn an-diugh	<i>*cf. Dwelly clibist ; Sc. clypach</i>
B1155	a b c d e f g	cha robh mòran bàtan ag iasgach a-raoir cha robh ach corra bhàta ag iasgach an-raoir bha mi ag iasgach corra bhàta; ag iasgach corra bhàta a bha ag iasgach cha robh ag iasgach a-raoir ach corra eathair cha robh ach corra bhàta ag iasgach a-raoir	
B1156	a b df eg	is ainneamh an uair a thig e tha e dìreach a' tighinn corra uair chan eil e a' tighinn ach corra uair cha tig e ach corra uair	
B1157	ac bdg e f g	chaidh an bàta foidhe chaidh am bàta fodha chaidh an eathar fodha char am bàta fodha chaidh a' bhàta fodha	
B1158	a b c d e f g	bha naoi iasgair bàthte chaidh naoi iasgairean a bhàthadh bha e air a bhàthadh bhàthadh naoi iasgairean chaidh naoinear iasgairean a bhàthadh bha naoi iasgairean air am bàthadh chaidh naonar iasgairean a chall	

B1159	a b c d e f g	bidh thusa bàthte ma thèid thusa mach anns an bàta sin bidh thu (tu) air a bhàthadh ma thèid thu mach anns a' bhàta bidh thu a do bhàthadh; bidh thu air do bhàthadh; ma thèid thu a-mach anns a' bhàta bidh thu air do bhàthadh bàthar thu ma thèid thu a-mach anns a' bhàta; bhàthte thu thèid do bhàthadh ma thèid thu a-mach anns an eathar sin bios tu air do bhàthadh ma thèid thu mach anns an eathair sin gabhadh do chall ma thèid thu mach anns a' bhàta sin; bàthaidh mi a' phiseag	
B1160	a b c d e f g	bha iad air fad cailte anns an cogadh bha iad air am marbhadh anns a' chogadh chaidh a mharbhadh anns a' chogadh; chaidh am marbhadh; bha iad air am marbhadh; marbhaidh mi thu; cha mharbh mi; mharbhainn e mharbhadh sa chogadh iad chaidh am marbhadh anns a' chogadh bha iad uile air am marbhadh anns a' chogadh chaidh iad uile a mharbhadh anns a' chogadh	
B1161	a b c d e f g	caiptean long caiftein sgiobair a' bhàta sgiobair caiptean bha e na chaiptean air an longa* bha e na chaiptean soithich	*cf. B1093
B1162	a bef d g	bha tuilt anns an* abhainn bha tuil anns an abhainn bha tuil air an abhainn bha an abhainn làn	*? <i>tuiltean san</i>
B1163	a b d e fg	bha margadh math ann an-diugh bha am margadh math an-diugh bha deagh fhèill an-diugh ann margaid mhath bha fèill mhath ann an-diugh	
B1164	ab c	chaidh mise gus an fhaidhir chaidh mi chun a' mharbhadh	

B1169	d e f	tha an t-iasg a' cladh; cur na h-iuchrach spàinigeadh; an t-iasg tha an t-iasg a' cladhach	
B1170	a b c d e fg	tha e tomhaiseadh an achadh tha e tomhas an achadh tha e a' tomhas a' phàirce tomhas an achaidh; tomhaisidh mi an t-achaidh tha e a' tomhais na buaile tha e a' tomhas a' phàirc	
B1171	a b f g	an t-saoghal an saoghal saoghal; domhain saoghal; an domhain	
B1172	a b f g	ca dè tha sibhse air a shon? dè bhios agaibh? dè bhios agad? dè tha gu* bhith agaibh?; dè tha sibh a' gabhail?	*?
B1173	a bcf d ef g	sè thà seadh; sheadh seadh seadh ma-thà	
B1174	a b de f g	an ùine mu dheireadh a chunnaic mi e an uair mu dheireadh a chunnaic mi e an turas mu dheireadh a chunnaic mi e an triop mu dheireadh a chunna mi e an uair mu dheireadh a chunna mi e	
B1175	ac d e	ceàird tha deagh chiùird aige fear ceàirde	

C: Additional Material from the Dialects

Arran (pp.210-1)

1. Headwords	2. Meaning (if necessary)	3. Citations accompanying the headwords.	4. notes of all kinds, including (with <i>sv.</i>) changes from the printed spelling of headwords
àirigh	journey		
allt	valley		‘a poetic word’
aois		seà bliadhna d’aois	
arbhar	corn		
balach		na mo bhalach	
ball	mole	ball dòbhrain	Dwelly
bealach	pass	bearte aiste ; bearta gum bi	
bearte	sure	bearte aiste ; bearta gum bi	
beir		beir air ; rugadh i	
beò	alive		
beulaman	hawk	uighean beulamain	
bìleastar	a mean fellow		
biorach	pointed	clach biorach	
bioran	a small stick		
bliadhna		(?) de na trì bhliadhnan ; math am bliadhna ; math an am bliadhna	
blonaig	fat	blonaig mhuc	
bothan	a shieling		
bròdail	proud		
bruidhinn		bha mi bruidhinn duibh(?)	
brù dhearg	robin		
buaic	wick		
caile	girl	a chailean ‘girls’	
caill		chail mi	

Ó Baoill, Colm (ed.) 2012. *Scottish Gaelic in Wagner's Survey of Irish Dialects*. Aberdeen: Forum for Research on the Languages of Scotland and Ireland. ISBN: 978-0-9566549-2-2

cailleach		cailleach chnò	
càin	scold		
càir	grin		
cam		air maide cham	
caora		na sean chaoraich	
cartan	tick		
casaidh	path		Sc. <i>causey</i>
cearc		cearc an toma <i>'partridge'</i>	Dwelly <i>cearc-thomain</i>
chum		mall chum labhairt; ? tha iad gan creic	
cipean	stake		
cinnteach		cinnteach aiste	
clachan	village		
claigeann	skull		
cnàmh		cnàimhean slinnean ?	
coinean		coinean mara <i>'sea urchin'</i>	
colbh	front of bed		
conasg	whins, gorse	<i>also</i> conasach	
co	as	co maith is; co daingeann ri	
creagag	a cow (or sheep) with crumpled horn		
creic		chreic mi; creicte	
crèis cridhe	grease	an cridhean	
cruinneachadh		cruinneachadh uighean	
cutach	short-tailed		
cuir		tha iad a' cur	
dais	heap		
dallan	winnower		
dalma	bold		
darach	oak		
dealbh	image		
dealg	knitting-needle		
diosgadh	going dry		

dàthte	singed		
dol		a' dol; cha rachadh iad	
dona	bad		
dramag	handful of corn		
dreathan donn	wren		
droman	straddle-chain		
dùil		tha iad dùil	
duilich	difficult		
duine	person		
dùradan	mote		
earb	rely		
eigin èiginn		nì eigin ? tarraing air èiginn 'type of grass'	Dwelly <i>tarring-air-èiginn</i> (Colonsay)
eilean		pàirt dhen eilean ?	
facal faicinn faotainn		sean facail chan fhaca; chì thu ma faigheas; fhuair mi; an d'fhuair?	
feàrr		b' fheàrr leam	
feusgan	mussel		
fiadh	deer		
fios		tha iad a' cur fios	
folbh		mum folbh e; air folbh	
freastal	providence		
fulaing		bha i fulaing gu mòr	
Gàidhlig		muinntir Gàidhlig	
gar	warm (<i>verb</i>)		
Galltachd		gus a' Ghalltachd	
geadag	a flounder		
geòlab	small boat		
gortaich		ghortaich e e fèin; mun ghortachadh	
im		dath an ime; tha i a' maistreadh	
ìochdarach		Baile Ìochdarach	
iothlainn		anns an iothlainn	

iteag		gun iteagan	
lèine		bun mo lèine	
lon-dubh		nead lon-dubh	
luchd	cargo		
luid	puddle		
lutar	walk in puddle		
maolachan	fleece		
maorach	shellfish		
mias	plate		
midhear ?	meadow		
muirsgian	razorfish		
[p.211:]			
nead		trì nid	
neo-chneasta	uncanny		
oidhche		? an uile oidhche ?	
pàirt		o h-uile pàirt; pàirt aca	
plàigh	plague		
plùch	squeeze		
post	trample		
priob	a wink		
ràbhan	a saying	sean ràbhan eile	
rotach	dirt		
sadharcan	peewit		
saoibheas	nonsense		
sàthach	satisfied		
searbhadair	towel		
seileadar seirbheis	sheep-louse service		
seòg	fly (<i>verb</i>)	seògadh e	
sgalag	herd-boy		
sgeamhag*	small slice		
sgiamh	shriek		* <i>cf.</i> Sc. <i>skive</i> 'pare; shave' ?

sgiathan sgìoll sglàmh sgoilt	husk (<i>verb</i>) eat gluttonously	gun sgiathain a sgoltas	
sgruigean	neck of bottle		
shios		shìos an Cill Donnain	
siab	drift (<i>verb</i>)		
siobhag	a straw		
siolag	strainer		
sitir	neigh (<i>noun</i>)		
slabhag	pith of horn		
shiomair	cunning fellow		
smàl	extinguish		
smeachan	chin-band		
smeòrach		nead na smeòrach	
smior	marrow		
sochar	benefit		
speir	hoof	gach speir a tha agam	
speisealta	neat		
sprèidh	cattle	na sprèidh	
srainn	snore (<i>verb</i>)		
sruth		tha sruth làidir anns a' caol; sruthadh	
stìp	steep (<i>verb</i>)		
stotach	restless cow		
strìodan	stony ravine		
stuaic	wry neck		
?stuicean	foundation sheaf		
taigh		timcheall air an taigh	
tàl	adze		
tàlachan	oystercatcher		
taobh		ri taobh; air an taobh	
taos	dough		DIL <i>taes</i>
their		an a thuir e	
tighearna		a Thighearna; focal an Tighearna	

tighinn		gun tigeadh e	
tioram	dry		
tomhas	a riddle		
tràille	rubbish		
tuaiream		man tuaiream	
tuit		thuit e	
uachdarach		Baile Uachdarach	
ugh		a dh'fhaotainn uighean	
uilleann	honeysuckle		

1. Texts: p.211	2. Meaning (if necessary)	3. Citations accompanying the headwords.	4. notes of all kinds, including (with <i>sv.</i>) changes from the printed spelling of headwords
1. Biodh gach duine ealamh chum èisteachd, mall chum labhairt			
2. Tha trì nithean nach nàir air Ghaidheal dèanamh riamh: thoir bradan as an abhainn, fiadh as an frìth no craobh as an choill			
3. Chan eil aon nì a sgoltas darach ach geinn dhen darach			

1. Informants: p.202	2. Place	3. County	4. job
Iain MacEannraig	Bàn-leacainn; Cill Mhuire	Bòid	tuathanach
Dòmhnall Mhac a' Charraig	Ach a' Charragh		
<i>Kintyre</i> (p.211)			
Niall MacDhùghaill	Sgìre Shàghadail,	ann an Siorramachd Earra-Ghàidheal	
Mary MacFhionghain	Tairbeart; Cill Calmaineal; Ceann Loch		
Niall MacThòmais	Muastal		iasgair
Alasdair MacAlasdair	Cill Eathain agus Cill Kenzie		
Iain MacRòib	Laig Iain		saorsainneachd

Mid-Argyll (pp.225-228)

1. Headwords	2. Meaning (if necessary)	3. Citations accompanying the headwords.	4. notes of all kinds, including (with sv.) changes from the printed spelling of headwords
abachadh	ripening		
acfhainn		cuir an acfhainn air an each	
acras		tha an t-acras orm	
adhbrann		chaidh e as an adhbrann	
aghaidh		air aghaidh; dol air ais agus air aghaidh	
aidich		chan aidich e gun do rinn e e	

air		ortsa	
aire		thoir an aire dhuit fhè; an tug thu an aire dha?	
airgead		tha e a' cunntas an airgead aige; trha e a' toirt pàirte dheth seachad; tha e a' call airgid; fhuair iad an t-airgead; fhuair sinn airgead air a shon	
airidh		tha e an airidh air; is math a tha e na airidh air	
amhrasach		tha mi car amhrasach	
annasach	seldom, odd		
aodach		tha i a' cur a h-aodach air an ròpa	
aodan		t'aodan; clàr aodain	
arbhar		arbhara; cònnlach; bha mi a' toirt cònnlach don chrodh	
bagaireachd*	begging		*? <i>baigearachd</i>
basgaid		cuir uile càs* sa bhasgaid	*? <i>cas</i> : cf. B740
beachan	wasps	beachan fiadhaich	
bho		fhuair mi airgead bhuaithesan ; bhuaipe ; bhuaipasan	
blàr	bottom of a peat bank		
boireannach		chì mi fear agus boireannach; mi fhè agus mo bhean; mnathan; boireannaich	
bradach	deceitful		
briogais		air mo bhriogais	
bròg		na brògan agam	
bruadar		tha e a' bruadar tràth tha e na chadal	
bruich		tha e bruichte	
bualadh		bualadh an arbhar	
burgaid	medicine		
bùrn	water		'Used in Mull and islands'
bùth	a shop		
cac	shit		
cadal		cadal deilgneach	

caill		chaill e am fàinne aige; caillidh thu e; cha chaill sibh e; caillte	
cailleach	an old wife	seann chailleach	
caisteal	castle		
cas		bheil thu air do chois?	
castaich		tha e a' castaich	
ceann		leth a' cheann	
ceannaich		cheannaich mi; ceannaichidh mi; cha cheannachainn*; cha cheannaichinn	*cf. B596
ceart		chan eil e ceart sa cheann	
clachair		se clachair a tha ann	
claidheamh	sword		
claigeann		do chlaigeann; do cheann	
cliù		tha cliù mhòr aige	
clobha		an clobha	
cnuimheag		cnuimheagan	
còir		cha bu chòir dha a fhaotainn idir	
còir		cha robh mise ga chòir	sv. <i>comhair</i> (p.226b)
coisich		coisich leam ; leatha ; leinne ; leotha	
coltach		tha e coltach riutsa	
corra-ghrithreach	heron	cormagan <i>'cormorant'</i>	
crann	mast of a ship		
criòch	a marsh*, boundary	saileastair † <i>'wild iris'</i> ; fionnagach 'nettle'	* 'march'? †DIL <i>soilestar</i>
crotal	moss		
cruach		bha mi a' tughadh na mulain; na cruachan	
crudha		cruidhean ; tha bròg mhath air an each	
cuireadh		thàinig e le cuireadh uamsa; bho ise; thug ise cuireadh dha	
cur		tha e a' cur dheth ùine	
cùramach	careful	tha i uamhraidh cùramach	
currac		tha currac oirre	
dall		tha e dall le deoch	

damh	a bullock		
daor		tha uisge beatha gu math daor	
darach		darach nach teirig a-chaidh	
dè		dè mar tha do phiuthar ?; dè mar tha sibh?; sibhse; dè mar tha thu?	sv. <i>ciod e</i> (p.226a)
dèan		rinn mi; cò rinn sin?; tha e furas sin a dhèanamh; cha dhèan* mi e; dèan e; nach dèan sibh e?; gur h-e a rinn e; chan e mise a rinn e	*cf. B998
deargan	a flea		
dol		cà bheil thu a' dol?; cuin a tha thu a' dol dhachaigh? dod dhachaigh; mur rachaimid; mur rachainn sinn	
donn	brown		
dotair		an dotair	
dreathan		dreathan donn; corra-ghritheach	
druim		druim a' bhàta	
duine		mi fhè agus an duine agam; duine mòr àrd	
èirigh		bheil thu ag èirigh?	
eòlach		chan eil mi eòlach san àite seo	
eun		tha na h-eòin a' seinn	
fada	late	bha e fada; anmoch	
faic		chan eil mi a' faicinn uamhraidh math; bheil thu ag iarraidh a fhaicinn?; nuair a chunnaic thu esan; chan fhaca mi tè riamh; chì mi; chan fhaic mi	
faigh		gheobh mi an airgead air an ath sheachdain; cha do dh'fhaigh* mi; nam faighinn e; fhuair mi e	*ghabh ?
faighnich			see foighnich
fàile		fàile math	
falbh	away	bi falbh; dh'fhalbh e; tha e air falbh	
fan		fan a-mach air folbh; fuirich an sin; dh'fhàg iad thu	
feur		tha am feur a' cinntinn; tha e a' caomhnadh(?) am feur; tha e a' dol an dolaidh; fogaid *	*?Dwelly <i>fagaid</i> (< Armstrong)
fiadh	deer		

figheadair		Aonghas figheadair	
fiodh		sin am fiodh; làn coille; coille bheithe; coille dharaich; coille uinnsinn	
fòid		fòidean	
foighnich		dh'fhoighnich e; cha d'fhoighnichd e	
fòrda	a ford	àth	
fraoch	heather		
fuaigheal		tha i a' fuaigheal	
Gàidhlig		tuigidh e Gàidhlig	
gaol		tha e nan gaol rithese	
gart	a piece of fallow ground		
geal	white		
gealbhan		suidh a-nunn chun a' ghealbhan; gus a' ghealbhan; tha mòran gealbhan aca	
giullan	a youth		
gleann	a valley		
glic		tha thu glic	
gràin		tha gràin aige dhi; cha toigh leis i	
grèim		thug e grèim asam	
grian		tha a' ghrian a' deàrrsadh	
gròt	a groat		
guilbneach	a curlew	bha mòran ann	
innis		cha d'innis mi dha	
ionnsachadh		tha min a' dol a dh'ionnsachadh	
ìseal	low		
làmh		tha e cladhbach*; ciotach; ciotach; do làmh chli; dheas	Dwelly <i>cliobach</i> (Lewis); Eng. <i>club</i> ?
laogh		an dèidh oidhche Shamhna their thu gamhna ris na laoigh	
leagail		tha thu a' leagail sin	
leisg		tha e leisg	
leithid		chan fhaca mi leithid sin	
leòman		leòmain 'moths'	

leth		tha e a' cur air leth; cum air leth iad	
leth-chrùn	half a crown		
liath		tha am falt liath	
lobhta	a loft	faradh	
lòn	lawn	tha e a' gearradh an lòn	
losgadh		losgadh mòine	
luachair	rushes		
mac		mo mhac	
madadh donn	an otter		
maothag	a shell-less egg	fhuair mi maothag; ugh; uighean	
marbhadh		nam marbhainn	
mart	cow	am mart; an crodh; ceannaichidh mi mart; bò	
meadhanach		chan eil mi ach meadhanach; tha mi gu math; tha mi an dòchas gu bheil thu gu math	
meur		meòir na craobh; meur; na meòir mhòr	
ministear	a minister		
mìos		sè mìosan	
mòine	moor	mòine mhòr	<i>cf. 'rach' below</i>
mothaich		cha do mhothaich mi ; cha tug mi an aire dhaibh; chan eil mothachadh nam làimh	
muidhe	a churn	cuinneag; loinid	<i>DIL loinid</i>
muing		muing each	
mun cuairt		dol mun cuairt	
obair		ag obair gu cruaidh	
oidhche		tha an oidhche a' tighinn cheana	
òl		an robh thu ag òl?; an ann ag òl a bha sibh?; chan ann	
peasan		peasan balaich; balach peasanta; mì-mhodhail	
pige	a gallon jar of whisky	siola; pinnt	<i>Sc. pig</i>
piob		a' phiob	
piorna	a bobbin		
pongail		tha i pongail; 's e taigh pongail a tha seo	

rach		rach a-suas don mhòine; rachaibh a- suas don mhòine	
ràdh		chan abair e guth ; dè tha thu ag ràdh?; dè tha sibhse ag ràdh?	
rud		rinn e a' cheart rud	
ruith		ruith: na bi fada	
sabhal		an sabhal	
sàmhach		agus cum sàmhach	
saor	cheap		
sealladh		se sealladh a bha ann	
seangan	an ant	seanganan	
seargadh		tha a' chraobh air seargadh	
seòbhrag	primrose	seòbhragan	
sgalag	ploughman	bha mi nam sgalag	
sgeul		air an sgeul	
sgioladh		tha e air sgioladh	
sgìth		tha mi sgìth	
sgoilearan	scholars		
sgoltadh	splitting		
siabann	soap		
siùcar	sugar		
slàinte		slàinte mhath — latha a chì is nach fhaic — latha a mharbhas tu fiadh — agus latha an diabhal cionn; slàinte mhath — slàinte mhòr — slàinte mhath is na h-uile latha sona agad — is gun là idir dona dhuit	
slaod		slaod a-nuas na <i>trams</i>	
sleamhainn		tha an rathad sleamhainn	
sliasaid	thigh		
sloc	a hollow		
smuainteachadh		dè tha thu a' smuainteachadh?	
socair		gabh air do shocair	
socarach	slow, cunning, easy-going		
spàin	a spoon		

spliùcan		spliùcan tobaca	
spòrsail	proud		
sracadh	tearing		
stràiceil	proud, conceited		
suidhe		suidhidh mi sìos; chan eil mi a' dol a shuidhe ann	
sùil		tha rudeigin nam shùil	
tapadh		tapadh leat; leibh	
tarrann	a nail		
teine		tha an t-similear ri theine	
tha		far an robh iad	
thig		nach tig sibh a-staigh?; cha tigeadh e; cha rachainn; theagamh gun tig e a-màireach	
thoir		thoir dha; dhaibh; dhaibhsa; dhuinne	
tinn		tha mi tinn; ceann goirt; chan eil am mart ceart; tha rudeigin ceàrr air a' mhart	
thiodhlacadh		bidh e air a thiodhlac a-màireach; bidh e air a thiodhlacadh a-màireach	
tioram	dry		
tobar		tha mi a' folbh chun an tobair	
toiseach	beginning		
toll		tuill; mòran thuill; bac mòine	
tora	a drill		
torc		torc neimhe	
trang	busy		
tric		cha tig ro thrìc	
trom		tha mi trom	
tùchanach		tha e tùchanach; tha an tùchan annam; innte; annta	
tùchte		tha e tùchte 'he is hoarse'	

Informants (p218)			
<i>name</i>	<i>place</i>	<i>location</i>	
Donnchadh MacColla	Cra reithe; Glasdroim; an Apainn		
Pàdraig MacGilleathain	Sloc a' Mhuilinn; Cill Nionbhair		
Alasdair Mac an t-Saoir	Sròn Magachan; Caisteal Dhùn Dà Ràmh		
Mairead Chaimbeul	Both Seang, Gleann Sìora	Inbhir Adhra	
Placenames: (p.228)			
Làirig Ìle			
An Apainn			DIL <i>apdaine</i>
Crarae			
Earra-Ghàidheal			
Loch Fìne			
Ceann Locha Gilb			
Inbhir Adhra			
Beinn Ghlas			
Mìnard			
An t-Òban			
Dal Mhàiligh			

Gleann Comhann			
Baile Chaolais			
An Fhùrneis			

Benbecula (pp.239-247)

1. Headwords	2. Meaning (if necessary)	3. Citations accompanying the headwords.	4. notes of all kinds, including (with sv.) changes from the printed spelling of headwords
abaich			
àbhaist		b' àbhaist dhaibh <i>turkeys</i> a chumail; se <i>asylum</i> a b' àbhaist a bhith ann	
a-bhos			<i>sv. i bhfos</i>
acaire	acre	dà acaire	
adag		adagan 'haddock' (=stacks)	<i>sv. eadag</i>
adhart		tighinn air adhart leis a' Ghàidhlig	
aghaidh		rinn e an aghaidh mo thoil-sa e	
agus			
aidbheal	Advent		
aidich		dh'aidich e e	
aifhreann		sagart a' dèanamh na h-aifhreann	

àileadh		àileadh an èisg; tha mi a' faireachdainn àileadh an fhraoich	fàileadh 'in other places'
aimlisgeach	mischievous	se gille aimlisgeach a tha ann	
aingal		<i>pl.</i> aingean	
air		bheil an t-acras oirbh?	
air ais		thàinig i air ais; air n-ais	
air choreigin		gheobh mi àite air choreigin	<i>sv. coraigean</i>
airgead		chosg e a airgead	
air sàilibh		air sàilibh gu bheil iad a' cosg mòran airgid a' trabhaileadh	<i>sv. ar sàilibh</i>
airson		tha i airson an latha	<i>sv. son</i>
aiseag	a ferry		
aiseid	'confinement'	bha i ga h-aiseid gu tinn	
aisling		tha e ag aisling	
àite		tha sibh air sibh pèin a dhèanamh ris an àite; ca brì càite	
aiteamh	thawing	tha e ag aiteamh	
aithghearr		thàinig bàs aithghearr air	
aithne		cha b' aithne dhomhsa; feadhain as aithne mi; is aithne dha a' bhean	
aithnichte		aithnichte briagha 'exceptionally fine (of weather)'	<i>sv. ainite</i>
Albannach			
àm		an àm an t-samhraidh	
a-màireach		dhan[?] a-màireach 'till tomorrow'	
amharc		amhairc siud; bha e ag amharc orm	

amharas		tha droch amharas agam air	
a-muigh		tha mi a-muigh	
anam		d'anam dhan diabhal	
an dèidh		greiseag an dèidh sin	<i>sv. i ndéidh</i>
an dèis		lethuir an dèis a còig; uaire; a dhà; a trì; a ceithir; a sia	<i>sv. i ndéis</i>
an-dòchas	despair		
anmoch		bha mi anmoch a-raoir	
Aonghas			
a-nist ann a shin ann a shiud		na cuiribh an leabhar ann a shiud idir	
annlan		is math an t-annlan an t-acras	
ànradh	trouble		<i>sv. àradh</i>
an seo		ma robh mi an seo	
an-uiridh			
aodach		na h-aodaichean	
aon		an aon rud; an aon dòigh	
aonta	lease	ghabh e aont	
àradh	ladder		
arbhar		cruachan arbhair	
arm		an t-arm	
às aonais		an tig sibh às a aonais?	
às deaghaidh		bidh iad às deaghaidh nan luchain	
a-staigh		tighinn a-staigh	
astar		tha mi astar às a seo; astar fada	
ath-bhliadhna		an ath-bhliadhna	
ath-mhìos		air an ath-mhìos	

ath-sheachdain		air an ath-sheachdain	
<i>bachelor</i>			
Badhlach	Benbecula-man		<i>sv. Benbecula</i>
balgam		balgam uisge	
ball	a member		
bana-cheàrd		baidhsagal na bana-cheàird	
banaltram			
ban-phrionnsa			
bantrach		tha e na bhantraich	
barailte	barrel	barailte; barailtean	
bàrdachd		tha nàdar na bàrdachd ann	
Barrach			
barrachd		chaill mi barrachd is dusan cearc; còrr is dusan; barrachd uisge beatha	
bàsachadh		bhàsaicheadh iad mura pòsadh iad	
bata			
bàta			
bàthadh		na bàth an tì; bhàth e an cù; bhàthadh an triùir aca; bàthaidh mi; dh'innseadh dha gur e bàthadh a dhèanas[??] *e; gum bàthte e; bàthar mì	<i>*? a dh'fhinish[eadh] e (!??)</i>
beadagan	a mischievous poem		
beag		bu bheag orm; tha iad cho beag nàire; nas lugha	<i>sv. beag</i> <i>sv. lugha</i>
beirteach			<i>sv. beirteach</i>

bealach		sa bhealaich; bealach nan each	
Bealltainn		là buidhe Bealltainn	
bean		tha pàiste aig a' bhean agam; aig a' mhnaoi agam	
beart	loom		
beatha		se ur beatha	
beinn		tha beanntanan ann am Barraigh	
beul		beul na h-oidhche	
Beurla		a' Bheurla	
bhith		am bi thu a' dol a chadal tràth?; bithidh; siud an rud a bu mhotha a bha aca; bhithinn a' faicinn; bhiodh na saighdeirean a' ceannach uighean	
bian		bian bèiste duibhe; bèin	
biast dhubh	otter		
bileag		nan ruigeadh beathaichean bileag na Fèill Pàdraig gum biodh iad math gu leòr; cuach Phàdraig * 'a curing herb'	*GWE 88
biorach		biorach fuar 'nippy'	
blais		cha do bhlais mi riamh e	
blàth		tha an tìde nas blàithe an-diugh na bha i an-dè	
bochd		taigh bhochd 'poor-house'	

bodach	an old man	bodaich ' <i>codlings</i> '	
boinnealaich	drops (as of rain)		
boireannach		tha pàiste aig a' bhoireannach;	
bonn-a-sia	a halfpenny		
bradach		cha robh breugach nach robh bradach	
braich		mac na braiche; boca na braiche ' <i>the bag for the barley</i> '	
bràigh		bidh losgadh bràghad orm às a dheaghaidh	
brath		an do chuir sibh brath aice*?	<i>*thuisse ?</i>
breac	a trout		
brèagha		bàgh brèagha ' <i>a lovely boy</i> '	
breith		trì bliadhna ma beir iad; ma bì ugh aca;	
briogais		tha mo bhriogais fliuch; na <i>trews</i> *	<i>* 'Used in Islay'</i>
broinn		tha mi am broinn an taighe; a-staigh	
brot			
bruich		bha e air a bhruich	
bruisèadh		tha mi gam bhruisèadh fhèin	
bruthach		sìos am bruthach	
buachar		buachar mairt	
buain		buain na mònadh	
buin		cò an t-àite dham buin sibh?; cò mhuinntir àite sibh?	

bùth		bùth mhòr anns an Òban ; bùithntean	
cà		cà bheil ; cà bheil iad ; cà bheil e a' dol ?	
cabhag		chan eil cabhag orm	
cadal		cha d'fhuair mi cadal math idir	
cagailte		air a' chagailte	
caileag			
cailleach		an dà chaillich	
càin		cha chàin i sibh	
càirdeach		tha iad gu math càirdeach dha chèile*; chan eil e càirdeach do Chalum†	* sv. <i>càirdean</i> †sv. <i>càrtach</i>
cairteal			sv. <i>cartal</i>
cairtean	playing-cards		
càis, càise		chan eil mòran càise air a fhàgail	
caith		chaith e air an ùrlar e	
caitheamh	tuberculosis	tha caitheamh annta	
caithris		fear caithlis na h-oidhche	sv. <i>caillis</i>
càl			
Calum Cille			sv. <i>Colm Cille</i>
can		cha chanainn; tha mi ga sgrìobhadh sìos mar tha thu ga chantainn	cf. also ma, ràdh
canach		canach an t-slèibhe	
cànail	language	cànaillean	
caoch	mad		
caochladh	stories, different versions		
caoineadh			
caol		bodhaig chaol	

Ó Baoill, Colm (ed.) 2012. *Scottish Gaelic in Wagner's Survey of Irish Dialects*. Aberdeen: Forum for Research on the Languages of Scotland and Ireland. ISBN: 978-0-9566549-2-2

caomhain		cha chaomhain iad	
capall		thuit an capall ceithir-chasach	
car		tha e car tràth	
caraich		na caraichibh	
caraid		bheil càirdean agad?; dlùth-chàirdean	sv. <i>càirdean</i>
carban	a basking-shark		
Carghas		an Carghas	
casadaich		tha mi a' casadaich	
ceacharra		duine ceacharra 'a miser'; tha e ceacharra 'he is cheating (in card-playing)'	
cead		rinn e e gun mo chead-sa	
ceàrr		chan eil sian ceàrr orm; cha rachadh e ceàrr	
ceathrar			
ceò		tha ceò ann	
ceòl		a' chiùil	
Ceusadh		Dihaoine na Ceusta ; seachdain a' Cheusta	
chan eil		chan eil, chan eil	
chun		sios chun an rathaid	
cianail			
ciatach		duine ciatach	
cidhe		cidheachan; aig a' chidhe	
cinneadh		gu dè an cinneadh a tha agad?	
cinnteach		chan eil mise cinnteach asta	
ciùin			
claban	skull		

clach		suidhe air a' chloich	
cladach			
claidheamh			
clamhasair	noisy	bha iad cho clamhasair	Dwelly <i>clamhasail</i> ; GWE <i>clabhs'</i>
clann		Clann Ghilleathain; dithis cloinne	
<i>clever</i>	clever	's e boireannach <i>clever</i> a tha innte; nach e bha <i>clever</i> ?	
cluich(d)		nach cluichd sinn geama den tàileasg?; geuma; an cluich sibh <i>bridge</i> ?; cha chluich	
cluinn		cha chuala	
clumhach	plumage	an clumhach	
cnap		cnap dhaoine; tòrr dhaoine 'a lot of <i>people</i> '	sv. <i>crap</i>
cò		cò às a thàinig e?; co brì cà bheil iad; co brì cà bi sibh, airgead a dh'fheumas; co dhiù bha sibh a' tighinn	
cofhurtail coibhneach coille		tha i cofhurtail; tha iad cofhurtail tha i cho coibhneach orra coileach coille	sv. <i>cuimhneach</i>
coineinich			
coinnich		...[.r] fada o choinnich sibh ris?	
còir		dol dhan còir; chan eil mi a' dol nan còir	?cf. <i>Celtica</i> I 349
coire	kettle	a' choire	

coireach		dè as coireach ris?	
còisir		a' chòisir	
collas		collas na h-aoise a' tighinn air	
coma		tha iad coma ged a rachadh sibh ag iasgach	sv. <i>cuma</i>
comharra	ear-mark (on sheep)		
còmhlà		còmhlà riumsa	
connlach			
cor		dè do chor?	sv. <i>car</i>
cosg		cosg pheatrail; chosg mi seachdain	
cosgaiseach		bha iad cosgaiseach	
cosnadh		tha mise a' cosnadh deagh chuid	
cracte(?)		tha thu cracte	sv. <i>craite</i>
cràdhadh		tha cràdhadh na làimh	
craiceann		bàrr a' chraicinn	
crannachan	a churn		'Used in North Uist'
craobh		craobhan	
creag		na creagan	
creidsinn		tha mise a' creidsinn	
chridhe		cha robh a' chridhe aige	
crioman		crioman arain	sv. <i>cuirmein</i>
crois-iarna	a bobbin		
cromadh	shrinking		
cron		chan eil cron sam bith innte	
cruinn	round		
crùn			sv. <i>corón</i>
cuach		cuach Phàdraig 'a curing herb'	sv. <i>bileag</i> ; GWE 88
cuagach			

cuideachadh		cuidichibh sibh pèin; tha mi gam chuideachadh fhèin; cuideachadh a chèile	
cuideam		dè an cuideam a tha annaibh?	
cuimhne		chan eil cuimhne agam ro mhath	
cuinneag	a wooden bucket	màs cuinneig	
cuirc	knife	a' chuire	sv. <i>coirc</i>
cùl		cùl an taighe; bha a' ghaoth nam chùl	
cullach	a he-cat	cat boireann 'she-cat'	sv. <i>collach</i>
cumail		cumail sùil air	
cumanta		tha e cumanta ann an Èirinn	
cumha			
cur	sowing	cur a' bhuntàta; cuiridh an duine	
currachd		curraichdean; anns an ìochdar 'in South Uist'; ceap	
cuthag		Là Fhèill Peadair as t-samhradh thèid a' chuthag dhan taigh geamhraidh	
dàir		tha dàir air a' bhoin	
dala		an dala h-ainm	sv. <i>ala</i>
de		de dh'im; de dh'fheòil	
dè		ca dè an ùine a bhios sibh ann?; dè cho fad is a bhios sibh ann?; dè cho tric a thig e?	sv. <i>caidé</i>
deaghaidh		bha e às mo dheaghaidh	

deagh-dhuine			<i>sv. deo-dhuine</i>
dèanamh		nuair a nithear; cha dèan i e; na dèan idir e; dhèanainn e; rinn iad cnàmhag dheth	
dearbh		chan eil, gu dearbh	
deich			<i>sv. deagh</i>
dèidh		às a dhèidh sin	<i>sv. dhéidh</i>
deigh	ice		<i>sv. deagh</i>
deimhinne		deimhinne chan eil	
deireadh		tha Màrt a' tighinn gu deireadh; an là mu dheireadh	
deiseil		tha mi deiseil	
dhachaigh		thalla dhachaigh; thig dhachaigh; thigibh	
diach		cha diach dhomh a ghlanadh; chan fhiach dhomh is diach e; cha diach e	<i>sv. diach ; GWE 98</i> <i>sv. fiach</i>
Diardaoin		oidhche Dhiardaoin	
dilleag(?)		dèanamh a' dhilleag	? <i>cf. sileadh</i>
dìochuimhnich		dhìochuimhnich mi e; tha eagal orm gun dìochuimhnich mi e	
diofar		diofar bidhe; biadh	<i>sv. deifear</i>
dìthein	white marigold	tha an dìthein air a' bhuntàta; dìtheinean na[?] h-achaidh	
dòcha		is dòcha gura h-e	
dòigh		rud gun dòigh 'nonsense'	
dòigheil		cha bhiodh e dòigheil dhomh <i>noise</i> a dhèanamh	
doimhneachd			

doirbh		eagalach doirbh; nas duilghe; nas doirbhe	svv. <i>deirbh, doirbh</i>
dol		na tèid dhachaigh; rachamaid; cha rachainn sìos idir leis	
domblas	gall		sv. <i>dumlas</i>
domhain		nas doimhne	
dona		nach sibh a rinn dona orm ?	
dragh		tha mi duilich a bhith a' cur dragh oirbh	sv. <i>driogh</i>
dram		tha mi an deagh-thrim an dèis an dram	
drannadh		tha an cù a' drannadh rium	
dùil		tha dùil aice ribh; cha robh dùil agam[?] ris; dùil liom ris; cha robh dùil agam riut; cò bha dùil agaibh bha mi a' bruidhinn air?	
duilich		tha iad duilich a faighinn	
dùinte			
dusan		còig dusain	
dùsgadh		bha mi nam dhùsgadh fada	
dùthaich		air an dùthaich	
each		bian eich 'horse-hair'	
an Eadailte			sv. <i>Iodàilte</i>
eagal		ghabh mi eagal; chuir e an t-eagal orm; chuir thu an t-eagal orm; eagal gun dòirt mi drùdhadh* bhainne air an leabhar	*Macbain <i>drùdhadh</i>
eagalach		tha iad eagalach math	

earbs		na earbs na Gearmailtich	
earrach		as t-earrach	
Earra-Ghàidheal			<i>sv. Argyle</i>
èibheall			
eilean		eilean Hiort	<i>sv. oilean</i>
engaged		tha e <i>engaged</i> dol a phòsadh	
eòlach			
eudach			
eug		dh'eug a piuthar	
eun		tha na h-eòin a' seinn	
fad		fad an latha	
fada		is fhada is fhada o sgrìobh e; beagan nas fhaide	<i>sv. aide</i>
fadalach	slow (of speech)		
fadhail		an fhadhail a tuath; a deas; mura robh an fhadhail fosgailte; tarsainn na fadhlach	<i>sv. faoghail</i>
fàg		fàgaidh an tì reamhar thu	
faicinn		faic siud; am faic sibh e?; bha mi a' faicinn aisling; chunna mi; am faca?; nach fhaca?; chì mi an-ceartuair thu; am faic sibh?; nach fhaic?	<i>sv. feicinn</i>
faidead		chaidlinn a fhaidead eile	<i>sv. aith-fhaid</i>
faighinn		am faigh mi e?; gheobh mi mach; chan fhaigh mi e; gheibh sibh; chan fhaigh; am faigh thu e?; gheobh e; an d'fhuair sibh e?; fhuair mi e; an d'fhuair?; cha d'fhuair;	

		cha d'fhuair mi idir e; dh'fhan iad còmhla rim bhràthair gus an d'fhuair iad taigh; cha d'fhuair iadsan	
fàileadh			<i>sv. àileadh</i>
faireachadh		bi nad fhaireachadh; fhuair sibh faireachadh	
fairich		tha mi a' faireachdainn an fhuachd; fairichidh sibh e; dh'fhairich mi	
fairis		dol a-null fairis; tha mi air toir[?] fairis	
faisg		faisg air an <i>airport</i>	
falaich		falaichidh an duine	
falbhan		fear falbhain	GWE 117, 122
fang		cuir a-staigh dhan fhang iad	
faod		nach fhaod sibh a dhol sios far a bheil e?; nach fhaod mi sin?; faodte gu bheil	
faoileadh(?)		tha an t-aineolach ri faoileadh	
far		fan far a bheil thu ; far am bi bò bidh bean is far am bi bean deamhan	
farmad			
farr(?)		farr na mara <i>'smell of the sea'</i>	

fàs		ma fàs e fuar; ma fàs i dorch; ma dorchnaich i; a' fàs lionmhor; bheil a' Ghàidhlig agaibh a' fàs nas làidire? bha i gu math lapach agaibh; dh'fhàs e bodhar; dh'fhàs e dall	
fastadh		tha mi a' fastadh; fastaidhidh mi; chan fhastaidh mi; an fhastaidh mi e?; an do dh'fhastaidh thu?	
fathann		chuala mi fathann	
feadh		feadh na dùthcha	
feadhain		feadhain ruadha; tha feadhain ann; an fheadhain aig a bheil iad	
feairt		cha toireadh e feairt air a athair	GWE 121
fear		fear aonta; am fear sin; sa chiad fhear; togaibh pèin fear	
fearann			
feàrr		tha thu a' faireachdainn nas fheàrr; b' fheàrrde sinn meall uisge	
feuch		feuch iad; am feuch thu iad?; an do dh'fheuch thu e?; cha do dh'fheuch mi riamh iad; chan fheuchainn iad; chan fheuchainn idir e	

feudar		b'fheudar dhomh èirigh a ghabhail smoc	
feum		am feum?; dh'fheumamaid a dhol dhan sgoil; innte	
feur		ag ithe an fheòir	
fhìn		leam fhìn	<i>sv. héin</i>
fiadhaich		na geòidh fhiadhaich	
fiathachadh		feadhain air am fiathachadh	
fichead		tha e a' snaidheadh ris an trì fichead	
fighe		bheil a' bhean a' fighe nan <i>socks</i> dhuibh?:	
fiodh			
fiosrach		chan fhiosrach mise gu bheil	
firinneach		gu firinneach chan eil	
flagais	a manure heap		GWE 127, 310
fo		fodham; fodhamsa; fodhadsa; foipse; fodhainne; fon dithis againn; fòpasan	
foighneachd		tha mi a' dol a dh'fhoighneachd rud dhibh; dh'fhoighneachd e dhìom; foighneachdaidh mi	
foighidneach		tha i foighidneach	
fonn		tha na h-uain bheaga a' ruith le fonn	
fosgail		nuair a dh'fhosgail e a bheul; fosgailte	
Fraing		an Fhraing	

fraoch		cearc fhraoich	
fras		rinn i fras; fras feòir	
freastal		chan eil mi nad fhreastal	
freumhach		às an fhreumhaich	<i>sv. riamhaich</i>
frithealadh		feumaidh mi dìinneir a fhrithealadh; feumaidh mi an aire a thoirt dhan dìinneir	
froinneach	bracken		GWE <i>froindeach</i>
fuaim		chuala mi fuaim air an rathad; tha mi a' cluinntinn fuaim	
fuilear		cha b' fhuilear dhuibh; cha b' fhuilear dhaibh	
fuiling		dh' fhuiling i uabhas	
furasta		tha e furasta taigh a fhaighinn; tha e nas fhasa; bhiodh e na b' fhasa	
gabh		gabh dà ugh	
Gàidheal			
Gàidhlig		tha Gàidhlig air	
gainmheach		talamh gainmheacha	
Gall		Goill	
galla		tha cuileanan aig a' ghallaigh	
Galltachd		bha e air Galltachd fada; bha mi còig bliadhna deug air Galltachd	
gaol		ghabh e gaol air	
ga-rìribh			
gàrradh		gàrraidhean	
gasta		duine gasta	
geal			

gealltainn			
Gearmailt		sa Ghearmailt a rinneadh	
geàrr		gearraibh sibhse sin	
ged		gad a gheobhainn; gad a bha mi an seo	
geinne			
geòla			
geur		chan eil an sgian agam geur	
giaban	a bird's gizzard		
gin		chan eil iad a' dèanamh gin dhiubh sin an Sasainn	
giollan	a boy		
giùlan		thug iad a-mach an giùlan <i>'they took out the bier'</i>	
glac		tha mi a' feuch an glac mi iad	
glè thric			
gleusta	cute		
goil		tha an t-uisge (an t-iasg) a' goil	
gòrach		bha sibh gòrach nach tàinig anns a' chàr	
gorta	famine		
gu ruige			
Gramastail			
grànda			
gravel			
greim		fanaibh sibhse gum faigh mise greim oirbh; greim làn	
grìosad(h)	cursing	grìosad; sguir a ghrìosad	
griùrach			

Ó Baoill, Colm (ed.) 2012. *Scottish Gaelic in Wagner's Survey of Irish Dialects*. Aberdeen: Forum for Research on the Languages of Scotland and Ireland. ISBN: 978-0-9566549-2-2

gruama(ch)		là gruama a tha ann	
grumlaigeadh	grumbling		
grunnachadh		grunnachadh a-mach air a' mhuir	
gual		bàta guail	
guil			
guirmein (??)	a collar		
gun		bidh sibh treis gun fhalbh às a seo; bha e fada gun tighinn dhachaigh air an oidhche	sv. <i>gun</i> sv. <i>gan</i>
gus		gus gum biodh e cruaidh; nach bi e fada gus am bi iad a' dol ann; an teine gus a bhith a-mach; tha an leabhar gus a bhith làn	sv. <i>gos</i>
guth		cha tuirt e guth	
Hearadh		anns na Hearadh	
iasad		cuir dhachaigh d'iasad	
iasgach		tha iad tìtheach air iasgach	
iasgair		chan iasgair mi	
Ì Chaluim Chille			
ifreann		thalla dh'ifreann	
ìghne		bha i na h-ìghne òg	
Inbhir Nis		baile Inbhir Nis	
ìne		ìne mhòr a' ghiomaich	
inneir		inneir nan each; sgaoileadh innearach	
innseireachd	telling it back		
iolaire		Abhainn Àird na h-Iolaire	

iomad		bha mi ann iomad uair	
iomadach		iomadach duine a' tachairt ribh	
iongag	an inch, a nail		
iongantach		tha e iongantach mar a choinnicheas na daoine	
ionnan		chan ionnan; chan ionnan is a' Ghàidhlig an seo idir; chan ionnan e is Glascho	
ionndrainn		bidh mi gar n-ionndrainn nuair a falbh sibh	
ionnsaich		tha e ag ionnsachadh ciùird ; sin an dòigh as luaithe a dh'ionnsaicheas sibh a' Ghàidhlig	
is		cha mhise co-dhiù; is ann a mhuinntir Tolram a tha e	
labhair		labhair mi; tha ce* labhairt math aige	* ? GWE 64, 306 <i>ceamh(a)</i>
lag		nas laige; na bu laige	
lagh		fear lagha	
laghach			
laigh		laighidh mi ; cha laigh mi	
làmh		anns gach làimh	
làthach	mud in sand	chaidh mi dhan làthaich	
le		leat ; leibhse	
leantail		gam leantail	
leathain		nas leatha	
leigeil		bha e a' leigeil air	
lèirsinn		lèirsinn do shùilean	
leisgeul		gabh mo leisgeul	
leithid		a leithid eile dhuibhse	

Ó Baoill, Colm (ed.) 2012. *Scottish Gaelic in Wagner's Survey of Irish Dialects*. Aberdeen: Forum for Research on the Languages of Scotland and Ireland. ISBN: 978-0-9566549-2-2

leòr		math gu leòr	
leth-cheud		leth-cheud not	
leth-chrùn			
leth-fheasgar	early evening		
leth-pinnt			
leth-tè		leth-tè ruma	
lighiche			
locha		aig an locha ; lochanan ; Loch Baghastail	
Lochlann			
luachair			
luath		Diciadain na Luatha	
lucha	a mouse		
lucky		bha sinn <i>lucky</i>	
luidheir	a smoke-hole (in thatched roof)		
ma	before	ma tàinig e; ma tàinig sibh ; ma do rinn e ; ma deach e ; ma do dh'èirich e ; ma do thionndaidh e ; ma d'fhuair e ; ma tug e seachad e; ma fhaca mi; ma cuala mi e; ma faic mi; ma tèid mi; ma cluinn mi; ma toir mi; ma can mi; bliadhna ma do phòs sibh; ma faigh mi	
		bidh sibh air ithe ma tèid sibh dhachaigh	<i>sv. mun</i>
machaire	sandy ground		
madadh	hound	madadh allaidh	
maigheach			
maireachdainn			
malairt	opposite, antithesis		

maor	‘a bailiff’s ground-office’		
mar		mar as fhaide shuidheas mi is ann as fhaide dh’iarras mi suidhe; mar gum biodh e	
mara		mara bheil; mar a tig e; mara faigh e e; mara dèan e e; mara can e e; mara faic e e; mara cluinn e e	
marbh		bhathar a’ marbhadh caoraich ; mharbhte caoraich aig amanana freagarrach dhen bhliadhna ; molt	
margadh		tha e suas son margaidh	
màs		màs pucaid	
math		bha aodach math math ann ; tha i math math air	
meall		meall uisge; meall sneachda	
measg		tha faclan Beurla againn am measg na Gàidhlig	<i>sv. miosca</i>
meilcheart		meilcheartan	
meuranda		tha e meuranda	
mias		miasan; màs mèise	
mionaid		mionaidean	
mìnigeadh		dè bha e a’ mìnigeadh	
mìos		dà mhìos ; mìos ro gach ràith a chollas	
miosa		nas miosa	
mise		cha tèid mise	
mòr		nas motha	

mòran		mòran de dh'fhacla Beurla; chan eil mi ag iarraidh mòran obrach	
mu choinneamh		mu choinneamh a' bheathaich ; beathach	<i>sv. coinneamh</i>
muin		air a muin	
muinntir		muinntir an t-slèibhe; muinntir a' bhaile; a' mhachaire	
muir		taobh na mara; tinneas mara	
mulachag	a round of cheese		<i>cf. DIL mulchán</i>
na		's e na dh'òl mi dheth a dh'fhàg gu bheil mi ag òl a' phinnt an seo an-dràsta	<i>sv. an</i>
nan		nan èirinn	
nàbaidh			
nàireachadh		tha e a' nàireachadh a theaghlaich	
nead		nead sheillean	
nighe		nuair a nigheas mi	
nighean		nuair a bha mi nam nighin; nigheanan; na h-igheanan; caileagan 'on mainland'; 's e nigheanan a their iad an seo	
nigheanag			
Nollaig		oidhche Nollaig	
nota			
o		is ann bhuamsa a thug e e; fada bhuaithe; bhuaipe; bhuapa; bhuaibh	

Obar-dheathain			<i>sv. Aberdeen</i>
oidhche		oidhcheannan	
oighre			
oighreachd		oighreachdanan	
òl		cha do dh'òl mi an tì	
ola			
onaireach		gu h-onaireach chan eil	
os cionn		os cionn an dorais	<i>sv. cionn</i>
pàigheadh		tha mise a' pàigheadh; se rud nach do phàigh mi riamh	
pasgadh		pasgadh an aodaich	
pìob		pìob chr èadha	
poca		tarrainnt poca	
poit		poit dhubh	
port		aig a' phort; Baile Phuirt	
portair			Dwelly <i>portair</i>
prionnsa			
prìs			
pucal	a buckle		Dwelly <i>bùcall</i>
ràdh		na canaibh sin idir; abair e; can e; cha toigh leam sin a ràdh	
ràith		ràithean; ceithir ràithe na bliadhna	
rathad		ròidean; nì iad rathad	
reamhar		nas reimhre na sibhse	
reic		tha an taigh ga reic	
righinn		nach e tha righinn	
roc	?		
rodan		rodain	
roimhe		an d'fhuair sibh sin roimhe?	
roinn		roinnidh mi; roinn mi	

ròpa		tha an ròpa air a dhol an lùb a chèile	
ruaig		thug mi ruaig ann	
ruig		ràinig e	<i>sv. rig</i>
		cha ruig thu leas	
sabaid		anns an t-sabaid	
sàbh			
sàbhaladh		feumaidh mi an t-airgead a shàbhaladh	
saidhbir	competent		
sàile			
saill		an t-saill	
salachadh		shalaich thu e	
sàmhach		bha mi sàmhach; cadal sàmhach	
Samhain		ròmhanaich na Samhna	
sann		sann a thuirte mise	
saoghal		chan eil fhios agam an t-saoghal	
se		sesan a tha sin[?]; 's e tha grinn	
seachad		cuiridh mi seachdain seachad	
sealltainn		seall an stuagh mhòr a-sin; seallaidh a' chountaidh as ur deaghaidh; an seall thu dhomh an taigh agad?	
seamrag			
sean		bha i sean sean; seanfhaclan; sean-rud; sean-talamh	
sèasan		ann an sèasan	<i>sv. seusan</i>
seat		an aon seat	
seinn		airson seinn	

seinneadair		se seinneadair a tha innte	
seo		seo dhuibh sin	
Seumas		Seumas Mhurchaidh	
sgàileag		sgàileag buachairlean	<i>[Words in sg- often written sc-]</i>
sgall		duine air a bheil sgall	
sgalartaich		gu dè an sgalartaich a tha ort?	
sgealb			
sgeith		tha e a' sgeith	
sgeulachd			
sgian		cas sgeine	
sgillinn			
sgìth		bheil thu sgìth dhìom fhathast? tha mi sgìth dhibh	s.v. <i>scaoith</i>
sgràthail		bha e sgràthail	
sgròban			
sgur		tha iad air sgur	
siad			s.v. <i>s'ead</i>
sian		sian beag de shiùcar	
sibhse		tha mise nas sine na sibhse	
sileadh		bha i a' sileadh gun fhois	
sin		sin agaibh e	
sìneadh		thèid mi na mo shìneadh treis	
singilte		duine singilte	
sìnslein	'a stroke of thatch'		
siol		cur sìl ; an t-sìl	
sìor-òl			
sìorrachd		Ò, a shìorrachd, thà	
sìthiche		sìthichean	s.v. <i>sidhe</i>
siudaibh		siudaibh sibhse	s.v. <i>siùta</i>

slabhraidh			
slàinte		slàinte mhath	
slàn		slàn leibh an-dràst(a)	
sliabh			
slige		na sligean	
slighe		Slighe na Croise; tha i air an t-slighe	
slinnein			
slis			
slòcan			s.v. <i>slabhcan</i>
slupraich		tha e a' slupraich	
smaointinn		tha mi a' smaointinn gun cuala	
smodal			
smùid		tha smùid air	
socair			
sop		sop às gach seid	
spàin		spàinean	s.v. <i>sbàin</i>
Spàinn		thàinig e às an Spàinn	s.v. <i>Sbàin</i>
spiolgan		ugh gun an spiolgan	
spong		bheir dhomh spong	s.v. <i>sbunc</i>
srann		bha srann agaibh	
stàbla			
stoc		stoc càil	
strap		strapaichean	
streap		tha e a' streap	
strèineadh		shrèin mi mo làmh	
srùbag		an gabh thu srùbag? ; gabhaidh; cha ghabh	
sruth		na sruithean	
Suaine		an t-Suaine	

suidhe		suidhibh pèin ann; shuidh e sìos; an do shuidh e sìos? ; suidhidh mi; cha suidh mi	
tachair		thachair mi rithe air dannsa	
tachas		gam thachas fhìn	
tadhal		b' àbhaist dha tadhal an seo nuair a bha m'athair beò	
taghadh		taghta	s.vv. <i>toghadh, toghta</i>
taigh		taigh mòr; taighean; anns an taigh	s.v. <i>toigh</i>
taing		mòran taing	
taisbeanadh			
talamh		tha pìos talamh agam ; anns an talamh	
tàmailteachadh		bhitheadh i air a tàmairteachadh nan cluinnadh i gu robh mise ag ràdh gu robh i a' nighe nan <i>socks</i> agaibh	
tapaidh		nach e tha tapaidh	
tarrang	a nail		
tarsainn		a' dol tarsainn na pàirce	
tastan		deich tastain	
tè		(an) tè eile	
teachd		teachd an tìr	
teachdaire			
teannadh		teannadh a dh'aithghearr; tha iad air teannadh air teabhadh; theann; bhona theann e	

teàrr		im cho dubh ris an teàrr air bainne na bà nach robh beò	
teicheadh		theich e	
teine		teine math;	
tha		bidh e; bhithinn ag innse rudan dha a bhiodh e a' foighneachd dhìom; chan eil; chan eil chan eil; thà, thà, thà	s.v. <i>chan eil</i>
thalla		thalla dhachaigh; thallaibh dhachaigh	s.v. <i>halbh</i>
theabadh		theabadh mo bhàthadh; theab mo chall	
thro		thron bhuntàta thromhamsa; thromhadsa; throimhpese; thromhainne; thromhaibh; thromhpasan; chaidh cràdh thromham	s.v. <i>thro</i> s.v. <i>tro</i>
thugam		tha e a' tighinn thugamsa	s.v. <i>chugam</i>
tide		an <i>tide</i>	
tighinn		thig dhachaigh; thigibh dhachaigh; tha seo air tighinn a-rithist; b' fheàrr leam gun tigeadh an tìde nas fheàrr	
timcheall		timcheall air; cha chuala mi sian riamh ma thimcheall; ma dheidhinn	
tionndadh		thionndaidh; feuch nach tionndaidh sibh	

tiormachadh		tha an tobar gu tiormachadh	
tìr		tìr mòr	
tiugh		tha e nas tighe	
togail		cha togte mi dhan chogadh	
toigh		bu toigh leam ; bu toigh leis-san; glè bheag de dh'fhir nach toigh leotha siùcar anns an tì	<i>sv. toil</i>
toirt		cia dhomh* do spòg; bheir dhomh tuilleadh arain; toir dhomhsa e; cha toirte air falbh mi co-dhiù	* GWE <i>cia</i> (N. Uist <i>cè</i>); Lewis <i>infra sv. spòg</i> ; TGSi XXIV 367 (WRoss) <i>sv. tabhairt</i>
toiseachd		toiseachd an t-samhraidh	
toll		tuill	
tost		tha e na thost	
tramp		trampaichean	
trang		nas trainge	
trasg		là traisg	
tràth		nas tràithe	
treabhadh			
treasa		sin am fear as treasa	
treis		thug mi treis air	<i>sv. trois</i>
treiseag		treiseag bheag de(n) latha	
trì-bhileach	'a marsh trefoil'		
tric		is tric leis a bhith a' dol ann	
trobhad		trobhad an-a sheo; trobhadse	
trod			
troigh		an troigh	

truagh		nach i tha truagh	
tu		is tu Alasdair	
tuagh		cas na tuagh	
tuig		b' shuarach na thuiginn dhith	
tuilleadh		is dòcha nach tachair sinn tuilleadh	
tuinneap		snèapa 'mainland'	
uaigh			
uaine			
uan		pìos de dh'uan	
uchd		d'uchd	
ugh		dusan ugh	
ùidh		cha do chuir mi ùidh ann	
uimhreachd ?		cha chuireadh sibh uimhreachd orra gum bi sibh gan lasadh	<i>sv. oighreachd</i>
ùine		ùine fada	
uinnean		uinneinean	<i>sv. oinneain</i>
uircean		uirceanan	<i>sv. oircein</i>
ullamh		tha mi ullamh	
ùr		teannadh às ùr	
ùrlar		bidh iad a' cur smugaidean a-mach air an ùrlar; an t-ùrlar	
urrainn		chan urrainn dhut do shàr-fhacal a thoirt	
ursainn			

<i>Informants</i>			
Cait Ruairidh	Toloram		
Dòmhnall Iain Dòmhnail mhic Eachainn	An Tonn Ruadh		
Dòmhnall Iain Bhig			
Dòmhnall Ruairidh	An Àird Chumhaing		
Iain an Tàilleir	Lianacleit		
Aonghas Dhòmhnail Ruaidh			
<i>Names (p.247)</i>			
Eoin <i>'old-fashioned'</i>	Iain	Seonaidh	
Teàrlach	Tòmas	Seumas	Alasdair
Ruairidh	Dòmhnall	Eachann	Micheal
Eannraig	Eòsabh	Cristein	Ùistein
Gilleasbaig	Calum		
Clann Dòmhnail	Clann Mhic Gille Mhaoil	Clann Mhic Bhannain	
Mhic Fhionghain	Ghilleathain	a' Phearsain	Mhic Rath
Mhic Carraig	Mhic Àidh	an Tòisich	Caimbeulaich
Clann Chamroin	Clann Mhic Leòid	Clann a-Phì	Clann Mhic Phàrlain
Clann Mhic Cuithein	Clann Mhic Suibhn	Clann Ghill Fhialain	Clann Mhic Corcadail
Clann Mhic Amhlaigh	Clann Mhic Eachainn	Seonstanaich	Granndaich
Clann a' Bhiocair	Peutanaich		
<i>Placenames (p.247)</i>			
Toloram	Gearradh Beag	Uisgeabhagh	Cill Eurabhagh
Griomsaidh	Hàcleit	Creag Goraidh	Lianacleit
Grìminis	Baile nan Cailleach	an Àird	Baile Mhanaich
Dùn Ghainneachaidh	Uachdar	Gramastal	Eilean Lodaidh
Sgaraloid	Laghdastron		
an Càrnan	Àird na Mònadh	Lianagaidh	Àird a' Mhachaire

Ó Baoill, Colm (ed.) 2012. *Scottish Gaelic in Wagner's Survey of Irish Dialects*. Aberdeen: Forum for Research on the Languages of Scotland and Ireland. ISBN: 978-0-9566549-2-2

Dùn Ruadh	Sgal an Tobair	Cnoc na Mònadh	Cnoc nan Curran
Beinn Mheadhanach	Ceann Locha	an Ceann Uachdarach	Gearradh Mòr
Beinn a' Bhalla	Ca nam Puinndeag (!?)	an Clachan Beag	Rò Glas
Creig an Luiste	Lochan Buidhe	an Srath	Sròm
Glaic a' Chait	Dùnan Fhearchair	Ruadh-bhruthach	
Cnoc an Ròin	Eilean na h-Àirde	Guiriadh	Bàgh na Làra
Rudha nan Uan	Eilean a' Chip		
Loch Òlabhat	Loch Iasgaich	Loch Langabhat	Loch na Creige Glaise
Loch Beag	Loch D(h)ruim an Iasgair	Loch Shamhrabhagh	Loch Dubh Cheann a' Ghàrraidh
Loch nam Madadh			
<i>Adverbs (p.247)</i>			
dol an ear	an iar	a tuath, gu tuath	a deas, gu deas
tighinn (bh)on ear	on iar	o tuath	o deas, bhon deas
an ear air Creag Goraidh	an iar	tuath	deas, a deas
dol suas	sìos	tighinn a-nuas	an taigh a-bhos an seo
an taigh (a tha?) thall an siod	tighinn a-nall àsa siod	falbh àsa seo	ana shin
ana sheo			
<i>Verbs (p.247)</i>			
tuigidh mi	tha mi ga thuigsinn	nì mi e	canaidh mi e
nì mi seinn	dràibhidh mi càr	chan urrainn dhomhsa càr a dhràibheadh	seinn a dhèanamh

TEXTS (p.248)

1. Dà rud nach fhaca mi riamh –
Tha mi liath an dèidh bhith òg –
Sagart a' cluich le piob-sa
Is e a' sgrìobhadh le ite geòidh.
2. Nì gille cam ministear far am bi am poball dall.
3. Cha tig tonn gu tràigh.

Fhad is is tonn aig tràigh,
Buaidh is beannachd aig an dithis a phòs.
4. Laighidh mi a-nochd le Muire is le a Mac,
Le màthair mo rìgh tha leam bho gach olc.
5. 'S e mo dhùrachd slàinte is fallaineachd gach àite an tèid thu.
6. Taomar a' mhuir mhòr le cliabh ma bi fear fialaidh falamh.
7. Tachraidh na daoine agus cha tachair na cnuic.
8. Bàsaichidh mise gun fhiosta dhutsa,
Bàsaichidh tusa gun fhiosta dhomhsa.
9. Bidh gach ceàrd ri ciùird
Is bidh na coin a' mùin ris na postaichean.
10. A Dhòmhnail bhig *sna hù o hò*,
Stad ort, cuimhnich, gabh mo sheòladh:
Seachain caileagan 's-taigh òsta,

Na taobh bean teagasg na h-òigridh
Is na bi (an) tòir air banaltram.

— Ruairidh Teàrlach Ùistein MacAmhlaigh ann an Creag Goraidh

11. Cagailte air a deagh sguabadh is potaidh ruadh na thaobh.
12. Dà bhàrd a choinnich ri chèile, agus (am) fear a bha ionnsaichte, thuir e ris an fhear eile: ‘Na biodh dà theanga agad airson an dà chànail a bhruidhinn.’ Is thuir am bàrd eile: ‘Nam bruidhninn dà chànail leis an aon teangaidh bhithinn math gu leòr.’
13. ’S fheàrr a’ bhreug a nì sìth [an t-sìth] na an fhìrinn a nì an aimhreit.
14. Is minig a dhèanadh na dh’fhaodadh e.
15. Cha truagh leam cù is marag ma amhaich.
16. Gheibh foighidinn furtachd; is gheibh trustar bean bhòidheach.
17. A’ chlach a bhios air thurraman tuitidh i uaireigin.
18. Is fheàrr ceò fhraoich na gaoth reothaidh.
19. Bha an fhearg orm. Bha an t-acras orm. Bha an t-eagal... Bha am pathadh...
20. Fhad is a tha slat sa choill bidh an fhoill sa Chaimbeulach.
21. Mar thuiteas clach le gleann feasgar fann foghair.
22. Cha diùlt peann breug.
23. An long a-muigh is am muir ri fheuchainn.

24. Slàinte mhath, is a h-uile latha a chì is nach fhaic.
25. An gabh sibh uisge ann, a Dhòmhnail?
Cha ghabh. B' fheàrr leam gum b' urra mi na tha ann a thoirt às.
26. Chunna mi an clacharain air lic luim,
Chunnaic mi searrach sean-làir 's a chùla rium
Is chuala mi a' chuthag 's gun bhiadh nam bhroinn,
'S dh'aithnich mi nach rachadh a' bhliadhna leam.
27. Imrich Shathairne mu thuath,
Imrich Luain a' dol ma dheas,
Ged nach biodh agam ach an t-uan
'S ann Diluain a dh'fhalbhainn leis.

Lewis

Vocabulary (pp.258-263)

1. Headwords	2. Meaning (if necessary)	3. Citations accompanying the headwords.	4. notes of all kinds, including (with sv.) changes from the printed spelling of headwords
ablach		chunna mi ablach a dh'fhàg biast dhubh	
adhbhar		chan eil adhbhar agam a dhol ann	sv. <i>aobhar</i>
agam			

aghaidh		tha rud agam nad aghaidh; bha e nam aghaidh	
ainm			
air choreigin		duine air choreigin	<i>sv. coraicean</i>
àirde		dè an àirde bho a meil a' ghaoth?	
aire		cha tug e aire sam bith dha	
àirigh		àirighean	
aiseig		aiseig na mònach	
aithreachas		ghabh iad aithreachas	
allt			
amar			
amharas		tha amharas agam air; cha dhìtear neach le amharas	
an deaghaidh		an deaghaidh sin	<i>sv. i ndeaghaidh</i>
an iar		an iar air Càrlabhadh	
an-raoir			
an sheo			
an shiud			
àradh	ladder	fàradh <i>'other places'</i>	
às		asam; aiste; asainne; asta	
bàgh			
baile		na bailte mòra	
balach		's e gabhlach* balaich a tha annad	*?
barbair	a barber	barbaireachd	
bàrd			
bàrdachd			
barrachd		barrachd aca	
barr-iall		barr-iallan; dà bharr-iall	
bàta	a ship	eathar	
bàthaich		bàthaichean	
beachd		bheir duine beachd air an talamh	
beag		nas lugha	
bean		mnathan	
beatha		's e ur beatha	
beinn		tha a' bheinn bheag air a' chreig mhòr	
beòthail		a' ghaoth a' fàs nas beòthail	

Beurla		a' Bheurla	
bhith		is iongantach muna h-eil; cha bhi e fada chan eileas dhan dèanamh	sv. <i>thà</i>
bho		bhuamsa; bhuaithesan; bhuaichese; bhuapasan; tha iad pìos bho chèile	sv. <i>fo</i>
bhòids		a' bhòids	sv. ' <i>voyage</i> '
biast dhubh	an otter	chunna mi biast dhubh	
blàth		bùrn math bhlàth	
bochd		nas bochda	
boinneag		tha boinneagan bùirn a' tuiteam	
bonaid			
bràigh		bràigh a' bhaile	
bràighe	a rope.....		
brath		bhrath e orm; tha e a' brath orm; brathaidh mi	
breab		thug e breab dhomh	
brionndal	mumbling	tha de a' brionndal	
briùchd	belch	rinn e briùchd	
briùchdadh		briùchdadh le maorach	
brosgalach		muir brosgalach	
brù-dearg			
bruadar		bruadar cadail; bha mi a' bruararachadh	
bruidhinn			
buachair		buachair na caorach	
bualadh		tha bualadh aig an doras	
Bucaich	a name for a Lowlander		
buidhre		beagan buidhre	sv. <i>boidhre</i>
bùth		bùithtean	
cac		tha e ri cac	
caisteal			
call		call; mura toir e an aire caillidh e e	
cam		tha sròn cham air	
caolas			
caoraich staoin	juniper		sv. <i>curaich</i> .... [kōrix']-- Dwelly <i>caoruinn staoine</i> , sv.

			<i>staoìn</i>
car		thug e mo char asam	
càr		an càr	
caraich		na caraich	
càrn		càrn chlach	
cast		castaich	
cèabharan		tha cèabharan beag gaoth ann; bha cèabharan beag deoch air	Ó Dónaill <i>ceobhrán</i>
ceàrnach		cadal ceàrnach	
ceàrr		tha mi ceàrr ann am prìs an fheadir	
ciall		duine as a chiall	
ciaradh		ciaradh an fheasgair	
cior	used to call sheep	cior cior cior	
Ciùthach[?]	a Pict	bu tu an Ciùthach	<i>sv. 'Pict'</i>
clann			
clò		clòitean	
clòimh			
cluinntinn		nach cuala mi uaireigin	
cnatan		tha an cnatan air	<i>sv. cratan</i>
cobhar		cobhar nan tuinn	
coileach		a' choilich	<i>sv. caileach</i>
còir			
colastram	curds(?)		
collach		is collach an triubhais ris an tòin	
collas		collas na droch thide; tha collas droch thide air a' ghealaich	
comharra		dà chomharr; beum; geugan; toll; slisein; mialan <i>'in other part of island'</i>	
comharrachadh			
conas			
connlach		sioman connlach	
corrach			
corra-dhuine			

Ó Baoill, Colm (ed.) 2012. *Scottish Gaelic in Wagner's Survey of Irish Dialects*. Aberdeen: Forum for Research on the Languages of Scotland and Ireland. ISBN: 978-0-9566549-2-2

corran			
Cràgam	name of a small island		
craiceann			
chrèadh		pìob chrèadh; pìob chrèadhaidh	
creag		creagan; creagàn	
creidsinn		tha mi a' creids; a' creidsinn	
crìoch		crìochan; gàrradh crìch	
crìochnaich		an do chrìochnaich thu?	
cripleach			
croit	croft		
croit	hump	tha croit air	
cron		chan eil cron sam bith san duine sin	
cruach		na cruache mònach	
crùisgean			
cù		fionnadh a' choin	
cùbainn		crannag <i>'right word'</i>	
cuid		fhuair e a chuid fhèin; fhuair e a earrainn fhèin	
cuideam		dè an cuideam a tha annad?	
cuideigin			
cuilidh	calling a dog	cuilidh cuilidh	
cuimhne		ri mo chiad chuimhne; cha tèid e as mo chuimhne	
cuimhnich		a chuimhnichinn air	
cuing		cuing analach; tha cuing air	
cuir		chuir mi mo chòta orm; chuir mi dhìom mo chòta; thug iad an còtaichean dhìobh; thugaibh dhibh ur còtaichean	
cùis		nì e a' chùis; an gnothaich	
cùl		an cùl an taighe	
cumail		nan cumadh iad gun facal Beurla a bhruidhinn gun tilleadh iad air ais	
curach a' mhèadhg	blaeberrys		
currag			
curran			
dachaigh		duine gun dachaigh	

dàil		tha e a' cur dàil ann	sv. [ˌhɑ ku] – following <i>dul</i>
damh			
de		dhith; dheth	
deagh-mhòine			
*deaghrach[?]	funny-bone	chuir e deaghrach na mo làimh	sv. [xür'] – following <i>dul</i>
dèanamh		cha dùraig dhomh a dhèanamh ; cha dèanaiste ; cha dèanar	
deanntag			
deoch		an robh an deoch air ?	
deur		deòir; deòran	
dileag		dileag bheag	
dìobairt		bidh gnothaichean ri dìobairt; caitheamh	
dìobhairt		tha e ri dìobhairt	
dìochuimhnich		dìochuimhnich[idh] mi e	
diofar		nì sin diofar	
diolain		leanabh diolain	
diombadh		tha diombadh orm riut	
dìomhain		tha e dìomhain	
dìon		tha iad air an dìon	
diug	when calling hens	diug diug	Dwelly <i>diug</i>
dò-bhliadhnach			
dòigh		tha e air a dhòigh; tha e an droch dhòigh	
dol		cha deigheadh a leughadh; cha tèid a leughadh	
dorghach		bha sinn a-muigh a' dorghach; duirgh	
drathars			
droch		droch sheud 'rascal'; tha e droch- nàdarrach	
drùid	dregs	drùid a' bhainne	
dualtach		tha iad dualtach air falbh muna geàrr sibh na sgiathan aca; mura geàrr	
duilich		nas duilghe	
dula	loop		
e		e seo; e siud; thuirte gur h-eisean a bha ann; thuirte gur e Iain a bha ann	sv. <i>eisean</i>

Eadailteach			
eadar		eadar seo agus Siabost; eadar dà bharrail	
eala			
earbsa		duine gun earbsa; tha e ag earbsa asam	
eanglaich	numbness	tha eanglaich na mo mheuran	Ó Dónaill <i>eanglach</i>
èasgaidh		duine èasgaidh	
eathar	a ship		sv. <i>bàta</i>
èigheachd		ag èigheachd; èighidh mi; chan èighinn; chan èigh mi	
eileatram			
fada		is fhada bhuaithe	
faicinn		nach fhaca sinn	sv. <i>feicinn</i>
faighinn		cha d'fhuair mi; an d'fhuair thu e?; cha d'fhuair mi e	
faing		faing chaorach	
<i>fair</i>	Eng.	<i>fair</i> Ghlaschu	sv. 'fair' – (following <i>fulag</i>)
falmair			
famhair			
fannachadh		tha e a' fannachadh	
faochadh		fhuair e faochadh	
faod		chan fhaodar a dhèanamh	
faram		fuaim is faram	
fàrlas			
fàs		cha b' fhada gun do dh'fhàs iad eòlach	
feadhainn		an fheadhainn òga	
feàrrde		chan fheàrrde a' chastaich agam na tha mi a' smocadh	
feannag	a lazy-bed		
fear		chan eil mi a' smocadh uimhir dhan tombaca seo is a bha mi a' smocadh dhan fhear eile; sin e am fear	sv. (?) – following <i>feunnag</i>
fearg		tha fearg orm ris	
feileadh			sv. (?) – following <i>fulag</i>
fèith	a bay	chaidh e ann am fèith	
feòil		feòil thrèisg[?]	
fialaidh			

fianach		leabaidh fhianaich	
fianais		tha e a-mach a m'fhianais; chan eil e nam fhianais	
fichead		ceithir fichead mìle; na ficheadan	
fidhleir			
fidir		an do dh'fhidir thu gu dè mar a tha e an-diugh?; an cuala?	
fighe		ga fhighhe	
fiodh		hutaiche fiodha	
fior-sheanduine			
fo-dhuine		nha fo-dhuine ann	
foghain		foghnaidh e	
Frangach			
frogail		bha e cho frogail is a ghabhadh a bhith	
fuachd		cha tig fuachd gun tig Earrach	
fuar		nach e tha fuar?; tha e fuar leis an deoch	
fuarlit			
fulang		bha i a' fulang mòran; dh'fhuiling e	
gabhail		an gabh thu e?; cha gabh mi e; gabh mi e; an do gabh thu e?; cha ghabhainn e; thuir e gun gabhadh e e; chaidh a gabhail; cha ghabhaiste e; cha ghabhadh e a dhèanamh; gabhaidh iad; a' gabhail	<i>sv. ghabhail</i>
gainmheach		gainmheach a' chladaich; dùn gainmhich	
gàire		cha tàinig fiamh gàire air an aodann aca	
galair		galair nan cearc	
gaol		tha gaol aige oirre	
gàrradh		anns a' ghàrradh; gàrradh crìch	
gar bith		gar bith dè nì thu, na dèan sin	
geal		nas gile	
gealtach		tha e gealtach	
gealtaire			
geamhraich		gheamhraich i gu math	
gearan		tha mi a' gearan; tha mi ri gearan	
gearradh		dh'fhàg e a ghearradh[?]	<i>sv. gheàrra</i>
ged		thig mi ged a tha mi dripeil; gad a tha mi; ged a	

		gheobh tu e	
gèillean		gèillean muic mhara	
geòcaire			
geodha		geodhaichean	
geur			
giomach			
glè		tha e glè an-fhoiseil ; tha e glè bheò	
gleann		glinn	
gliob			
gluasad		tha e a' gluasad timcheall	
gluma		glumaichean	
gnothaich		cha do ghabh e gnothaich rium	
goirteachadh		chaidh a ghoirteachadh	
goirteas			
gòrach			
gràine		tha gràin agam air	
grìulach		tha a' ghriùlach air	
gruamach		bha e gruamach	
grunnd		grunnd na fairge	
gu		gu an dà loch sin	<i>sv. go</i>
guidheachan			
guirean			
gun		tha e gun mhothachadh	<i>sv. gan</i>
gur		tha an gur air a' chearc; cearc ghura	
iall		iallan	
iarann			
iasg		an iasg; an èisg	
iasgach		lìon iasgaich	
ìmpidh		chuir e ìmpidh orm a dhèanamh	
Inbhir Nis			<i>sv. [el'a] — following euscaidh</i>
iomadach		iomadach seòrsa	
iomadh		iomadh uair	
iomlaid		rinn e iomlaid rium	
iosgaid			

ladhar		ladhran chruidh	
làgaraid		tha làgaraid mhòr ann a-nochd	
lagh		an lagh	<i>sv. logh</i>
lampa		lampa a' cheàird	
laogh			
laoighciomn			
làrachd		chunna mi làrachd nan ladhran aca	
leantainn		tha e gam leantainn; ga leantainn-se; ga leantainn-san; gan leantainn; gar leantainn-ne; gad leantainn	
leas			
leathan		tha e aimhleathan; se an rathad-sa as leatha na an rathad eile	
leithid		cha robh iomradh air a leithid	
Leòdhas			
leòn			
leth-chasach			
leth-làmh		air leth-làimh	
leum-a-chrann	honeysuckle		
lìon		lìon beag	
lobhadh		lobhaidh am buntàta; tha am buntàta lobhte	
loch		Loch Àirigh Sàimh; Loch Lacsabhat	
lom			
loma-làn		loma-làn maorach	
luaidhe	lead		
luinneag		bha i a' gabhail luinneag leatha	
man		sin man a thà; man a thuirt mi	<i>sv. mar</i>
mans			
maorach			
mas		mas d'fhuair iad; mas do chaidil mi	
mealladh	cheating		
mialaich		mialaich a' chait	
mionach		mionaich	
mionnt	mint		
misgeir			

mì-sheasmhach		tìde mì-sheasmhach	
mòinteach		air a' mhòinteach	
mòr		nas motha; nas mutha; as motha; as mutha; cha mhòr nach deachaidh mi a-rithist	
mothachadh		eil thu a' mothachadh e?; meil thu?	
muir		tha am muir domhain	
mùn		tha e ri mùn	
nach		nach e tha fuar?	
naidheachd		gu dè do naidheachd?	
nàmhaid		nàimhdean	
naoi		naoi mìle	
nàraich		nàraich e an taigh	
neo		neo dhà	
neòinein			
nios	weasel	niosan	
niosgaid			
no		chan fhaighinn an aon bhlas gun tugainn dhà no trì làithean aig an taigh	
norrag		rinn mi dhà norrag chadail	
obann		thachair e gu h-obann	<i>sv. hobann</i>
odhar			
ogha		an t-ogha agam; iar-ogha; dubh-ogha	
òigridh		an òigridh	
othar		droch othar	
palsy		tha am <i>palsy</i> air	
peann			
peasan			
peutan	calling young cattle	peutan peutan	
piob		piob chiùil	
placaid	caterpillar		
plaide		plaide bheag; plaide mhòr	
plòidean			<i>Dwelly plòitean</i>
pluc	the rot in sheep		
prais		cluaisean na prais	

preasadh			
prìosan		thàir e as a' phrìosan	
pronnadh		chaidh a phronnadh	
puinnsean		tha e cho fuar ris a' phuinnsean; tha e puinnseanta fuar	sv. <i>'poison'</i>
rabhadh		thug e rabhadh dhomh; fhuair e rabhadh	
raodan		tha raodain ann	
raodanach		fiodh raodanach	
ràth	raft	ràthan	
rathail	part of loom	gorman	
reumh	root	reumhaichean	
ri		cha mhòr gu meil gin ri fhaicinn; tha iad math ri'n ithe	
ro		ro 'n sin; cha robh feagal sam bith aca ro na càraichean	sv. <i>re</i>
rubha		rubha fada a-mach dhan mhuir; anns an Rubha	
samhradh		an t-samhraidh; as t-samhradh	
Sasannach			
seachdain		a h-uile seachdain	
seadh	yes	sheadh	
sean		sionn-seanmhair ; sionn-seanair ; sean-duine	
searbh			
seasgair		taigh seasgair	
seiche			
seileastar			
sèine	chain		
seubhag	a wig		
sgal	a smack	thug e sgal dhomh	sv. <i>scal</i>
sgalladh		bualadh uighean	
sgeallan	wild mustard		sv. <i>sceallan</i>
sgeith			sv. <i>sceith</i>
Sgitheanach		Eilean Sgitheanach	
sgreadail		tha an doras a' sgreadail ; a' dìosgail	sv. <i>sgreadal</i>
sgrìobhadh		sgrìobhaidh mi; sgrìobhaidh	sv. <i>scriobhadh</i>

sgròban		sgròban na circ	<i>sv. scròban</i>
sìneadh			
sìnteag		clachan sìnteag	
sioladh		tha i ri sioladh a' bhainne	
sioltachan			
sitrich		sitrich an eich	
siùrsach		's e siùrsach a tha innte	
siuthad			
slabhraidh			
sliasaid			
smaoineachadh		tha mi a' smaoinichadh; smaoinichaidh	
smeuradh		tha iad ri smeuradh	
smodaraich		tha smodaraich uisge ann	
snèip			
snìomh		cuibhle shnìomh	
socair		gabh socair e	
soilleir		là soilleir	
sòrnan	skate		
spealg			
speirean	feet of cow	chan eil innte ach na speirean	
spiris			
spòg	<i>cf. Benbecula supra sv. toirt; also toirt, infra</i>	ce do spòg	<i>sv. sbòg</i>
spùt		tha [an?] spùt air	
sràbh		sràbh coirce	<i>sv. stráimh</i>
sreang		an t-sreang	<i>sv. strìong</i>
srùb			<i>sv. strùp</i>
sruthan			
stac			
stail		stail dhubh; taighean staile; stailigeadh	
starrain	stepping-stones		
stealladh		tha e a' stealladh a' bhùirn orm	
stèidheadh		stèidheadh na mònach	
stocainnean			

streap		streap nan creagan	
strabhlaidh	? = <i>slabhraidh</i>	pullais	
sùgan		tha e na shùgan	
suim		cha do ghabh e suim dheth	
sùithe			
suipear			
tachdadh		chaidh an tachdadh; tha mi gus mo thachdadh	
taigh		aig an taigh	<i>sv. toigh</i>
tarraing		tarraing na mònach	
teann		tha e teann na mhionach; mionach	
teàrr			
teatha		poit teatha	
teine		an teine a' dol bàs	
tiarainneach	<i>gimmer</i> (sheep)		
tighinn		cha tàinig e an-diugh bhona bha e dripeil; thàinig e an-diugh ged a bha e dripeil	
tinneas		tinneas nan caorach	
tionntadh		tionntaidh mi	
tiormachadh			
tìr		tha iad a-muigh air tìr mòr	
tobhta		tobhtaichean	<i>sv. tuchta</i>
togail		tha mi a' togail a' bhuntàta	
toirt		cè* dhomh deoch bhùirn; tha iad a' toirt as; an tug e dhut e?; fuirich gun toir mi; cha toir mi; an toir thu dhomh e?	<i>sv. tabhairt</i> <i>*cf. spòg</i> above
tòiseachadh		mas do thòisich	
tomhais		tha e a' tomhais an ròid	
Tormod			<i>sv. Taramod</i>
tràth		bidh sinn ag èirigh tràth	
treabhadh		treabhaidh mi	
treòireachadh		bha e dha mo threòireachadh	
tro		bha troimh-chèile mhòr ann	
trom-laighe			
truaghan		truaghan bochd	

truas		chan eil truas agam ris	
truthach		tha an truthach air	
tuba			
tubhailt		searbhadair	
tuigsinn		bheil thu a' tuigs?; creids	
tuilear	stout, well-coloured	duine tuilear	
tuilleadh		tuilleadh arain	
tuiteamach		tinneas tuiteamach; tinneas air ais	
tulgadh	? <i>turcadh</i>	tulgadh na creathail	
tursa		tursachan Chalanais	
uair		uaireannan	
uamhair	giant		
uamhas		uamhas de dh'adagan	
uasal		duine uasal	
uisge		tha an t-uisge ann	
um		umad; mu do dheidhinn	<i>sv. iom</i>
watch		tha e ga mo watchigeadh	
<i>Informants</i> (p.249)			
Dòmhnall MacChoinnich	Pàirc Chàrlabhaigh	Càrlabhaigh	
Dòmhnall Iain MacArtair	Borghaston		
Iain MacArtair			
Aonghas MacArtair			
<i>Curses</i> (p.263)			
dam ort	diabhal ort	troc	giorra shaoghail ort (MacEachen)
an donas ort	taigh na croiche dhut	mo mhallachd ort	mo bheannachd agad
dhan dubhalaid e [? Armstrong <i>dubhailt</i>]	nach tu bha san dubhalaid?		

<i>Names</i> (p.263)			
Iain	Murchadh	Alasdair	Dòmhnall
Tormod	Calum	Aonghas	Seumas
Coinneach	Eanrinn	Fionnlagh	
Cairistìona	Maighread	Anna	Seònaid
Màiri	Seonag	Mòr	Isbeal
MacChoinnich	NicCoinnich	MacLeòid	MacPhàil
MacAoidh	MacArtair	MacGillFhinnein	MacAmhlaigh
MacÌomhair	MacDhòmhnail		
Dòmhnall an tàilleir	Iain a' mha' sgoile	Bean Dhòmhnail an tàilleir	Cairistiona Aonghas Thormoid
Dòmhnall Dhòmhnail[?] Ruaidh	Murchadh Chalum Iain	Aonghas Mhurchaidh Thormoid	Aonghas Thormoid Mhurchaidh
Dòmhnall Chalum Dhòmhnail	Iain Mhurchaidh an t-saoir	Calum Dhòmhnail a' ghreusaiche	Iain a' mhuilleir
Iain Iain duibh	Iain Dhòmhnail bhàin	Iain Chalum bàin	Calum
<i>Placenames</i> (p.263)			
<i>Mountains</i>			
Beinn Ìomhair	Èitseal Bheag	Èitseal Mhòr	Mònag
Suaineabhal	Mialaiseal	Beinn Bharbhais	Beinn na Cladhaich
Beinn Rathacleit	Beinn Chonaich	Beinn nan Surrag	Beinn a' Bhuna
Beinn Chlaimseadar			
<i>Townships</i>			
Pàire Chàrlabhaigh	Mullach Chàrlabhaigh	Na Gearraidhnean	Borghaston
Cnoc Chàrlabhaigh	Cirbhig	Dùn Chàrlabhaigh	Tolstadh a' Chaolais
Britheascleit	Daile Mòra	Daile Beaga	Siabost
Bràgair	Àrnoil	Brugh	Barbhas
Siadar	Borgh	Gallsann	Dail fo Thuath
Dail fo Dheas	Beàrnaraigh		

Ó Baoill, Colm (ed.) 2012. *Scottish Gaelic in Wagner's Survey of Irish Dialects*. Aberdeen: Forum for Research on the Languages of Scotland and Ireland. ISBN: 978-0-9566549-2-2

<i>Lochs</i>			
Loch nam Breac	Loch Ceann Thallabhat	Loch nam Faoileag	Loch Gainmhich
Loch nan Steall	Loch nan Steàrnag	Loch nan Gàadh	Loch na Mòine
Loch Rathacleit	Loch Langabhat	Loch a' Chuilein	Loch Bhorghastar
Loch Fàsgrò	Loch Ceairteabhat	Loch Bhreubhat	Loch Bharabhat
Loch Bhatan Diob	Loch a' Chòcair	Loch nan Caoran	Loch Siophort
Loch Seilg	Loch Èireasort	Loch Grinneabhat	Loch Neadabhat
Loch Rìosard	Loch a' Bhaile	Loch Eileastar	Loch Raoineabhat
<i>Verbs (p.264)</i>			
chan fhaiciste e	chan fhaighiste e	cha chluinniste e	cha bhithiste ann
cha chanaiste e	cha leughaiste e	cha tugaist	bheirist
gheobhaist	mhuirbhst e	dheidheadh a mharbhadh	
chan fhaicear e	cha ruigear	cha leugar	bheirear dhomh
gheobhar e	chan fhaighear e		
an cuala tu e?	mas cuala mi	ged a chuala mi e	bhona chuala mi e
bho chuala mi	ruigidh tu	an do ràine tu?	tha sinn a' ruighinn
tha sinn air ruighinn	am faca tu e?	chan eil fhios agam an tig e	an tàinig e?
an d'fhuair e?	an do rinn e?		

Wester Ross
Vocabulary (p.271)

1. Headwords	2. Meaning (if necessary)	3. Citations accompanying the headwords	4. notes of all kinds, including (with sv.) changes from the printed spelling of headwords
bonnach		bonnach iomanaidh	
broigheag			
claman	buzzard		
coball	coble		
crann		crann <i>drill</i> -idh	
cùbaid			
dorghadh		tha mi a' dol a-mach a dhorghadh	
duilgheadas			
feannag	hooded crow		
fogaid [?]	clover		
geòla			
nighe		nighe an aodach; nigheadaireachd	
simileir		simileir crochaidh; slabhraichean	
stòl			
streap			
tighinn			
tinn			
tobar			
<i>Informants</i> (p.264)			
Gilleasbaig MacGillFhinnein	Diùranais	Loch Aillse, Siorrachd Rois	clachair
Caitir MacRath	Ploc Loch Aillse		bean taighe
Donnchadh MacGillAnndrais		Paraiste Loch Aillse, Siorramachd Rois	
Ruairidh MhicRath	Ploc		iasgair

Text

Bha mise oidhche bho chionn dà fhichead bliadhna air ais a' tighinn dhachaigh à taigh cèilidh sia mìle air folbh as a seo, agus bha sinn a' cluich chairtean anns an taigh a bha sin gus an robh e glè anmoch. Tha mi a' creidsinn gun robh e meadhan oidhche, agus dar a bha mi a' tighinn dhachaigh air a' bhaidhsagal bha mi an deaghaidh bruthach Bhaile Mac Cara a dhìreadh, agus dar a thàinig mi gu na [p.272:] *crossroads* air an rathad a tha a' tionndain gu Diùrainis, chunna mi solas uamhasach soilleir is ghabh mi gnè dh'fheagal, agus bha mi a-rèiste na mo sheasamh ana sin treis. Studaig mi ghabhail timcheall rathad eile, ach thill mi air ais agus thàinig mi an rathad a bha mi a' faicinn an solas. Bha mi a' cumail mo shùil air fad an t-siubhail is dar a bha mi *fair* ma choinneimh char an solas às, agus bha mi a' faicinn mar gum biodh baide sluagh ann, dìreach aig an àite anns am b' àbhaist dhaibh a bhith a' *rest*-adh le na cisteachan laighe dar a bhiodh iad a' coiseachd le tiodhlaiceadh; agus ghabh mi an uair sin feagal is leum mi air a' bhaidhsagal is rinn mi air an taigh cho grad 's a bha agam. Dar a thàinig mi dhachaigh rinn mi a leithid de dh'fhuaim a' tighinn a-staigh is gur dh'èirich m'athair as a leabaidh, is 'se thuirt e rium: 'Tha feagal orm gu robh thusa san taigh-òsta a-nochd, a ghille.' Ach cha do ghabh mi dad orm is char mi a-staigh don taigh, is cha do chuir mi air solas no nichean ach chaidh mi dìreach a laighe an-àirde staidhreas.

An ath oidhche a-rithis dar a thàinig mi dhachaigh, thàinig mi dhachaigh glè thràth. Cha robh mo phiuthar a' dùil leam is cha robh mo bhiadh deiseal aice, is chaidh mi bhàn don abhainn dha mo ghlanadh fhìn, is cha robh mi ceart anns an abha dar a thàinig boireannach chun na drochaid ag èigheachd rium: 'Greas ort, ma rinn thu dad riamh! Tha boireannach shìos sa bhaile a tha glè olc agus a' cur a-mach na fala. 'S fheàrr dhut dol a dh'iarraidh dotair dhi.' Is dh'fholbh mi air a' baidhsagal air ais an rathad a thàinig mi, is ràinig mi an dotair. Ach dar a thill mi bha iad a' canainn rium nach b' [??] mu thàinig [an] dotair dar a chaochail i. Bha mi riamh a' dèanamh dheth gur e sin adhbhar an t-solas a chunna mi: gum faodadh gur e rudeigin an ceann ris an tiodhlaiceadh a bha sin, on is e sin an tiodhlaiceadh mu dheireadh leis an deach coiseachd às an àite seo, agus an tiodhlaiceadh mu dheireadh leis an do *rest*-ig iad air a' chàrn a bha sin, an am b' àbhaist dhaibh a bhith a' gabhail anail. Agus shìn iad an uair sin air càraichean agus toir[t] leis an giùlan an lòraidh.

Shin agad an sgeulachd a bha agamsa, ma-thà.

[English translation on pp.272-273]

Sutherland

Vocabulary (pp.280-1)

1. Headwords	2. Meaning (if necessary)	3.Citations accompanying the headwords	4. notes of all kinds, including (with sv.) changes from the printed spelling of headwords
ad			
adhbrad		chaidh mi dhen adhbrad	sv. <i>aobart</i>
ailm	tiller		
aisean		dà aisinn	sv. <i>easainn</i>
allt			
altachainn	grace		
àmhainn			
àrach	rearing		
bara			
barrthaidh	thatched		
bealach			
Bioball			
blogaidh	cod		Sc. <i>blockie</i>
bòiteanach	small-pox		Dwelly <i>boicineach</i> > Macbain
bòtan	boots		
bragsaidh	braxy (sheep disease)		sv. <i>pracsaidh</i>
breacan			
breac garbh	halibut		sv. <i>breagaramh</i>
breugan			
breòite	rotten		
brog	square awl for sparbles		
buachailleachd		buachailleachd a' chrodh	
buachar			
buailtean	bowels		
buinne			
caibe làir			

Ó Baoill, Colm (ed.) 2012. *Scottish Gaelic in Wagner's Survey of Irish Dialects*. Aberdeen: Forum for Research on the Languages of Scotland and Ireland. ISBN: 978-0-9566549-2-2

caidil		chaidil mi a-staigh	
caiseart			
call		a' call	
calltainn			
calma			
can		dol a chan	
caochail		chaochail e	
caorainn			
carson			
casgadh	damming		
ciobair			
ciste		ciste laighe	
cladhach		bha e a' cladhach fodham	
cliseach	side of anything		
cobhail(?)		cobhail cliabh <i>the makings of a creel</i>	
coimhead			
collach		tha e collach ri a sheanair; bu chollach sinn	
coma		coma cò dhiubh; nach eil thu coma?	sv. <i>cuma</i>
connadh			sv. <i>cunnamh</i>
cràdh	toothache		
craos		do chraos	
creathlag			
cùbair			
cuimhne		a chuimhne	
cùrtain	curtains		
darach			
dithis		dithis mhac	
dòrn		bun dùirn <i>'wrist'</i>	
dripeil		glè dhripeil	
dùil		tha mi an dùil	
dusan			
dùsgadh			
each		eich	

èasgaidh			
èideadh	toothache		
fàl	topsoil		
falbh		bheil sinn a' falbh?	
falt			
feuch		an do dh'fheuch sibh am buntàta?	
feum		feumaidh mi	
feusgan			
fhathast			
fiadhaich		glè fhiadhaich	
fiodh		fiodh bàn	
firinneach			
fodair			
foghlaimte			
gàirdean			
gamhainn		earball a' ghamhainn	
garadh		do gharadh; garadh a thòin	
gàrradh			
glic			
gnothaich			
griùrach	measles		
grunnd			
iall			
iasad		an iasad	
innear		cur innear air an talamh	
ionnsachadh		ag ionnsachadh	
ladhar		òrd ladhrach	
laghmainn	moth		<i>sv. leomainn Fil súil nglais 221</i>
laingeadal			
làmhag		a dh'iarraidh làmhag	
làr			
leabhar			
learag	larch		
leòbag	a flatfish		

leth-chrùn	half crown		
lite		poit lit	<i>sv. leite</i>
lìon	net		
lomadh		clach lomaidh <i>'large stone for threshing barley'</i>	<i>cf. Carm.Gad.VI 101</i>
losaidh	old word for 'window'		<i>Sc. lozen</i>
lurg	shin		
meadhan		an teis-meadhan	
mealbhan	sandy place		
meur		meòran	
miodar	old type of wooden basin		
muinntir		muinntir Èirinn	
paidhir			
pailteas			
pàipear		pàipear-naidheachd	
pàiste			
pàiteach			
Pàpa		am Pàpa	
pàthadh			
pluc	fluke		
poit		tha am poite mun teine	
poll			
potàta		potàta ùr	
raineach			
rèiste			
riadhadh		spaid riadhaidh riach* <i>'a rutting line'</i>	<i>* cf. Macbain</i>
ròsaid	wax for thread		
ruamhar			
stùir			
sturdaidh	water on the brain		<i>Sc. sturdy</i>
sgait			

sgamhan			
sgrath		sgrathannan	'divots'
sgriob		sgriob treabhaidh	
siolag	sand-eel	an t-sìolag[?]	
sireadh		a shireadh	
sliasaid			sv. <i>sdiasaid</i>
sluagh			
smeagad			
soum-igeadh	'souming'		Sc. <i>soum</i>
speucan			
speuran	sky		
straighlich		bha mi ri straihlich	
tinneas		an tinneas buidhe; tinneas caitheamh	
tòc	blinds (sheep-disease)		cf. B85; TGS L 191-192
toirsgean		toirsgean Ghallach	
tosaichean	sole of a shoe		
tràth		glè thràth	
tualaig(?)	loose(?)		sv. <i>taobhanaich</i> ?DIL <i>túalaing</i>
tughadh			
tulchainn			
turbaid	turbot		
uachdar			
ucas	blackjack, saythe		
uisge		dà uisge	
ùrnaigh			
<i>Informants (p.273)</i>			
Iain MacLeòid	Clais an Eas	Asaint, Cataibh	croitear
Barbra			
Ruairidh MacCoinnich	Clais an Easaidh		

Texts (pp.281-2)

1. Chaidh caileag òg gu deas son a' chiad uair is cha robh Beurla aice. An ùine ghoirid thàinig i air ais is chaidh fhaighneachd dhith cionnas a bha i a' faighinn air adhart, is thuir i gu robh glè mhath is bha i ag innse dha na bha aice dhe Bheurla, is thuir i gu robh 'coo' air a' bhò, 'dog' air a' chù, 'stupid ass' oirre fhè.
2. Bho chinn *spell* air ais, bhiodhte aig èigheachd dhaoine a bha a' dol a phòsadh trì Sàbaidean. An turas a bha ana seo, dh'èirich am maor eaglaise is thuir e gu robh a leithid seo de bhoireannach, no a leithid seo de chaileag, a' pòsadh fichead bò is tarbh. 'Gabhadh sibh mo leisgeul,' ars eise, is ghairnich e ainm an duine a bha i a' dol a phòsadh. Thuir e a-rèist: 'A' chiad eubh dhaibhsa, an eubh mu dheireadh dhomh-se.'
3. Bha duine ann am baile an seo, Cùl a' Chinn, seann duine, is bhiodh e uairean ag obair air an t-Sàbaid. An t-Sàbaid a bha ann an seo, bha e a' toir dhachaigh bucaid uisge is choinnich an t-èildear e a' dol don eaglais. Thuir an t-èildear ris: 'A dhuine, nach eil fhios agad gur e an t-Sàbaid a tha ann?' Chuir an duine a-bhàn a' bhucaid, is choimhead e air an èildear is thuir e: 'Nach tric an t-Sàbaid a tha ann a' tighinn!'
4. Bha daoine ann am baile faisg air seo. Thug iad am bàta aca da càradh. Dar a bha am bàta deis, thàinig iad a-nis ga h-iarraidh. Thuir an saor a chàraich i ri fear dhiubh gun robh i math gu leòr dhaibhse, dh'aon adhbhar. Ghabh na daoine gu dona e, is ghabh iad am bàta ann an sin is cha do chuir iad gu muir gu bràch i.
5. Dar a bhathar a' ruagadh nan croitearan an seo bho chinn[?] faisg air ceud bliadhna, bha daoine ann a bha na *police* dhan an sireadh, is bhiodh [iad] a' sireadh nan taighean, is shir iad taigh an duine-sa, is thàinig sean-phiuthar aig an duine a bha seo aig nach robh mòran Beurla; is dar a shir iad an taigh uile thug i a' phoit-teatha dhen sgeilp is thug i an ceann às, is chuir i fo shròin [n]am *police* e is dh'fhaighnich i: 'Look is him in there!'

References

- Armstrong, Robert A. 1825. *A Gaelic Dictionary in two parts*. London: J. Duncan.
- Carm. Gad.: Carmichael, Alexander. 1900-1971. *Carmina Gadelica*. 6 vols. Edinburgh.
- COB: Ó Baoill, Colm. 1978. *Contributions to a Comparative Study of Ulster Irish and Scottish Gaelic*. Belfast: Queen's University of Belfast, Institute of Irish Studies.
- DIL: Royal Irish Academy. 1913-1976. *A Dictionary of the Irish Language*. Dublin: Royal Irish Academy.
- Dorian, Nancy C. 1978. *East Sutherland Gaelic: the dialect of the Brora, Golspie and Embo fishing communities*. Dublin: Institute for Advanced Studies.
- Dwelly, Edward. 1901-1911. *The Illustrated Gaelic-English Dictionary*. Herne Bay: E Macdonald & Co.
- Fil súil nglais*: Arbuthnot, Sharon and Kaarina Hollo (eds.) 2007. *Fil súil nglais: a grey eye looks back. A Festschrift in honour of Colm Ó Baoill*. Ceann Drochaid [Brig o Turk]: Clann Tuirc.
- GOC: Ùghdarras Theisteanas na h-Alba 2005. *Gaelic Orthographic Conventions 2005*. Glasgow: Ùghdarras Theisteanas na h-Alba.
- Grannid, Seumas. 2000. *The Gaelic of Islay: a comparative study*. Aberdeen: Department of Celtic, University of Aberdeen.
- GWE: McDonald, Allan. 1972. *Gaelic Words and Expressions from South Uist and Eriskay*. 2nd edn. Oxford: Oxford University Press.
- Hermathena*, 'a Dublin University review', 1873—.
- Holmer, Nils M. 1938. *Studies on Argyllshire Gaelic*. Uppsala: Almqvist & Wiksell.
- . 1957. *The Gaelic of Arran*. Dublin: Institute for Advanced Studies.
- ID: Thomas F.O'Rahilly. 1932 [1972]. *Irish Dialects Past and Present, with chapters on Scottish and Manx*. Dublin: Institute for Advanced Studies.
- Kirk, Robert. 1684. *Psalma Dhaibhidh a nMeadrachd*. Dún-Edin [Edinburgh]: Semus Kniblo, Iosua van Solingen & Séon Colmar.
- LASID: = Wagner 1958-1969
- Lh: Campbell, J. L. and Derick Thomson. 1963. *Edward Lhuyd in the Scottish Highlands 1699-1700*. Oxford: Clarendon.
- McAlpine, Neil. 1832. *A Pronouncing Gaelic-English Dictionary*. Edinburgh: M'Alpine.

- Macbain, Alexander. 1896. *An Etymological Dictionary of the Gaelic Language*. Inverness: The Northern Counties Printing and Publishing Company, Limited.
- MacEachen, Evan. 1842. *Faclair Gaidhlic is Beurla*. Peirt [Perth]: no publisher information.
- Mac Mathúna, Séamus and Ailbhe Ó Corráin (eds.) 1997. *Miscellanea Celtica in Memoriam Heinrich Wagner*. Uppsala: Uppsala universitet.
- Ó Dochartaigh, Cathair. 1994-1997. *Survey of the Gaelic Dialects of Scotland*. 5 vols. Dublin: Institute for Advanced Studies.
- Ó Dónaill, Niall. 1977. *Foclóir Gaeilge-Béarla*. Baile Átha Cliath [Dublin]: Oifig an tSoláthair.
- OIL: Mackenzie, Annie M. (ed.) 1964. *Orain Iain Luim: songs of John MacDonald, Bard of Keppoch*. Edinburgh: Published by Oliver & Boyd for the Scottish Gaelic Texts Society.
- SGS: *Scottish Gaelic Studies*
- TGSI: *Transactions of the Gaelic Society of Inverness*
- Thomson, Derick S. 1994. *The New English-Gaelic Dictionary*. Glasgow: Gairm Publications.
- Wagner, Heinrich. 1958-1969. *Linguistic Atlas and Survey of Irish Dialects*. 4 vols. Dublin: Institute for Advanced Studies.
- Watson, Seosamh. 1986. *Féilscríbhinn Thomáis de Bhaldraithe*. Baile Átha Cliath [Dublin]: Coiste Fhéilscríbhinn Thomáis de Bhaldraithe, An Coláiste Ollscoile.
- Wentworth, Roy. 2003. *Gaelic Words and Phrases from Wester Ross*. Inbhir Nis [Inverness]: CLAR.